

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ కార్యకలాపాలు

**ANDHRA PRADESH
LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES**

అధికార నివేదిక

OFFICIAL REPORT

మంగళవారము, నవంబరు 6, 2007

12 వ శా. స. XII స. వాల్యూం -- IX నంబరు -- 2
శక సంవత్సరము - 1929, కార్తికం - 15

TUESDAY, THE 6th NOVEMBER, 2007

12 L.A. XII S. VOL-- IX No. - 2

15 - Kartik, 1929 - S.E.

#

శాసనసభ సచివాలయము
పబ్లిక్ గార్డెన్స్
హైదరాబాదు - 500 004.

**LEGISLATURE SECRETARIAT
PUBLIC GARDENS
HYDERABAD
500 004.**

అంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ

ప్రధాన అధికారులు

సభాపతి	:	శ్రీ కె. ఆర్. సురేష్ రెడ్డి
ఉప సభాపతి	:	డా. (శ్రీమతి) జి. కుతూహలమ్మ
అధ్యక్షుల పేర్ల పట్టిక	:	శ్రీ గురువాధ రెడ్డి శ్రీ బి. వేదవ్యాస శ్రీ నాదెండ్ల మనోహర శ్రీమతి వి. సునీతా లక్ష్మిరెడ్డి శ్రీ డి.సరేంద్రకుమార్ శ్రీ ఎ. గోవింద నాయక్
కార్యదర్శి	:	శ్రీ కె. తులజానంద సింగ్
అదనపు కార్యదర్శులు	:	శ్రీ కె. గోపాలకృష్ణయ్య శ్రీ ఎన్. రాజ సదారామ్
సంయుక్త కార్యదర్శులు	:	శ్రీ ఎన్. అంజయ్
ఉప కార్యదర్శులు	:	శ్రీ డి.శివరావు శ్రీ ఎం. పాండురంగాచార్య శ్రీ ఎం.వి.వి.సత్యానందం శ్రీ పి. సీతారాములు శ్రీ కె.ఎ.సర్పింహరాజు శ్రీ డి. సర్పింహులు
సహాయ కార్యదర్శులు	:	శ్రీ పి. సత్యనారాయణ శ్రీ కె. సుఖాష్ చంద్రబోసు శ్రీ కె. తులసీరాం శ్రీ డి. సత్యనారాయణ శ్రీ ఎ. రామిరెడ్డి శ్రీ టి.రామచందర్ శ్రీమతి వి. గిరిజా సుందరి శ్రీ ఎన్. జయరాం శ్రీ ఎన్.కె. బెంజమిన్ శ్రీ కె. జగన్నాథరావు మహ్మద్ జహీరుద్దీన్ శ్రీమతి ఎ.సాయిలక్ష్మి శ్రీ ఎం. నాగురామ్ శ్రీమతి పి. సుబ్బమ్మ శ్రీమతి ఎన్.ఎ.జ్యోతి

చీఫ్ రిపోర్టర్

శ్రీ జి. వెంకట కృష్ణ

శ్రీమతి టి. సుశీల

:

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ చర్చలు

అధికార నివేదిక

(పన్నండవ శాసనసభ)

(పన్నండవ సమావేశము : రెండవ రోజు)

మంగళవారము, నవంబరు 6, 2007

సభ ట. గం. 8.30 లకు ప్రారంభమైనది

(గౌ. సభాపతి అధ్యక్ష స్థానములో పున్మారు)

విషయ సూచిక

1. సభా కార్యక్రమము (వాయిదా తీర్మానముల గురించి)
  2. నక్షత్రశులు గుర్తుగల ప్రశ్నలు - వాగ్రాహ సమాధానములు(అనుబంధము -1)
  3. ప్రకటన
    తెలుగుదేశం పార్టీ శాసన సభ్యుల అరెస్టు మరియు విడుదల గురించి
  4. సభా కార్యక్రమము
  5. జీర్ణ అవర్స
  6. లఘుచర్చ
    వ్యవసాయ ఉత్పత్తులకు కనీస మద్దతు ధర గురించి
-

సభా కార్యక్రమం

MR.SPEAKER: I have received eight Adjournment Motions today:

1. Adjournment Motion given notice of by Sri T. Devender Goud garu and others regarding diversion of funds released by the Central Government, for the welfare of S.Cs, S.Ts, Minorities, disabled persons in the State is disallowed.
  2. Adjournment Motion given notice of by Dr. G. Vijaya Rama Rao garu and others regarding allocation of funds to S.Cs and S.Ts by Social Welfare Department Through Nodal Agencies as per the special component plan and tribal sub plan in the State budget for the development of S.Cs and S.Ts is disallowed.
  3. Adjournment Motion given notice of by Sri Nomula Narsimhaiah garu and others regarding measures to be taken to control the rising prices of essential commodities is disallowed.
  4. Adjournment Motion given notice of by Sri Chada Venkat Reddy garu and otrs regarding measures to be taken to control the rising prices of essential commodities and to supply through Civil Supplies Department is disallowed.
  5. Adjournment Motion given notice of by Sri Akbaruddin Owaisi Sahab and others regarding the allotment and sale of Wakf Lands belonging to Dargah Hussain Shah Wali and other Wakfs at Manikonda and other places by the Government is disallowed.
  6. Adjournment Motion given notice of by Sri G. Kishan Reddy garu regarding allocation of funds to S.Cs and S.Ts in the budget as per their population basis and to establish a nodal agency to spend the same for the development of S.Cs and S.Ts is disallowed.
  7. Adjournment Motion given notice of by Sri L. Raja Rao garu regarding the alleged molestation of Girijan women by police that took plae in Vakapalli Village, G. Madugula Mandal, Visakhapatnam District is disallowed.
  8. Adjournment Motion given notice of by Sri Gummadi Narsiaha garu regarding the allegedf molestation of Girijan women by Gray Hounds police that took place in Vakapalli Village,G. Madugula Mandal, Visakhapatnam District is disallowed.

నిన్న బిజినెస్ అడ్వయుజర్ కమిటీ మీటింగులో ఈ రోజు లేవనెత్తిన అడ్జెస్ట్ర్యూమెంట్ మొపణ్ణులో కొన్నిటిని గురించి చర్చించాము. అని ఆలర్డ్ అయిపోయాయి. నోడల్ ఏజెన్సీ, యస్.సి., అండ్ యస్.టి., సబ్ ప్లాన్ ఇస్క్యూలో The Government has come forward to make a statement in this regard.

The Hon'ble Members are aware that during the course of the Business Advisory Committee meeting held yesterday, the Government has agreed to make a statement regarding the measures being initiated by the Government for the welfare of the S.Cs and S.Ts in the State.

(Interruptions)

The Statement is being made అని చెప్పాము. నేను డిస్ట్రిబ్యూషన్ చేసి చెబుతాను. I will decide the time and intimate the same to the Members regarding the Statement. నిన్న మీరు ఏనీ నిర్దయం చేశారంటే కొశ్చన్ అవర్ తరువాత గిట్టుబాటు ధరలపై చర్చ జరుపుతామని నిన్న మీరే తీసుకున్న నిర్దయం. ఆ తరువాత I will fix up the time.

(Interruptions)

శ్రీ జి. కిషన్ రెడ్డి (హిమాయత్సగర్) : ఎప్పుడు చేస్తారు సర్. ఈ రోజు ఇమ్ముడియటగా కొశ్చన్ అవర్లో చేయండి.

డా.జి. విజయ రామారావు(ఘనాపూర్) : మరలా టైం డిస్ట్రిబ్యూషన్ అంటే కాదు.

(అంతరాయం)

మిస్టర్ స్పీకర్ : మీరు ఒక్కటి దయచేసి విషండి. నేను చెప్పేది అంతా కుడా మనమందరమూ కూర్చుని తీసుకున్న నిర్దయం ఇది. నిర్దయం ఏనిటంటే ఈ రోజు ప్రశ్నోత్తరాల తరువాత వెంటనే గిట్టుబాటు ధరలపై చర్చ ప్రారంభమపుతుంది. ఆ తరువాత యస్సి., అండ్ యస్సి., సబ్ ప్లాన్ ఇస్ట్ర్యూలో కేవలం స్టేట్‌మెంట్ కావాలని మీరు అడిగారు. Government has agreed. స్టేట్‌మెంట్ ఎప్పుడు చేస్తారు, ఎప్పుడు స్టేట్ చేస్తారు అనేది ఇప్పుడు ప్రశ్న. మొదట మీరు కోరింది ఏనిటి? ప్రశ్నోత్తరాల తరువాత వెంటనే గిట్టుబాటు ధరలపై చర్చ కావాలని అన్నారు. దాని ప్రకారంగా చర్చ పెట్టాము.

(అంతరాయం)

శ్రీ జి. కిషన్ రెడ్డి : మేము చర్చ కావాలని అడిగాము. చర్చ మధ్యలో స్టేట్‌మెంట్ ఇస్ట్ర్యూషన్ అన్నారు.

శ్రీ కె. రోశయ్ : అధ్యక్ష, నిన్న తమరి సమక్షంలో స్టేట్‌మెంట్ చేస్తామని ప్రభుత్వం తరువసుఖ్యమంత్రి గారు చెప్పారు. తప్పకుండా ఈ రోజు సభ ముగిసేలోపల స్టేట్‌మెంట్ చేయడం జరుగుతుంది. It is under preparation. నిన్న సాయంకాలమే జీవేను గపర్చమెంట్ జారీ చేయడం జరిగింది. The statement is under preparation and before the adjournment of the House, the Government would make a statement.

(అంతరాయం)

శ్రీ చాడా వెంకట రెడ్డి(ఇంద్రాజి) : అధ్యక్ష, ధరలు ఆకాశాన్ని అంటుతున్నాయి.

మిస్టర్ స్పీకర్ : సర్పింహాయ్ గారూ, వెంకట రెడ్డి గారూ మీరు అడ్జ్‌ర్స్‌మెంట్ మోఫ్స్ ఏపైతే ఇచ్చారో, మీరు ఇచ్చిన అడ్జ్‌ర్స్‌మెంట్ మోఫ్స్ పై you give me a rule.

SRI AKBARUDDIN OWAISI (Chandrayan Gutta): Mr. Speaker, Sir, in the case of the SCs and STs, the Hon'ble Chief Minister has given a very categorical assurances on the Floor of this august House and accordingly, the Government has issued the G.Os whereas with regard to Manikonda Wakf lands, though the Government has assured to convene a meeting with the Hon'ble Minister for Revenue and the Hon'ble Minister for

Minority Welfare, it has not been materialised. I don't understand as to why the Government is showing discrimination for the welfare of the minorities.

(Interruptions)

MR.SPEAKER: If you want to discuss the issue further, you please come in a different form, so that I will allow you.

(Interruptions)

శ్రీ నోముల నర్సింహాయ్ (సత్కెల్): ప్రభుత్వం కనీసం అలోచించడం లేదు, సామాన్యుడు అల్లాడుతున్నాడు సర్.

శ్రీ చాడా వెంకట రెడ్డి : పశుల ధరలు రెట్టింపు అయ్యాయి, ఆకాశాన్ని అంటుతున్నాయి సర్.

MR. SPEAKER : Immediately after the Question Hour, I will take-up the issue of Minimum Support Price for the agricultural produce and then the minorities' issues would be taken up for discussion in the form of Short Discussion. Therefore, the Hon'ble Members can participate in the discussion and given their suggestions to the Government and if they are not satisfied with the reply of the Government, you have various options to utilise.

(Interruptions)

శ్రీ చాడా వెంకట రెడ్డి : ధరలకు హాద్దు లేకుండా పెరిగిపోతున్నాయి సర్.

MR. SPEAKER : When an opportunity is extended to you in the form of Short Discussion, you can participate in it and the Government would also come forward with a statement. If you feel that when certain matters which were raised earlier in the House, were not resolved, you please avail the opportunity now and participate in the discussion.

ఇ. 8.40

శ్రీ కె. రోశయ్ : అధ్యక్షా, మిత్రులు అక్కరుద్దీన్ గార్చి, మరియు ఇతర స్నేహితులకు మనవి చేసేదేమంటే, నిన్న జరిగిన సమావేశంలో బి.బి. జారీ చేయాలని, దాని పైన చర్చ జరగాలని అంటే, రేపటికల్లా బి.బి. జారీ చేస్తామని, హోజ్కి ఇన్ఫామ్ చేయడానికి గాను చెప్పుతామని నిన్న అక్కడ చెప్పాను. మనం గతంలో మైనారిటీల సంక్లేశం విషయంపై చర్చించిన మాట వాస్తవం. నిన్న బి.ఎ.సి.లో చర్చకు వచ్చినప్పుడు, ఈ మైనారిటీల సంక్లేశంపై చర్చించడానికి వీలుగా, పొర్ట్ టైమ్ డిస్ట్రిప్షన్ పెట్టుకొందామని అనుకొన్నాము. దీని విషయంలో స్టేట్‌మెంట్ కానీ, ఇస్టర్వెన్షన్ గానీ సభకు ఇస్తామని నిన్న జరిగిన చర్చలో అనుకోలేదని గుర్తుచేస్తున్నాను. ఈ అంశం పొర్ట్ డిస్ట్రిప్షన్లో చర్చకు వచ్చినప్పుడు, మీరు తప్పకుండా ఇదివరకు చెప్పిన మాటలే మళ్ళీ చెప్పవచ్చు.

(Interruptions)

శ్రీ దర్శన ప్రసాదరావు : అధ్యక్షా, మైనారిటీన్ సంక్లేశానికి సంబంధించి గతంలో చర్చించినప్పుడు, విషయం ల్యాంప్స్ విషయంలో ఏ దైనా సమావేశం ఏర్పాటు చేయమని ఎమ్.ఐ.ఎమ్ మరియు కొంత మంది సభ్యులు కోరడం జరిగింది. ప్రభుత్వానికి ఎటువంటి అభ్యంతరం లేదు. అటువంటి సమావేశం అవసరమైనప్పుడు తీసుకొందామని అన్యార్థాన్ని ఇష్టుడం జరిగింది. ఈ భూముల విషయం కోర్చులో ఉంది. ఇక్కడ మాట్లాడితే సబ్ జూడీన్ అవుతుంది. ప్రస్తుతం ఎటువంటి డెసిప్షన్ తీసుకోలేము. అధికారుల తాలుకా

సమాచారం మా దగ్గర ఉంది. ఎప్పుడైనా ఈ జడ్డిమెంట్ వచ్చిన తరువాత ఒకసారి కూర్చోదానికి ప్రభుత్వానికి ఎటువంటి అభ్యంతరం లేదు. దీన్ని హైద్రెంచెయాల్సిన అవసరం లేదు. జడ్డిపియల్గా ఒక క్లారిటీ వచ్చిన తరువాత, ఒక సమావేశం ఏర్పాటు చేయడానికి తప్పకుండా ప్రభుత్వం ప్రయత్నం చేస్తుంది. దాని కోసం యాజిటీట్ చేయాల్సిన అవసరం లేదని తెలియజేస్తున్నాను.

.8.50

(అంతరాయం)

మిష్టర్ స్పీకర్ : మీరు ఏదైతే అడ్జర్న్మెంట్ మోఫ్ ఇచ్చారో దాని గురించి చెబుతాను. వారు చేప్పేది ఏమిటో నేను ఓస్టీ మెంక్లన్ చేస్తున్నాను. మీరు సీనియర్ మెంబర్. నిన్నటి రోజు మనం ఏమనుకున్నాం? నిన్న బిభిసిలో స్పీకరు గారు మీరు చాలా ఫ్రైఫ్కుగా ఉండాలి, సభను నడిపించాలి అని మీరంతా అన్నారు. నేను ఫ్రైఫ్కుగా ఉండాలి. కాబట్టి ఆ విధంగా ఉంటాను. మీరు సీనియర్ మెంబర్. రూలుస్టై మీకు పూర్తి అవగాహన ఉంది. నేను మీకు ప్రావిజన్ ఒకటి ఉందని తెలిపాను. దయచేసి దానిని మీరు ఉపయోగించుకోండి.

శ్రీ ఇ. దయాకర రావు (వర్ధన్ పేట): అధ్యక్షా!

మిష్టర్ స్పీకర్ : దయాకర్ రావు గారూ, ఈ రోజు క్వాశ్చనవర్ చూస్తే మీరు ఇచ్చిన దానిలో సగభాగం అందులో కపర్ అపుతుంది. అది చూసిన తర్వాత కూడా దానిపై మీకు ఇంకా ప్రత్యేక చర్చ కావాలనుకుంటే, మీరు ఒక నోటీసు ఇవ్వండి. తప్పనిసరిగా నేను చూస్తాను. ఎమ్. రాజారావు గారూ, గుమ్మడి సర్వయ్య గారూ, కిషన్ రెడ్డి గారూ మీరు కూర్చోండి. క్వాశ్చనవర్ను పూర్తి కానీయండి. నా ఛాంబర్కు వచ్చి ఈ విషయమై నోటీసు ఇవ్వండి. నేను టేక్ప చేస్తాను. ఏ రూపంలో టేక్ప చేయాలో కూడా నేను చెబుతాను. ఇప్పుడు క్వాశ్చనవర్ కానీయండి. మినిష్టర్ గారు క్వాశ్చనవర్ మొదలు పెడతారు. దానిని ప్రారంభించనీయండి.

సక్షత్రపు గుర్తు గల ప్రశ్నలు - వాగ్రామ సమాధానములు

అవకతువకలను స్వచ్ఛందంగా వెల్లడి చేయు పథకం

ప్రశ్న నెం.11(8611)

సర్వశ్రీ టి. దేవేందరి గౌడ్ (మేడ్చల్), నాగం జనార్థన రెడ్డి, (నాగర్ కర్నూల్), దేవినేని ఉమా మహాశ్వర రావు (సందిగామ) , ఇ. దయాకర రావు, పి. కేశవ్ (ఉరవ్కోండ), కె.ఆచ్చన్నాయిడు (హరిశ్చంద్రాపురం) - గౌరవనీయులైన గృహ నిర్మాణ శాఖ మంత్రి గారు దయచేసి ఈ కింది సమాచారం తెలియజేస్తారా?

- అ) గృహ నిర్మాణ, తదితర ప్రభుత్వ పథకాలను అమలులో జరుగుతున్న అవినీతిని వెల్లడి చేసేందుకు ఉద్దేశించిన అవకతువకల స్వచ్ఛంద వెల్లడి పథకాన్ని ప్రవేశ పెట్టడం పై అందిన స్వందన స్వభావమేమిటి?
- అ) సదరు పథకం కింద, ఇప్పటి వరకు, అధికారులు స్వచ్ఛందంగా వెల్లడి చేసిన అవకతువకల సంఖ్య ఎంత?
- ఇ) అవినీతి పద్ధతులకు పొల్చాడిన అధికారులపై చర్య ఉప సంహారించడం జరిగిందా? స్వచ్ఛందంగా వారి అవకతువకలను వెల్లడి చేయని అధికారులపై తీసుకోబోయే చర్య ఏమిటి?

గృహ నిర్మాణ శాఖ మంత్రి (శ్రీ బోత్తా సత్యనారాయణ): అధ్యక్షా,

- అ) ఇందిరమ్మ గృహ నిర్మాణ పథకానికి సంబంధించినంత పరకూ, మొత్తం 1248 మండలాలకు గాను, ఇప్పటి పరకు, 1127 మండలాల నుండి స్పుందనలు కార్బోరేషనుకు అందాయి.
- ఆ) మార్గదర్శక సూత్రాల ప్రకారం ఎగ్గిక్యాఫ్ జరగని కేసుల మొత్తం 89,438 గా వెలుగులోకి వచ్చాయి.
- ఇ) వాటిలో మంజూరు రద్దు చేయడానికి ఈ కింది కేటగిరీలలో చెల్లించిన పైకాన్ని వసూలు చేయడానికి చర్య తీసుకోవడం అయింది.

1. పొతు శాశ్వత గృహాలకు చెల్లించినవి.
2. ఏ.సి పీట్లు, పెంకుల కప్పుగల శాశ్వత ఇళ్ళు.
3. బినామి మంజూర్లు.
4. డబుల్ మంజూర్లు.
5. ఇదివరకే పూర్తయిన ఇళ్ళకు ఇచ్చిన మంజూర్లు.

అయితే, ఈ కింది కేటగిరీలలో రిపోర్టయిన అవకతవకలను క్రమబద్ధం చేయడానికి చర్యలు తీసుకోవడం అయింది.

1. శాశ్వత ఇళ్ళకు విస్తరణ.
2. 300 చదరపు అడుగుల కంటే ఎక్కువ స్థింత్ ఏరియా.
3. రెండు కంటే ఎక్కువ ఇళ్ళను ఒకటిగా కలిపి వేయడం .

డీవియేషన్సును గుర్తించిన కేసులలో పైకాన్ని వసూలు చేసేందుకు గాను , పథకం మార్గదర్శక సూత్రాల ప్రకారం, చర్యను ప్రారంభించడమయింది.

శ్రీ టి. దేవేందర్ గాడ్ : అధ్యక్షా, ఇది చాలా ముఖ్యమైన ప్రశ్న. ఎందుకంటే రాష్ట్ర ప్రభుత్వం దీని గురించి చాలా ప్రచారం చేస్తూ ఉంది. ఈ నాడు ఈ హాసింగ్ స్క్యూను చేయాలని చాలా పెద్ద ఎత్తున ప్రచారం చేస్తున్నది. యధ్య ప్రాతిపదికన మేము లక్షలాది ఇళ్ళ కట్టిస్తామని ప్రతి రోజు చెబుతున్నారు. నరే, అయితే ఈ విధంగా చేయడం ఎంతవరకు నమంజనం? డిపార్ట్మెంటల్గా ఏ విధంగా ఫసిలిటీస్ కల్పించగలదన్న ఆలోచన లేనటువంటి పరిస్థితిలో వారు ముందుకు పోతున్నారు. తర్వాత దాని గురించి డిస్ట్రిక్షను చేస్తాము. ఈ రోజు మంత్రి గారు తమ జవాబులో వి.డి.సి ప్రోగ్రాం అని చెప్పారు. అంటే ఈ ప్రభుత్వం వచ్చిన తర్వాత దేశంలో ఇంతవరకూ లీపి ప్రభుత్వమూ చేయని విధంగా ఈ స్క్యూను ప్రకటించింది. ఆ స్క్యూ చూస్తే నిజంగా ఆశ్చర్యం వేస్తుంది. వారు అందులో చెప్పింది ఎవరైనా పన్నులు కట్టే వారుంటే, లేకపోతే ఇంకో విధంగా వారు ఇళ్ళ కట్టేటువంటివి, లేదా ఏదైనా పద్ధతిలో కార్బోక్షమాలు చేయడంలో అనిసీతి చేసి ఉంటే, లేదా దొంగతనం చేసి ఉంటే వాటిని మేము తప్పు చేశాము, లేదా దొంగతనం చేశామని , మోసం చేశామని వాలంటరీగా వారికి వారు ముందుకు వచ్చి ప్రభుత్వం ముందు ఒస్సుకుంటే, ప్రభుత్వం అలాంటి వారిని క్షమిస్తుందట. వారికి శిక్ష మాఫీ చేస్తామని చెబుతున్నారు. ఇలాంటిది ఈ రాష్ట్రంలోనే కాదు, దేశ చరిత్రలోనే

ఎక్కడా లేదు. ఇంతటి ఘనకార్యం చేసిన ప్రభుత్వం ఈ ప్రభుత్వమే. ఇలాంటి దొంగతనాలు, అవకతవకలను వారు మాఫీ చేస్తాం అంటున్నారు. ఈ విధంగా చేయడం వల్ల ప్రజలలో దొంగతనాలు, లూటీలు, మోసాలు ఏవైనా సరే మనం చేయవచ్చు తప్పు లేదు అన్నట్లుగా సందేశం వస్తోంది. వారు తాము తప్పు చేసినట్లుగా ప్రభుత్వం ముందు ఒప్పుకుంటే వారు మాఫీ చేస్తారన్న విధంగా ప్రజలలో అలోచన వస్తోంది. ఒక చెడుకు ఆలంబనగా మేముంటాము అనే విధంగా, ఆ పద్ధతిలో ఈ ప్రభుత్వం ఒక జీవో జారీ చేసింది. ఆ జీవో ప్రకారం ఎవరైనా సరే ఏ విధమైన ప్రాణ్ అయినా చేయవచ్చు, చేసినా ఫర్మాలేదు అనుకుంటున్నారు. ప్రాణ్ చేసినా ఒప్పుకుంటే వారికి తప్పు లేదు అనుకుంటున్నారు.

ఆ విధంగా ప్రాణ్ చేసినవి మార్గదర్శక సూత్రాల ప్రకారం ఎగ్గిక్కుపున్ చేయనిని మొత్తం 89,438 కేసులు ఉన్నట్లుగా ప్రభుత్వం ముందుకు వచ్చాయని మంత్రి గారు అంటున్నారు. కానీ అలాంటి కేసుల్లో 20 శాతం కూడా ప్రభుత్వం ముందుకు రాలేదు. తాము తప్పు చేసినట్లుగా ఒప్పుకున్నటువంటిని కేసులు నిజంగా 20 శాతం కూడా రాలేదు. ఆ మాట నేను ఖచ్చితంగా చెబుతాను. నా పద్ధ ఫిగర్సు కూడా ఉన్నాయి. అలాగే, క్యాటగారికల్గా మంజారు రద్దు చేయడానికి సంబంధించినవి, చెల్లించిన పైకాన్ని వసూలు చేయడానికి చర్యలు తీసుకోవడంలో కూడా 30 శాతం కేసులలో కూడా అవకతవకలను క్రమబద్ధం చేయడం జరగలేదని నేను మని చేస్తున్నాను. అర్పులైన వారికి మంజారు చేయలేదని కూడా నేను ఖచ్చితంగా చెప్పగలను. ఈ విధంగా మోసం చేసే వారికి ఇష్టడం ద్వారాను, అర్పులకు ఇష్టవ పోవడం మూలంగాను అనేక విధాలుగా ప్రజలు ఇభ్యందులు పడుతున్నారు. ఆ విషయమై మంత్రి గారు స్పష్టంగా చెప్పాల్సిందిగా తమ ద్వారా కోరుతున్నాను. వారికున్న సమాచారం ప్రకారం ఈ విధంగా ఎగ్గిక్కుట్ చేయడంలో ఏ ఏ ప్రాంతాలలో ఎవరికి ఇచ్చారో వారు తెలియజేయాలని కోరుతున్నాను.

అలాగే, ప్లింట్ ఏరియా ఉండాల్సిన దానికన్నా ఎక్కువగా ఉండటం, రెండు కంపే ఎక్కువ ఇళ్ళను కలిపి ఒకటిగా చేయడం వంటి అవకతవకలను, డీనియేషన్సును గుర్తించిన కేసులు ఎన్ని ఉన్నాయా, డిస్ట్రిబ్జెషన్ చేసిన వారు ఎంతమంది ఉన్నారో ఆ సంఖ్యను మంత్రి గారు మాకు తెలియజేయాలి. ఈ విధంగా అవకతవకలు కలిగి ఉన్నా కూడా, ఆ వ్యక్తులు ప్రభుత్వం ముందు వాటిని ఒప్పుకుంటే ప్రభుత్వం మాఫీ చేస్తుందన్న టైర్యాన్ని ప్రజలలో ఈ జీవో ద్వారా ప్రభుత్వం వారు కలుగజేస్తున్నారు. అంటే ఆ విధంగా వారు అనిసీతిని ప్రోత్సహిస్తున్నారు. అటువంటి సమాచారం ప్రభుత్వానికి తెలుపుతూ ఎంతమంది ముందుకు వచ్చారు? అలాంటి వారిపై ప్రభుత్వం ఏమి చర్యలు తీసుకుంది? తెలియజేయాలి.

నిజానికి ప్రభుత్వం ఇలాంటి అవకతవకలకు పాల్పడిన పెద్ద వారిని వదలివేసి చిన్న చిన్న ఉద్యోగులను సస్పెండ్ చేస్తున్నది. ఈ విధంగా ఎంతమందిని క్రిమినల్సుగా ప్రభుత్వం గుర్తించింది? అలాంటి వారిపై ఏ విధమైన చర్యలు తీసుకుంది? ప్రభుత్వ ఇజ్జనాకు మోసం తెచ్చిన వారిపై ఏ విధమైన చర్యలు తీసుకోవడం జరిగిందో మంత్రి గారు స్పష్టంగా చెప్పాలి.

నాకు తెలిసి కొన్ని చేట్లు సిమెంటు గోదాములు ప్రభుత్వం వారు ఇచ్చారు. నాలుగు నాలుగు ఇళ్ళు ఉన్న వాళ్ళు తమ ఇళ్ళను సిమెంటు గోదాములుగా ఇచ్చారు. ఒక వ్యక్తి నాలుగు పీర్లమీద ఇళ్ళను ఏర్పరచుకుని, ఇందిరమ్మ పథకం నిమిత్తం సిమెంటు గోదాముల కోసం దానిని ఇష్టడం జరిగింది. మా జిల్లాలో 10 సంవత్సరాల క్రితం కట్టుకున్న ఇంటిని ఈ రోజు చూపుతున్నారు. ఆ విధంగా ప్రజా ధనాన్ని అక్కమంగా

చూపుతున్నారు. ఈ విధంగా కొన్ని వందల ఇళ్లు కలెక్షన్సు లేకుండా కట్టినవి ఉన్నాయి. అంజి రెడ్డి తదితరులు ఆ విధంగా చేశారు. మంత్రి గారు ఈ విషయమై స్ఫూర్థంగా అసలు ఘన్స్ రికవరీ ఎంతో చెప్పండి. అవోంటు రికవరీలో డిస్ట్రిబ్యూజర్సు మీ రెప్యూలో ఎన్ని ఉన్నాయో తెలియజేయండి. మంత్రి గారు రూ. 142 కోట్లు అని చెబుతున్నారు. వారు చెప్పింది ఏమాత్రం సరికాదు. వారు చెప్పిన దానికి నాలుగింతలు జరిగిందని మా ఆరోపణ. ఆ విషయం చెప్పవలసిందిగా మంత్రి గారిని చెప్పవలసిందిగా మేం డిమాండు చేస్తున్నాము.

ఒ.9.00

శ్రీ బోత్తు సత్యనారాయణః అధ్యక్షా, గౌరవభ్యులు దేవేందర్ గౌడ్ గారు మాటల్లాడుతూ ప్రజల తాలుకు ప్రాముఖ్యత కంటే ఈ ప్రభుత్వం ఈ పథకాన్ని ప్రచారానికి వినియోగించుకుంటుందనేది హస్యాస్పుదం. వారిని ఆ ప్రచారం అనే మాటను విత్తడా చేసుకోవలసిందిగా కోరుతున్నాను. స్వాతంత్యం వచ్చి అరవై సంవత్సరాలు దాటి.సప్పటికీ ఇంకా నిలువ నీడ లేక చెట్టు క్రింద, పుట్టక్రింద బ్రతుకుతున్న పేరలు స్వంత ఇంటిలో పడుకోగలనా అని అలోచిస్తున్న పరిస్థితులలో ఈ దేశంలోని పేద ప్రజలు ఉండడం దోర్భాగ్యకరం. పది సంవత్సరాలు పరిపాలించినా అటు పక్కనున్న నాయకులు ఎంతో ప్రతిప్పాకరమైన ఆవశ్యకత ఉన్న కార్యక్రమాన్ని పేదలకు తల దాచుకోడానికి నీడనివ్వాలనేఅలోచన రాకుండా పరిపాలన చేశారు. ఈరోజు ఈ ప్రభుత్వంలోని మా నాయకుడు రాజశేఖరరెడ్డి గారు చేస్తున్న ఈ కార్యక్రమం భారతదేశంలోనే ఏ ఒక్క రాష్ట్రంలోనూ జరగని విధంగా పెద్దవిత్తున చేపడుతున్న గృహనిర్మాణ కార్యక్రమం ఇది. యూనియన్ ప్రభుత్వం భారతనిర్మాణం క్రింద దేశంలోనే మొత్తం 20 లక్షల ఇళ్లు కట్టించాలని చేస్తున్న కృష్ణ కంటే ఈ ఒక్క రాష్ట్రంలోనే సాచరేషన్ అనే విధానం ద్వారా అందరికీ సంతృప్తి కలిగే విధంగా గౌరవభ్యులకు సంబంధించిన అన్ని నియోజక పర్యాలలో అర్పుతున పేదల దగ్గరకేపోయి వారి బాగోగులు చూసి వారిని సంతృప్తి పరచి ఇంతకు ముందు పలే కాకుండా ఇవ్వాళ గృహ నిర్మాణ కార్యక్రమాలు చేస్తుంటే దీని ప్రచారం కోసం వినియోగించుకుంటున్నామనడం దురదృష్టకరం. అంతేకాదు, వారు దొంగల్ని ప్రోత్సహిస్తున్నారని మమ్మల్ని అనడం విచారకరం. కాయకష్టం చేసుకోని వచ్చి గుడిసెల్లో నిద్రించేపేదలు తమకు స్వంతంగా పక్క ఇళ్లు ఉండాలని కోరుకుంటే వారికి ఆ అపకాశం మేము కలిగిస్తుంటే అలాంటి పేదలను మీరు దొంగలుగా నిర్ధారిస్తున్నారు. దేవేందర్ గౌడ్ గారు దయచేసి, ఇటువంటి అపవాదుల్ని మీరు పేదల మీద వేయకండని కోరుతున్నాను. ఇక, వాలంటరీ డిస్ట్రిబ్యూజర్ స్క్రిమ్ క్రింద వివరాలను అడిగారు. దానిని ఎందుకు పెట్టపలిస వచ్చిందని అడిగారు. గత ప్రభుత్వంలో వోటుచేసుకున్న అనాచార, అవినీతి కార్యక్రమాల వల్ల ఆ పరిస్థితిని చక్కదిద్ది పేద వారికి న్యాయం చేయాలనే దృష్టధంతో ఈ ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత ఇలాంటి కార్యక్రమాలు చేపట్టడం జరిగింది. దేనికైనా సరే, గైడ్లైన్స్ పెట్టుకోవడం జరుగుతుంది. ఇళ్ల నిర్మాణం కోసం ప్రభుత్వం ఇస్తున్న ఇరవై అయిదు వేలు కాకుండా బ్యాంక్సుండి పది వేలు, ఎంప్లాయ్మెంట్ గ్యారెంటీస్‌మ్ క్రింద 3200 రూపాయలు, లో లైయింగ్ ఏరియా ఉంటే ఇంకొక అయిదు వేల రూపాయలు వారి స్వంత డబ్బు ఏదైనా ఉంటే, అయిదు వేల నుండి ఇరవై అయిదు వేల పరకూ ఖర్చు పెట్టుకొని ఇల్లు కట్టుకుంటే నిబంధనల ప్రకారం 216 చ.గ కంటే ఇంకొంచెం ఎక్స్ప్లేస్స్ చేసుకుంటే 300 గజాలు లేక ఇంకొక యాభై గజాలు పెంచుకుంటే దానిని మనం రెగ్యులరైజ్ చేసాము. ఆ విధంగా రెగ్యులరైజ్ చేస్తే అది తప్పు అంటున్నారు. వాలంటరీ డిస్ట్రిబ్యూజర్ స్క్రిమ్ ప్రకారం 216 చ.గ కంటే ఎక్కువ స్థలంలో ఎక్స్ప్లేస్స్ చేసుకున్న వారు అదే విధంగా బినామి పేర్ల మీద ఇల్లు శాంక్షేపిక చేసుకుని తరువాత డబ్బులు తీసుకొని కట్టుకుండా అంటే తిరిగి జమ చేయకుండా ఉండేవారికి ఆర్.ఆర్ యాస్క్ క్రింద రికవరీ చేస్తాము. అవకతవకలకు సంబంధించి అధికారుల ఇన్వాల్ఫ్ మెంట్

ఉంటే, వారిని కూడా శ్విస్తామని చెప్పడం జరిగింది. ఈ వి.డి.ఎన్ క్రింద 89 వేల 438 ఇళ్లు అని ఇంతకుముందే మొత్తం సంఖ్య చెప్పాను. వాటి తాలుకు వివరాలు చూస్తే ఓళ్ల పక్క హాస్టలకు అంటే అంతకు ముందున్న పక్క హాస్టలకు సంబంధించిన 6109 ఇళ్లకు బిల్లులు చెల్లించడం జరిగింది. అలాగే, పక్క హాస్టలకు సంబంధించి ఏ.సి పీట్స్, యాస్ట్ లెన్ పీట్స్ వేసుకోని పెంకులతో కట్టుకున్న 5,752 ఇళ్లకు బిల్లులు చెల్లించడం జరిగింది. బినామి పేరు మీద అనగా పుండే మనిషి ఒకరు, పేరు ఇంకోకరిది ఉన్న వాటిక సంబంధించి 2,371 ఇళ్లు ఉన్నాయి. అలాగే, ఒక మనిషి పేరు మీద రెండు ఇళ్లు శాంక్ష్మ చేసినవి 3,717గా డిస్ట్రిక్ట్ చెయ్యడం అయ్యాంది. అలాగే, ఆలోడీ ఇంతకు ముందు కట్టి ఉన్న ఇళ్లకు బిల్లు ఇచ్చినవి 3,083 ఉన్నాయి. అలాగే, పక్క ఇళ్లు పెట్టుకొని పక్కనే స్వంత స్థలం ఉంటే ఆ వ్యక్తి పేద వారై ఉండి అందులో రెండు, మూడు కుటుంబాలుంటే ప్రభుత్వ జాగా కాకుండా వారి జాగాలోనే నేను కూడా ఇల్ల కట్టుకుంటానంటే వైట్ కార్డ్ హోల్డర్ అయి ఉండి బి.పి.ఎల్ పరిధిలో ఉన్నవారైతే అలాంటి వాళ్లు ఇళ్లు కట్టుకున్నది 17,784 ఉన్నాయి. అలాగే, ఎవరైతే 216 గజాలలో ఉన్న దానికంటే, కొంచెం ఎక్కువగా కట్టుకున్నవారు 36,185 మంది ఉన్నారు. అలాగే, జాయింట్ ఫ్యామిలీన్ ఉన్నచేట రెండు, మూడు ఇళ్లు కలుపుకొని తలుపులు, ద్వారబంధాలనేరు వేరుగా ఉండే వారు గ్రామీణ ప్రాంతాలలో ఉంటారు. అలాంటి ఇళ్ల సంఖ్య 9,546 ఉన్నాయి. ఇంకా ఇతరులు 3,054 ఉన్నాయి. వీటన్నిటినీ నిబంధనల ప్రకారం అమలు చేస్తున్నాము. వాలంటరీ డిస్ట్రిక్ట్ బర్ సీక్స్ క్రింద అయిదు రకాలైన వాటిని గుర్తించడం జరిగింది. 1. పాత గృహాలకు, 2. ఏ.సి పీట్స్ అండ్ యాస్ట్ లెన్ పీట్స్ 3. బినామి మంజూరు, 4. డబుల్ శాంక్ష్మ 5. ఇదివరకేపూర్వార్థయిన ఇళ్లకు ఇచ్చిన మంజూరు అన్ని కలిపి ఇప్పటివరకూ నుమారు 21,032 నిబంధనలకు విరుద్ధంగా ఇచ్చారని గుర్తించడం జరిగింది. వీటన్నిటినీ క్యాప్సిల్ చేసి సంబంధిత అధికారుల ద్వారా ఆర్.ఆర్ యాక్స్ క్రింద రికవరీ చెయ్యమన్నాము. ఇందులో అధికారుల ఇన్వాల్వ్మెంట్ ఉంటే తప్పకుండా వారి మీద చర్య తీసుకుంటామని తెలియజేస్తున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ : దేవేందర్ గాడ్ గారు, మీరు క్వార్క్ నో బ్రాడ్గా మరియు స్పెసిఫిక్గా ఇష్టాన్ రెయిజెంచారు. దానికి మినిస్టర్ గారు కూడా బ్రాడ్గా, స్పెసిఫిక్గా చెప్పారు. Now, anything will be specific. సమితిలో అడగండి.

శ్రీ టి. దేవేందర్ గాడ్: స్పీకర్ సార్, మంత్రి గారు మాట్లాడుతూ ఇది పొలిటికల్ కాదని చెబుతున్నారు. ఈ గృహ నిర్మాణ కార్బ్రూకుమం అనేది మీరు కొత్తగా కనుకున్నది కాదు. స్వగ్రహించి పెద్దలు ఎన్.టి. రామారావు గారు స్టోర్ చేశారు. ఆ రోజు నుండి మా ప్రభుత్వ కాలంలో ముప్పై ఎనిమిది లక్షల ఇళ్లు కట్టించి వాస్తవం కాదా? ఆ ముప్పై ఎనిమిది లక్షల ఇళ్లు పచ్చరంగు వేసుకోమనో, లేక మా గుర్తు వేసుకోమనో చెప్పాలేదు. ఈ కాంగ్రెస్ గుర్తు వేసుకుంటే తప్ప బిల్లు ఇప్పమని చెబుతున్నారు. ఇందిరా గాంధి ఫోటోలు పెట్టుకోవాలని అంటున్నారు. ఇందిరాగాంధి ఫోటోలు ఎందుకండి, పెదల కోసం కృషి చేసిన అంబేద్కర్ వంటి మహానుభావుల ఫోటోలు పెట్టుకోమనడి. ఇందిరా గాంధి ఫోటోలో, మీ ఫోటోలో లేక మీ పార్టీ రంగులో వేసుకుంటునే బిల్లులు ఇస్తామని ఈ రకంగా మాట్లాడుతున్నారు.

మిస్టర్ స్పీకర్: దేవేందర్ గాడ్ గారు లీవ్ ఇట్ నో, అన్ ది క్వార్క్ నో బిల్లు. సమితిలో అడగండి.

శ్రీ టి. దేవేందర్ గాడ్: అధ్యక్ష, దేశంలో పున్న దురదృష్టకరమైన పరిస్థితి ఏమంటే, మనకున్న వనరులు, డబ్బులు తక్కువ. సమస్యలు చాలా ఎక్కువ. ఇప్పుడున్న వనరులను సమగ్రంగా అన్ని రంగాలకు

ఉపయోగించే పద్ధతిలో ఏ ప్రభుత్వమైనా ఆలోచన చేయాలి. కానీ ముఖ్యమంత్రి గారికి ఏది ఆలోచన వ్యై అదే ప్లానింగ్. ఇక్కడ ప్లానింగ్ కమీషన్ లేదు. ప్రొపర్ ప్లానింగూ లేదు.

డి 9.10

ఆయన తలుచుకుంటే జలయజ్జం పేరున ఉన్న బడ్డెటును తీసుకపోవచ్చు . జలయజ్జం ఇక పోయింది గనుక, అక్కడ రిజిస్టర్ రాదు గనుక, ఇక వాస్తవాలన్నీ బయట పడ్డాయి గనుక, ఉన్న అవినీతి అంతా అయిపోయింది గనుక, ఇప్పుడు ఇళ్ళ మీద పడ్డారు. కార్బర్కర్లకు ఇప్పించడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. 70 లక్షలు అంటున్నారు, **is it possible physically ?** దేశంలో ఎక్కడైనా ఇది సాధ్యమా? మీ డిపోర్ట్మెంటు కెపాసిటీ ఎంత? ఎంత చేయగలుగుతామనే విషయం మీరెపుడైనా పర్మిట్ చేశారా? పూర్తి చేయగలమా? అడ్డగోలుగా డబ్బులు కొట్టేయడానికి .....

మిస్టర్ స్పీకర్ : ప్రోగ్రాము గురించి మీరు, వాళ్ళ భ్రాంగా మాట్లాడారు. This is Question Hour. ఏపైనా స్పోసిఫిక్ గా ప్రశ్నలుంటే అడగండి. మీకు నిపరంగా సమాధానం కావాలంటే అర గంట చర్చ ఈ అంశం మీద టేక్ప్ చేద్దాం . ఈ సబ్టైప్ పోర్ట్ డిస్కోర్స్ టేక్ప్ చేద్దాం . ఇప్పటికే ఒక క్వశ్వన్ కు అర గంట అయిపోయింది. If you have anything specific please ask otherwise leave it. ఈ విధంగా ఎలా చేయ మంటారా? వాళ్ళ, మీరు కలిసి దీన్ని చర్చ క్రింద మార్చేసి మాట్లాడతామంటే ఎలా? Let us not convert it into a debate. That is enough. I am going to the next Question.

శ్రీ నోముల నర్సింహాయ్ : మాకు ఒక్క సమీక్షామెంటరీ క్వశ్వన్ అడగడానికి కూడా అవకాశం ఇప్పరా? నేను స్పోసిఫిక్ గా అడుగుతాను సార్ .

MR. SPEAKER : If there is anything specific you ask. If you want discussion I will allow. But I will not tolerate this from this side or from that side. No more on this. I have given half an hour time. Now I am going to the next Question. Question No. 8452 Minister for Agriculture.....

సర్పరీలకు మార్కెటింగు సదుపాయాలు

ప్రశ్ననెం . 12 (8452)

సర్వశ్రీ పి. విశ్వరూప్ (ముఖ్యమిషనర్), కె. చిట్టబ్రాహు. (అమలాపురం) - గౌరవసీయులైన వ్యవసాయ, ఉద్యానవనాల శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమచారం తెలియజేస్తారా :

- అ) సర్పరీ ఉత్పత్తుల నాణ్యతను, సర్పరీల మార్కెటింగు సౌకర్యాలను పెంచే ప్రతిపాదనలు ఏపైనా వున్నాయా?
- ఆ) వరి, గోధుమ, వప్పుధాన్యాల దిగుబడిని మరింత పెంచేందుకు ప్రణాళికను రూపొందిస్తున్న విషయం వాస్తవమేనా?
- ఇ) అయితే, ఈ విషయంలో ప్రభుత్వం తీసుకుంటున్న చర్చలేమిటి?

ప్యాపొయి, ఉద్యానవనాల శాఖ మంత్రి(శ్రీ యన్ . రఘువీరారాణి)

అ) అప్పనండీ

ఆ మరియు ఇ) వరి, పప్పుధాన్యాల దిగుబడిన పెంచే ఉద్దేశ్యంతో రాష్ట్రంలో 2007 రచీ నుండి బియ్యం, పప్పు ధాన్యాల కోసం జాతీయ ఆహార భద్రత మిహన్ ప్రారంభించడమైంది.

(ఈదశలో తెలుగుదేశం పౌర్ణి సభ్యులు పోడియం వద్దకు వచ్చారు.)

MR. SPEAKER : I am sorry. Where are we heading? The very first question you cannot convert it into a debate. అసలు ప్రశ్న ఏమిటి? మీరు స్పృసిఫిక్ గా అడగండి. మీరు, వాళ్ల ఈ విధంగా ఉపన్యాసాలు చేస్తే ఎలా? It cannot go on like this. మీరు స్పృసిఫిక్ గా అడుగుతామంటే ఎలా చేస్తాను. Now you please go back, please go back to your seats. I will allow. If you want half an hour discussion I will allow half an hour discussion. I will fix up the time. Now we will leave it here.

(గౌరవ సభాపతి సూచన మేరకు తెలుగుదేశం పౌర్ణి సభ్యులు వెసక్కి వెళ్లి తమతమ సీట్లలో ఆశీసులయ్యారు.)

If you want discussion on the subject, I will permit half an hour discussion. Now utilize that opportunity. I will allow half an hour discussion. మీకు కావాలంటే అర గంట చర్చ క్రింద ఈ అంశాన్ని అనుమతిస్తాను, గుర్తుమొంట్ వ్యా ఏమిటో అందులో చెబుతారు. That is enough now . Please sit down,

SRI N. RAGHUVREERA REDDY, (MINISTER FOR AGRICULTURE) : I have already answered Sir.

(INTERRUPTIONS)

MR. SPEAKER : I will allow half an hour discussion. I will fix up the time. అదే చెప్పాను కదా, దయచేసి విసండి. మీకు రెండు ఆఫ్స్ వున్నాయి . మీరు స్పృసిఫిక్ గా ఏదైనా ప్రశ్న అడిగితే దానికి సమాధానం వస్తుంది. దాంతో క్లోజ్ చేద్దాం లేదు, మీరు వివరంగా చర్చించాలనుకుంటే అర గంట చర్చ అనుమతిస్తాను.

శ్రీ నోముల నర్సింహాయ్ : వాళ్లకు, వీళ్లకు అవకాశం ఇస్తారు గానీ మాకు ఇష్టరా సార్?

డాక్టర్ నాగం జనార్థన్ రెడ్డి : అధ్యక్షా, గతంలో ఒక్కొక్క ప్రశ్న మీద రెండు గంటలు, మూడు గంటలపాటు చర్చలు జరిగిన సందర్భాలున్నాయి. ఇక్కడ ముఖ్యమైన ప్రశ్న పుంది. పెద్ద ఎత్తున అనీటి జరిగినటువంటి ప్రధానమైన అంశం మీద .....

MR. SPEAKER : Why do you deviate? నేను ఏమి చెప్పాను మీకు? మీకు రెండు ఆఫ్స్ ఇచ్చాను. స్పృసిఫిక్ గా ప్రశ్నలు అడగాలంటే అడగండి. మీకు సుదీర్ఘమైన చర్చ కావాలంటే దీన్ని అర గంట

చర్చ క్రింద మార్చేస్తాన్నాను. What is that you want. You want a discussion or you want to be very specific. Now you please put in your supplementaries.

శ్రీ పి. కేశవ్ : ఇది క్వాషన్ అవర్, సంతృప్తికరమైన సమాధానాలు ఇచ్చే బాధ్యత ప్రభుత్వం మీద పుంది సార్.

డాక్టర్ నాగం జనార్థన్ రెడ్డి : సార్, ఇందిరమై ప్రోగ్రాములో జరిగిన అవినీతిపై అధికారులు చేసిన voluntary disclosure గురించి అడిగాం . కొంతమంది అధికారులు మాత్రమే ఆవిధంగా చేసి వుంటారు కాబట్టి, చేయనటువంటిది ఎంత పుంది? మీరేమి వెరిఫై చేశారు? దాని ప్రాసీజర్ ఏమైనా మీదగ్గర పుందా? non-disclosures ఎన్ని పున్నాయో మీరేమైనా వెరిఫై చేయించారా? రెండోది - ఎంతమంది మీద చర్యలు తీసుకున్నారు. మూడోది - మొట్టమొదట మీరు సిమెంటు ఇష్టూ చేశారు. ఎంప్లోయుమెంట్ అస్వారేస్ క్రింద రూ. 3200 ఇస్తున్నామని చెప్పారు. అప్పుడైనా వారికి అక్కడ అవినీతి కనపడలేదా? బేస్ మెంట్ లెవెల్కు కట్టినపుడు దాన్ని కూడా రికార్డు చేయాలి కదా, అక్కడ అవినీతి కనపడలేదా? లింటల్, రూఫ్ లెవెల్లో గానీ, కంప్లెక్స్ చేసినపుడు గానీ వీళ్ళకు అవినీతి కనబడలేదా? అధ్యక్షా, వీళ్ళది ఎలా పుందంటే - ఎవు డికి దోరికింది వాడు దోచుకుని పోతున్నాడు సార్. ఇన్ని స్టేబీల్లో అవినీతి జరుగుతున్నపుడు - అనలు డిపార్ట్మెంటు పుందా? అని అడుగుతున్నాను. ....

(అంతరాయం)

శ్రీ బోత్స్వా సత్యనారాయణ : అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు దేవేందర్ గౌడుగారు మాట్లాడుతూ మూడు విషయాలు ప్రస్తావించడం జరిగింది. ఒకటి - ఎంతమంది అధికారుల మీద చర్యలు తీసుకున్నారు, ఆ అధికారుల తాలూకు వివరాలు మీదగ్గర పున్నాయా అని అడిగారు. రెండు - ఇందిరమై బొమ్మలు పెడితే గానీ, మూడు రంగులు వేస్తే గానీ ఇంటికి బిల్లు ఇష్టుడం లేదనే విషయాన్ని వారు చెప్పడం జరిగింది. మూడు - ప్రభుత్వాధినీత, ముఖ్యమంత్రిగారికి ఏ ఆలోచన వస్తే ఆ ఆలోచన ప్రకారం కార్యక్రమాలు చేస్తున్నారని, ఇంతవరకు జలయజ్ఞం చేశారు, ఇప్పుడు ఇళ్ళ కార్యక్రమం మొదలుపెట్టారు, దీనికి సరిపడ నిధులు మీదగ్గర పున్నాయా? ఇన్ఫ్రాస్ట్రాక్చర్ మీకుందా? అనే మూడు విషయాలు వారు ప్రస్తావించడం జరిగింది మొదటి విషయానికి సంబంధించి తెలియజేస్తున్నాను అధ్యక్షా .

డాక్టర్ నాగం జనార్థన్ రెడ్డి : స్పీకర్ సార్, వాళ్ళ చెప్పేది మీకు మంచిగా వినబడుతోందా? చాలా చక్కగా వినబడుతోందా?

శ్రీ బోత్స్వా సత్యనారాయణ : అధ్యక్షా, ఏదైతే ఇందిరమై బొమ్మ పెళ్ళి, మూడు రంగులు వేస్తేనే గానీ విషయమెంటు చేయడం లేదని వారు చెప్పారో అది వాస్తవం కాదు.

డి. 9.20

ఇందిరమై లోగోని ప్రభుత్వం సరఫరా చేస్తుంది. మూడు రంగులకు అయ్యే ఖర్చును ప్రభుత్వం ఇస్తుంది. దానికి సరిపడా అదేశాలు ఇచ్చాము. అని వారికి పంపించాము. మరల పంపిస్తాము. ఏదైనా సంక్షేమానికి మారుపేరైన అమై ఇందిరమై అని ఏదైనా కార్యక్రమాలు చేస్తుంటే వాటికి ఆమె పేరు పెడతామని తెలియజేస్తున్నాను. వారి ప్రకృసు కూర్చున్న వారి నాయకుడు ఏ అమై పేరు చెప్పుకొని, ఏ అమై తాలూకూ

ఆశీర్వదంతో కుర్చీలో కూర్చున్నాడో ఆత్మ పరిశీలన చేసుకోవాలి. జలయజ్ఞానికి నిధులు లేవని అన్నారు. అది అయిపోయింది. వారి హయంలో సంపత్సురానికి రెండు లక్షల చోపున తొమ్మిది సంపత్సురాలకు 20 లక్షల ఇళ్ల కట్టారు. వారు బడ్జెట్లో చాలా తక్కువ కేటాయింపులు చేశారు. ఈ ప్రభుత్వం బడ్జెట్ ప్రసంగంలో కాని, ఇందిరమ్మ పథకంలో కాని రు.5 వేల కోట్లు కేటాయింపు చేసి ఈ పథకం అమలు చేస్తున్నాము. దేవేందర్ గౌడ్ గారు కాని జనార్థన్ రెడ్డిగారి నియోజక వర్గాలకు లేదా వారి స్వంత గ్రామాలకు వెళ్లి ఆ కార్యక్రమాలు ఎలా జరుగుతున్నాయో చూద్దాము. ఇంత మంచి కార్యక్రమం పేద వారి కోసం జరగాలా, వద్దా అని అడుగుతున్నాను. ఇప్పుడ్నీ పూర్తి అయితే మా ప్రభుత్వానికి, మా నాయకుడికి ఎక్కడ మంచి పేరు పస్తుండోనని కడుపు మంటతో ఇలా అంటున్నారు. ఎక్కడ అనిసీతి జరిగినా ప్రభుత్వం దృష్టికి తీసుకురావాలని వారికి ఉత్తరాలు కూడా వ్రాశాము. ఇప్పటికే ఒక డిఫ్రెక్షన్ మేనేజర్, ఇద్దరు డిప్యూటీ ఇ.ఇ.లు, 13 మంది ఎ.ఇ.ఇ.లు, ఆరుగురు పరిసైంట్ వర్క్ ఇస్సెప్టర్లు, 20 మంది టెంపరరీ వారు మొత్తం 53 మంది మీద చర్య తీసుకోవడం జరిగింది. ఇటువంటి పథకం వారు పెట్టినపుడు మేమ ప్రతిపక్షంలో ఉన్నపుడు అనిసీతి జరుగుతుందని తాము అడిగితే ఇంత పెద్ద పథకంలో అనిసీతి జరుగుండా ఎలా ఉంటుందని వారి నాయకులు చెప్పడం జరిగింది. ఈ రోజు మేము చేస్తుంటే ఇలా అనడం ఏమిటి?

(టిడిపి సభ్యుల నుండి అంతరాయం)

శ్రీ నోముల నర్సింహాయ్యా మంత్రిగారు గంభీరమైన ఉపన్యాసం చేశారు. వారిచ్చిన డిస్కోబర్ చూస్తే 90 వేల పై చిలుకు అనిసీతి జరిగిందని అన్నారు. అంటే ప్రతి ఇంటికి రు.3వేలు అనిసీతికి పోయాయా? అంటే దాదాపు రు.200కోట్లు పై చిలుకు అనిసీతి క్రింద పోతే ఇంత కంటే పరమ దుర్మార్గం ఇంకోకటి ఉంటుందా? దానికి సంబంధించి చర్యలు లేవా? మేము లెటర్సు బండిల్సు వ్రాశాము. మిరిచ్చిన ఇళ్ల స్థానంలో పార్టీ ఆఫీసులు, దేవుడి గుళ్లు కట్టడం జరిగింది. ఒక ఇంటికి నాలుగు బిల్లులు ఇవ్వడం జరిగింది. ఇందిరమ్మ ప్రోగ్రామ్ వారి స్వంతం లాగా చెబుతున్నారు. ఈ పథకంలో అనిసీతి కంపు కొడుతుంది. పట్టణ ప్రాంతాలకు సంబంధించి వారి భూములు తీసుకొని ఎందుకు ఇప్పటిలేదు. ఇది రు.25 వేల కోట్ల పథకం . రు.300కోట్లు నీళ్ల ప్రాయంగా తిన్నారు. కాకులకు కోట్లే గ్రద్దలకు పెడుతున్నారు. ఈ పథకం అంతా సవ్యంగా ఉందని మంత్రిగారు అంటున్నారు. ఏ నియోజక వర్గానికి అయినా పస్తామంటున్నారు. ప్రతి ఇంటికి రు.3వేలు అనిసీతి లేకపోతే నేను ఈ శాసనసభకు రాకుండా పోతాను. మీరు పోతారా? మీ యంత్రాంగాన్ని సరి చేయకుండా మా సూచనలు అడగుకుండా అభిల పక్కాన్ని పిలిచి పరిష్కార మార్గాలు అడగులసింది పోయి ఈ విధంగా మాట్లాడడం ఏమిటి? వారు సభను తప్పుదోవ పట్టిస్తున్నారు. పెద్ద వాళ్లకు బిల్లులు వస్తాయి. పేద వారికి రావడం లేదు. ఈ పేరుతో మా రాజ్యం అని మా ప్రభుత్వం అని చెప్పి అధికార పార్టీ ఎమ్మెల్నిలకు అడ్డు లేదు. అంతా అనిసీతిమయం అయిపోతే వారి మీద చర్య తీసుకోరా? ఇంత కిరాతకంగా ఉంటే ఎలా?

శ్రీ బోత్తు సత్యనారాయణః నర్సింహాయ్యగారు ప్రశ్నకు సంబంధించిన దాని కంటే మా పార్టీ మీద, మా మీద రాజకీయ లభ్య కోసం ఎక్కువగా మాట్లాడారు. 248 కట్టల ఉత్తరాలు వ్రాశామని చెప్పారు. రాఘవులు గారి సుండి క్రింది స్థాయి వార్డ్ మెంబర్ పరకు ఉత్తరాలు వ్రాశారు. ఇన్ని ఉత్తరాలు ఏ మంత్రికైనా ఎప్పుడైనా వ్రాశారా? నేను 175 ఉత్తరాలకు సమాధానం ప్రాశాను. మిగిలిన వాటికి కూడా సమాధానం పంపిస్తాను. ఏ రాజకీయ చరిత్రలో అయినా తిరిగి రిష్టై వచ్చిన ఘటన ఉందా? రు.3 వేలు లంచమని అన్నారు. అక్కడ ఉద్యోగాలు చేసేది మీరు, నేను కాదు. వ్యవస్థలు పని చేస్తున్నాయి. వాటిని సక్రమంగా

మానిటర్ చేయాలి. ఇంత పెద్ద వ్యవస్థలో ఎక్కడైనా అవినీతి జరిగితే ప్రభుత్వం దృష్టికి తీసుకువల్సే సరిదిద్దడానికి ప్రయత్నం చేస్తాము. మనిషురం వెళదామని అన్నారు. అయిన రాజీనామా చేస్తానని అన్నారు. మొన్న పేపర్లో చదివాను. ఆయన నియోజక పర్సం రిజర్వ్ అయ్య పరిస్థితి ఉంది. నా నియోజకపర్సం రిజర్వ్ కాలేదు. మొన్న రౌండ్ టీబుక్ కాన్ ఫరెన్స్ పెట్టారు. అక్కడికి నన్న పిల్చిస్తే కూర్చుని మాట్లాడుకునేవారము కదా. ఈ ప్రభుత్వం తీసుకున్న కార్యక్రమంలో ఏమైనా అవకతవకలుంటే తెలపండి. నిమర్యగా తీసుకోము, సూచనగా తీసుకుంటామని చెప్పడం జరిగింది. దయచేసి చెప్పమని కోరుతున్నాము.

ఉ. 9.30

ఇప్పుడయినా తమ ద్వారా నర్సింహయ్యగారిని కోరేదేమంటే, నిజంగా వారి నియోజకపర్సం, లేకపోతే వారి తాలుకా సహచర నియోజకపర్సంలో ఎక్కడయినా, ఏదైనా తప్పు జరిగితే మా దృష్టికి తీసుకురమ్మంటున్నాము. తప్పుకుండా దాని మీద చర్య తీసుకుంటాము. పక్షపాత వైఖరి వహిస్తే, శంకించకుండా తమ దృష్టికి తీసుకురమ్మంటున్నాము. ఎక్కడో జరిగిన దానికిగాను వెయ్య కళతో చూస్తున్నాము. ఇంతకుముందు అన్నారు.

(అంతరాయం)

మేమంతా బాగా చేసాము. ఇంకా 3,500 రిత్రూట్చేస్తున్నాము. ఈ కార్యక్రమాన్ని ముందుకు తీసుకువెళుతున్నాము. తమ ద్వారా ప్రతిపక్షాలన్నింటిని కోరేదేమంటే, ఏదైనా, ఎక్కడయినా ఈ పథకం పేద వారి కోసం చేస్తున్నాము. పేదవారికి ఆటంకాలు కలిగించకుండా ఈ:

(అంతరాయం)

కార్యక్రమాలను ల్రోత్స్ఫీంచండని తమ ద్వారా కోరుతున్నాను.

(గౌరవ తెలుగుదేశం ప్రార్థించుకున్న సభ్యులు కొందరు పోడియం వద్దకు చేరుకుని మాట్లాడసాగారు. మా సంతకాలు కూడా ఉన్నాయి, మాకు మాట్లాడడానికి సమయం ఇష్టండని అసాగారు.)

మిస్టర్ స్పీకర్: ఈ 10 సంతకాలు ఉన్నాయి. రిప్పబ్లిక్ సంతృప్తి కాకుంటే, నిరసన తెలపండి. ఎందుకు ఇలా? Please go back to your seats.

(అంతరాయం)

మీరు దయచేసి మీ మీ సీట్లలోకి వెళ్లండి. మీ సీట్లలో వెళ్లండి. దయచేసి మీ సీట్లలోకి వెళ్లండి. I will give you an opportunity. Let me set the records please.

(అంతరాయం)

మీ సీట్లలోకి వెళితే సమస్య పరిష్కారం అపుతుంది. You want to stall the House? What is this? మీ మీ సీట్లలోకి వెళితే సమాధానం పశ్చంది. సమస్య పరిష్కారం అపుతుంది. మీ మీ సీట్లలోకి వెళ్లి కూర్చోండి. సమస్య మీద పరిష్కారం వశ్చంది.

(పోడియం వద్ద ఉన్న సభ్యులందరూ తమ తమ స్థానాలను చేరుకున్నారు)

డా. నాగం జనార్థనరెడ్డిః ప్రశ్న కూడా అడగనివురా?

శ్రీ నోముల సర్పింహాయ్యః నిరసన తెలుపుతామండి.

డా. జి. విజయరామాపుః రెండు పార్టీలవారికేనా? మాకు కూడా అవకాశం ఇవ్వాలికదా.

శ్రీ చాదా వెంకటరెడ్డిః దాదాపు 80, 90 లక్షల మందికి సంబంధించిన అంశం.

మిస్టర్ స్పీకర్సిః నిస్స బిఎసి, లో మాట్లాడినదానికి పూర్తిగా వ్యతిరేకంగా సడుస్తోంది. ఇది ఫస్ట్ అవర్. Question Hur. I am very clear on this. 9.30 అయింది. మీరు అడిగిన ప్రశ్నలకు ప్రభుత్వం తరస్సున సంతృప్తికరంగా సమాధానం రాకసోతే మీకు నిరసన తెలిసే అవకాశం ఉంటుంది. కానీ గంటలు, గంటలు చర్చ జరగడానికి వీలు లేదు. I am closing the question hour now.

ఇది మొదటి ప్రశ్న. అప్పుడే 45 నిమిషాలయింది.

డా. నాగం జనార్థనరెడ్డిః ఏమి సమాధానం వచ్చింది.

MR. SPEAKER: If you are interested in continuing like this, nobody can do anything. I am suggesting ways and means;

ఈ హోస్ట్ ముందుకు నడవాలంటే If you want to register your protest. Please register it.

(అంతరాయం)

ఈ ప్రశ్న ఎప్పటి పరకూ కొనసాగించాలో చెప్పండి Is it the way.? At 10-00 a.m. all the questions are deemed to be answered every day మీరంతా మొదటి ప్రశ్న మీద ఇలా ఉంటే ఇంకా 9 ప్రశ్నలు ఎలా? అందరికీ అవకాశం రావాలి. అన్ని అంశాలు ఒక్క రోజు పూర్తి కావాలి. You have to decide.

(అంతరాయం)

నేను చెబుతూ ఉంటే, లేదంటే ఎలా? The only way the House can be regulated is following Itimings.

ప్రతీదానికి టైమ్ ఉంటుంది. If you are not satisfied with the answer , you are well within the rules to register the protest. ఎలాబరేట్గా చర్చించాలంటే If you want to register your protest, I will allow

(అంతరాయం)

మీరు రెండు సార్లు అడిగారు. జనార్థనరెడ్డిగారు అడిగారు. మిగతా వారందరూ అవకాశం కావాలని అంటున్నారు. మిగతా పార్టీల వారూ అడుగుతున్నారు. You have raised your supplementaries. మీరు సంతృప్తిపొందకుండా ఉంటే You can register your protest. వివరంగా చర్చించాలంటే ఇలా కాదు. In this situation what do you want me to do? ఇందాకే చెప్పాను. I will allow half an hour

discussion ప్రినీపల్ ఈ ప్రశ్నకే కాదు. It applies to every question.. మీరు సంతృప్తి పొందకుండా ఉంటే, You can register your protest. మీరు రెండుసార్లు మాటల్గాడారు. మిగతావారూ మాటల్గాడారు. ఈ విధంగా అంటే బాగుండదు. నేను మీకు చాలా సమయం ఇచ్చాను. You dictate terms like this. If you are not happy, you can protest. But this is not the way. At 10-00, the Question House will be closed.

(అంతరాయం)

శ్రీ ఎం.ఎ. గుహర్ణి: ప్రభుత్వ వైఫారికి నిరసన వ్యక్తం చేస్తాము.

(అంతరాయం)

ఇ. 9. 40

శ్రీ నోముల సర్పింహాయ్య: అధ్యక్షౌ, ...

(ఈ సందర్భంగా తెలుగుదేశం పార్టీకి చెందిన శాసనసభ్యులు పోడియం వద్దకు వచ్చారు)

MR. SPEAKER: Please go back to your seats.

శ్రీ నోముల సర్పింహాయ్య: అధ్యక్షౌ, ఈ ఇందిరమ్మ ఇళ్ళకు సంబంధించి అని కట్టిన తీరు గమనిస్తే

.....

(ఈ సందర్భంగా తెలుగుదేశం పార్టీకి చెందిన శాసనసభ్యులు పోడియం వద్దకు వచ్చి సభకు అంతరాయం కలిగించసాగారు)

MR. SPEAKER: Please go back to your seats.

(అంతరాయం కొనసాగింపు)

I am sorry.

The House is adjourned for 15 minutes.

(The House then adjourned at 9.42 AM)

(విరామంతరం సభ తిరిగి ఉదయం 10.02 ని.లకు ప్రారంభమయింది. గౌరవ సభాపతి అధ్యక్ష స్థానంలో ఉన్నారు)

సభాత్రపు గుర్తు గల ప్రశ్నలు - వాగ్రాప సమాధానములు (అనుబంధము -1)

MR.SPEAKER: All the questions except the questions requested for postponement are deemed to have been answered.

ప్రకటన

తెలుగుదేశం పార్టీ శాసనసభ్యుల అరెస్టు మరియు విడుదల గురించి

I have an announcement.

I am to announce to the House that Sri D.Uma Maheswara Rao, Sri P.Keshav, Sri Errabelli Dayakar Rao, Sri K.Aitchannaidu and Sri V.Narender Reddy, M.L.As. along with others were arrested at 03.45 Hours on 05.11.2007 in Crime No.501/2007 under Section 151 Cr.P.C. of Chikkadpally Police Station, when the Members came on the main road between the Ambedkar Statue and Liberty junction and tried to create law and order problem and tried to obstruct the free flow of traffic and started indulging in unlawful activity. Later, the Hon'ble Members were released on bail at 04.45 Hours on the same day.

Now we will take up Minimum Support Price issue.

(తెలుగుదేశం పార్టీకి చెందిన గౌసభ్యులు అంతరాయం కల్గించసాగారు)

సభా కార్యక్రమము

శ్రీ టి. దేవేందర్ గౌడ : సార్, కనీసం ప్రాటెస్టు తెలిపేందుకైనా అవకాశం ఇవ్వండి....

(సిపిఐ, సిపిఎం పార్టీలకు చెందిన గౌరవ సభ్యులు కూడా తమ నిరశన తెలిపేందుకు అవకాశం ఇవ్వపటిందిగా కోరసాగారు)

మిస్టర్ స్పీకర్ : నేను చాలా స్పష్టంగా చెప్పాను. మీరు వివరంగా చర్చించాలంటే ప్రార్థించిన కింద డిస్కస్ చేయమని. దేవేందర్గౌడగారు రెండుసార్లు వివరంగా సఫ్టీమెంటరీలు అడిగారు. జనార్థనరెడ్డిగారు అడిగారు. మినిస్టర్గారు వివరంగా చెప్పారు. నోముల నర్సింహయ్యగారు మాట్లాడారు. ఆ తర్వాత కూడా మీరు సంతృప్తి చెందకుండా ఉంటే, మీ నిరశన తెల్పండి అని నేనే చెప్పాను. లేదూ ఇలాగే కంటిమ్యూ చేస్తామంటే కష్టం. నిన్ననే మనం డిస్ట్రిక్టు చేసుకున్నాము. పది గంటలక్కలూ క్వార్టర్ అవర్ క్లోజ్ చేయాలని. I repeatedly requested the Hon'ble Members to register their protest. I have also said 'If you are not satisfied please register your protest.' But they have not availed that.

(Interruptions)

When I am making a request to you, you have to listen to what I am saying. It is in the larger interest of the House.

(తెలుగుదేశం పార్టీ సభ్యుల నుండి అంతరాయం)

అపునండి, మీకు మొదటి చెప్పేను. వాటిజ్ దిన్? ఈ రోజు అతి ముఖ్యమైన MSP ఇమ్ము టెక్ష్ చేయాలని డిస్ట్రిబ్యూట్ చేసుకున్నాము. మీరు ఏదైతే చెప్పాలనుకున్నారో మీ ప్రశ్నలో చెప్పారు. Now we will leave it here.

శ్రీ ఎం.ఎ.గపూర్ (కర్నూల్) : సార్, ప్రాచెస్టు మధ్యలో ఉన్నాము. ప్రాచెస్టును కూడా పూర్తి చేయసియకుండా, హాజ్ అడ్జర్న్ చేశారు.

మిస్టర్ స్పీకర్ : గపూర్ సాబ్, ప్రాచెస్టు స్టోర్ చేయమని చెప్పింది నేనే. మీరు నిరశన తెల్పండి అని చెప్పాను. అప్పుడు సభ పరిస్థితి ఎలా ఉందో మీరూ చూశారు కదా ! How can I allow when I am not able to see the Member? I was totally surrounded by the Members.

శ్రీ ఎం.ఎ.గపూర్ : అప్పుడు మా మైక్ కట్ చేశారు సార్.

మిస్టర్ స్పీకర్ : అపునండీ ! నేను గౌసభ్యల్ని తమ నిరశనను కంటిన్యా చేయమని చెప్పాను.

శ్రీ ఎం.ఎ.గపూర్ : ప్రాచెస్టు మా రైట్ కదా సార్.

మిస్టర్ స్పీకర్ : అపునండి ప్రాచెస్టు తెల్పమని నేను చెప్పాను. మీరు సంతృప్తి చెందకావోతే ప్రాచెస్టు చేయమని చెప్పాను.

(తెలుగుదేశం పార్టీ సభ్యులు తమకు అవకాశం ఇష్టవలసిందిగా కోరసాగారు)

We will conclude the protest and the matter will be closed.

శ్రీ ఎం.ఎ.గపూర్ : సార్, మేము కంపీట్ చేస్తోం. మేము మధ్యలో ఉన్నాము.

మిస్టర్ స్పీకర్ : (తెలుగుదేశం పార్టీ సభ్యులనుద్దేశించి) గపూర్ గారు మధ్యలో ఉన్నారు. Let him complete.

శ్రీ ఎం.ఎ.గపూర్ : సార్, సర్పింహయ్యగారు ఇంతకు ముందే చెప్పారు. మేము చాలా స్పెషిఫిక్గా పదే పదే ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకుని వచ్చాము. ఈ రోజు ఇక్కడ హాజ్ లో చర్చల రూపంలోనే కాకుండా, ఇతరతా విధానాల్లో కూడా గౌరవ మంత్రిగారి దృష్టికి అనేకసార్లు అవినీతి విషయమై తీసుకుని వచ్చాము. ఎక్కడ అవినీతి జరిగినా మాకు తెలియచేయండి, చర్చలు తీసుకొంటామని ప్రకటనలు కూడా చేస్తున్నారు. కానీ ఇంతవరకు చర్చలు తీసుకోలేదు. ఆంబుడ్స్‌మన్ వ్యవస్థను ఏర్పాటు చేస్తే ప్రూవ్ చేయడానికి అవకాశం ఉంటుందని చెప్పుతున్నాము. ఎందుకంటే ఇందిరమ్మ పథకం కింద చేపడుతున్న ఇళ్ల నిర్మాణంలో వేల కోట్ల రూపాయల

ప్రజాధనం ఉంది. ఆ ప్రజాధనం దుర్వినియోగం కాకుండా పొదువు చేయడం కోసం, వాస్తవాలు బయటకు రావడం కోసం ఒక ప్రత్యేక యంత్రాన్ని ఏర్పాటు చేయమని పదే పదే కోరినప్పటికీ ప్రభుత్వం చాలా అన్యాయంగా అసలు ఏ మాత్రం లెక్కచేయకుండా ప్రజాసాహస్ర పద్ధతిలో కాకుండా, మేము చెప్పినట్లే జరగాలనే నియంత్రుత్వ పద్ధతిలో ప్రభుత్వం వ్యవహరిస్తోంది. వారే చెప్పారు -- రూ.225 కోట్లు అవినీతి జరిగిందని. ఇంత పెద్ద మోతాదులో ప్రజాధనం దుర్వినియోగం అపుతున్న విధానాన్ని తీవ్రంగా నిరశిస్తూ ప్రభుత్వానికి అనేకసార్లు చెప్పినప్పటికీ కనీసం చర్యలు తీసుకుని, అవినీతిని నివారించడానికి ప్రభుత్వం ముందుకు రాని దానికి నిరశనగా మేము వాకోట్ చేస్తున్నాము.

(సిపిఎం పార్టీకి చెందిన గాంపభ్యులు సభ నుండి వాకోట్ చేశారు)

శ్రీ టి. దేవేందర్ గాడ్ : స్పీకర్ సార్, ప్రశ్న మాది. మేము ప్రధాన ప్రతిపక్షానికి చెందిన వాళ్లం. నిరశన తెల్పుడానికి ముందు మాకు అవకాశం ఇచ్చారు. కానీ మధ్యలో మళ్లీ వాళ్లకు (సిపిఎం) ఇచ్చారు.....

MR.SPEAKER: I am sorry, this is very uncharitable. I have to set the record straight. I am sorry to say that this is total misuse. What is it? You cannot comment on the Chair like that. ఫస్ట్ మీరే మాట్లాడారు. రెండుసార్లు మీరే సహిమెంటరీలు అడిగారు. మిసిస్టర్ గారు రిప్లయ్ ఇచ్చారు. You have taken ten minutes for supplementaries. జనార్థనరెట్లిగారు మాట్లాడారు. ఆ తర్వాత మీకు స్పష్టంగా చెప్పాను. మీరు సంతృప్తి చెందకపోతే, మీరు దయచేసి నిరశన తెల్పుండి అని చెప్పాను. వాటీజ్ దిన్? ప్రతి ఒక్క దాన్ని ఇష్ట్యాగా కన్వర్ట్ చేయడం మంచిది కాదు. మీరు నిరశన తెలుపుతున్న సమయంలోనే నర్సింహాయ్యగారికి చెప్పాను. I am sorry, this is not good. మీరు నిరశన తెల్పుండి.

శ్రీ టి. దేవేందర్ గాడ్ : నార్కుల్గా ఫస్ట్ అవకాశం మాకే ఇస్తారు. అదే నేను డిమాండ్ చేశాను. కొత్తగా హోట్లో అంతకు ముందు లేని సాంప్రదాయం ఏదో తీసుకుని వచ్చి మిమ్మల్ని ఇబ్బంది పెట్టడం లేదు కదా సార్ మేము. సిగ్నలోర్స్ కు ముందు అవకాశం ఇష్టుడం సభా సాంప్రదాయం. అలా ఇస్తారని అడిగాము. కనీసం అలా కూడా మాకు ఇష్టలేదు. దాన్ని కూడా ఒప్పుకున్నాము. ప్రధాన ప్రతిపక్షంగా మొదట మేము ప్రాచెస్సు చేయాలన్నది మా ఉద్దేశ్యం. మీరు కాదన్నారు. ఓ.కే.. దాన్ని కూడా వదిలేస్తున్నాము. దాన్ని గురించి పట్టించుకోదలచుకోలేదు అధ్యక్షా. దాన్ని మీకే వదిలివేస్తున్నాం అధ్యక్షా.

అధ్యక్షా, ఈ రోజు ప్రధానంగా ఇందిరమ్మ ఇళ్ల పథకం కింద ఈ ప్రభుత్వం పేద వర్గాలకు, గూడు లేని వారికి ఇళ్ల కట్టించే కార్యక్రమం చేపట్టింది. అది మంచి కార్యక్రమం. ఎస్టీఆర్ ముఖ్యమంత్రి అయిన నెంటనే, తెలుగుదేశం పార్టీ అధికారంలో ఉన్నప్పుడే పెద్ద ఎత్తున ఈ కార్యక్రమాన్ని చేపట్టడం జరిగింది. అయితే ఆ కార్యక్రమానికి ఈనాడు ఇందిరమ్మ అని పేరు పెట్టి, ఆ కార్యక్రమాన్ని పూర్తిగా ఒక రాజకీయ కార్యక్రమంగా చేసేశారు. పూర్తిగా అవినీతి కార్యక్రమంగా చేశారు.

ఉ.10.10

ఇప్పటికీ నేను చెబుతున్నాను. 30 శాతం నర్సిగ్గు జరగడం లేదు. 70 శాతం ప్రజాధనం దుర్వినియోగం చేస్తున్నారు. నేను అధికారులను దొంగలంటే పేదలను అన్నానని మంత్రి గారు వ్యక్తికరించారు. ప్రభుత్వం మొండి షైఫరితో ఈ కార్యక్రమాన్ని నీరు గార్చి, దీన్ని రాజకీయ కార్యక్రమంగా చేసి, కాంగ్రెసు పర్మర్సు జేబుల్లోకి

డబ్బు పంపించే కార్యక్రమంగా మార్చేశారు. అదే విధంగా మొత్తం దేశంలో ఎక్కడా ఏ ప్రభుత్వం చెయ్యిని విధంగా అవినీతికి పాల్పడిన అధికారులను శిక్షించకుండా వదలి పెట్టి, వారిని రక్షించే పద్ధతిలో ఈ వాలంటర్ డిస్కోజర్ కార్యక్రమాన్ని మొదలు పెట్టారు. ఈ డిస్కోజర్ అయిన తర్వాత వెరిఫికేషన్ చేశారా? టోటల్ వెరిఫికేషన్ చేశాక అవినీతి కార్యక్రమాలకు పాల్పడ్డ వారిని శిక్షించారా అని అడిగితే ప్రభుత్వం పద్ధ జవాబు లేదు, రాజకీయ ఉపన్యాసం తప్ప. దీనిని రాజకీయ కార్యక్రమంగా మార్చేసి పేదల పేరుతో వారి బోమ్మ పెట్టుకుని పేదల డబ్బు కొట్టేసి అవినీతి, అక్రమాలతో రాజకీయ కార్యక్రమంగా దీనిని మార్చేసినందుకు నిరసనగా తెలుగుదేశం సభ్యులం వాకపుట్ చేస్తున్నాము.

(తెలుగుదేశం పక్కానికి చెందిన గౌరవ సభ్యులు సభ నుంచి వాకపుట్ చేశారు.)

శ్రీ నాయని నర్సింహరెడ్డి (ముహీరాబాద్): అధ్యక్షా, దేవేందర్ గాడ్ గారు, నోముల నర్సింహాయ్ గారు చెప్పిన అభిప్రాయాలతో మేము ఏకీభవిస్తున్నాము. కాంగ్రెసు పార్టీ ఇందిరమ్మ గృహ పథకం పేరు మీద అవినీతికి పాల్పడి, ఇష్టం వచ్చినట్టు కాంగ్రెసు కార్యకర్తలకు ఇస్తున్నారు. తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం ఉన్నపుడు వాళ్ల పచ్చ చోక్కల వాళ్లకిచ్చారు. వీళ్లు మూడు రంగుల చోక్కల వాళ్లకిచ్చుకుంటున్నారు. పచ్చ చోక్కల వాళ్ల అందుకే ఆ పక్కన కూర్చున్నారు. రేపు వీళ్లు ఆ పక్కనా కూర్చేరు, ఈ పక్కనా కూర్చేరు. అటువంటి పరిస్థితిలో ప్రజలు తీర్చు ఇవ్వబోతున్నారు.

చాలా దొర్కస్యం చేస్తున్నారు అధ్యక్షా. హైదరాబాదులో ఇందిరమ్మ గృహ పథకం గురించి కాంగ్రెసు కార్యకర్తలను ఛైర్మన్లుగా పెట్టి, ఎమ్మెల్యేలను మెంబర్లుగా పెట్టి వీళ్ల ఇష్టం వచ్చినట్టు, కాంగ్రెసు పార్టీ అని చెప్పి చేస్తున్నారు. ప్రజాప్రతినిధులను అవమాన పరుస్తున్నారు. ఎల్కెచ్ అయిన ఎమ్మెల్యేలకు గౌరవం ఇవ్వకుండా కాంగ్రెసు వార్డు మెంబర్ల పేర్లు నాగేందర్ గారు ఇస్తారు. కలెక్టరు గారు కమిటీ మెంబర్లును ఎనోస్సు చేస్తారు. గపర్చమెంటు ఒప్పుకుంటుంది. ఎంత దొర్ఘాగ్యం? మేము ఎమ్మెల్యేలుగా గెలిచాము. మీరు ఓడిపోయిన చేట మీ మెంబర్లును పెట్టుకుని ఇందిరమ్మ పేరు మీద ఇళ్లను శాంక్షను చేస్తున్నారు. అవకతవకలు చేస్తున్నారు. జాగ్రత్త. ఇటువంటి పారంచాట్లు చేసి, అడ్సెసు లేకుండా పోతారు. మేము చెబుతున్నాం. ఇది మంచి పద్ధతి కాదు.

గ్రామాలలో చేస్తున్నారు. హైదరాబాదు జంట నగరాలలో ఆ పద్ధతిగా చేయడం లేదు. అక్కడ లోకలో సర్పంచిని ఛైర్మన్లుగా చేసి ఇందిరమ్మ గృహ పథకం అనోస్సు చేశారు. కానీ ఇక్కడ కాంగ్రెసు వార్డు మెంబర్లను ఛైర్మన్లుగా పెట్టి సడిపించుకుంటున్నారు. ఇది చాలా దొర్ఘాగ్యం. అన్యాయం. ఈ పద్ధతినే ముఖ్యమంత్రి గారు ఎంకరేషన్ చేస్తున్నారా? మంత్రి గారు ఎంకరేషన్ చేస్తున్నారా? మేము పట్టీర్ ఆలీ గారిని అడిగాము. మీరు ఇన్చార్లు మినిస్టరు గారు, ఈ విధంగా ఎందుకు చేస్తున్నారు అని అడిగితే, నాకు తెలియదు, మీరు ముఖ్యమంత్రి గారిని అడగండని చెప్పారు. ముఖ్యమంత్రి గారు కాంగ్రెసు వాళ్లను పెట్టుకుని సడిపిస్తారట. వీళ్ల గపర్చమెంటు వచ్చేక ..

మిస్టర్ స్పీకర్ : నర్సింహరెడ్డి గారూ, మీరు నిరసనపై ఉన్నారు. నిరసన తెలిపి కూర్చేండి.

శ్రీ నాయని నర్సింహరెడ్డి : మాట్లాడనిప్పాండి. మాట్లాడే అవకాశం ఇవ్వాలి.

మిస్టర్ స్పీకర్ : చర్చ పూర్తి అయిపోయింది. కేవలం నిరసన జరుగుతోంది.

శ్రీ నాయని నర్సింహో రెడ్డి : దేనికి నిరసన? కాంగ్రెసు పార్టీ చేస్తున్న దుశ్శర్యాలను ఖండించడానికి నిరసన. కాంగ్రెసు పార్టీ తన అధికారాన్ని విచ్చులపిడిగా దురుపయోగం చేస్తోంది. చాలా తప్పు చేస్తోంది. గ్రామాలలో లక్షల రూపాయల కుంభకోణం చేస్తున్నారు. తెలుగుదేశం పార్టీ అట్లగే చేశారు. మీరూ అదే చేస్తున్నారు. ప్రజలు రేపు బుధ్ని చెబుతారు. కాబట్టి దీని మీద నేను ప్రాచెస్టు చేస్తూ టిఆర్ఎస్ సభ్యులం వాక్పుట్ చేస్తున్నాం.

(టిఆర్ఎస్ పక్షానికి చెందిన గౌరవ సభ్యులు సభ మంచి వాక్పుట్ చేశారు.)

శ్రీ చాడ వెంకట రెడ్డి : అధ్యక్షుడై, ఇందిరమ్మ ఇళ్ళ నిర్మాణానికి సంబంధించి గత శాసన సభలో చర్చ జరిగినపుడు చాలా స్పష్టంగా చెప్పాము. ఇళ్ళ స్థిరము మంచిది. కానీ దీని అమలులో కొంత వైఫల్యాలను ఎదుర్కొంటోందని చాలా స్పష్టంగా చెప్పాము. ఇప్పటికి కూడా మొదటి విడత పట్టణాలలోను, నగరాలలోనూ స్వీకరించబడలేదు. నిర్మాణం చేపట్టబడలేదు. ఇప్పటికి సమస్య తీవ్రంగా ఉంది. అలాగే ఇళ్ళ నిర్మాణానికి డీవియేషన్సు ఉన్నాయని మినిష్టరు గారే స్వయంగా శాసన సభలో ఒప్పుకున్నారు. అలాగే దాదాపు 90 వేల ఇళ్ళల్లో అవినీతి జరిగిందని వివరాలు, లెక్కలతో సహా స్పష్టంగా చెప్పారు. ఇలాంటి పరిస్థితులలో అవినీతికి పాల్వడ్డ అధికారులపై ఎలాంటి చర్య తీసుకున్నది స్పష్టమైన సమాధానంతో సభ ముందు ఉంచలపోయారు. అలాగే ఆర్పార్టీ డెలిగేస్ట్ కలిసినపుడు, వామపక్షాలం కలిసినపుడు చెప్పాము. ఆ రోజు అంబుడ్స్‌మన్ లేదా ప్రత్యేక అధికారిని అవినీతి కార్యక్రమాలు చోటు చేసుకోకుండా తగు జాగ్రత్త చర్యలు తీసుకోడానికి రాష్ట్ర స్థాయిలో నిఘా విభాగం పెట్టాలన్నాము. 80-90 లక్షల పెద్ద కార్యక్రమంగా తీసుకుంటున్నాము. దీనిపైన ప్రత్యేకమైన నిఘా విభాగం పెడితే క్రింది స్థాయిలో భయమూ, బాధ్యతా ఉంటాయి. ప్రజలకు, బడుగు బలహీన వర్గాల వారికి న్యాయం జరిగే మంచి కార్యక్రమంగా దీని అమలులో లోపాలు లేకుండా చూడాల్సిన బాధ్యత ఉందని చాలా స్పష్టంగా చెప్పాము. దానికి సంబంధించి ప్రభుత్వం ఎందుకో అంబుడ్స్‌మన్ కాకుండా ప్రత్యేక అధికారిని నియమిస్తామని చెప్పారు. నియమించలేదు. చాలాఅన్యాయం. దీనికి సంబంధించి ఇప్పటినొ ప్రభుత్వం వైపు మంచి స్పష్టమైన హామీ రాలేదు కాబట్టి దానికి నిరసన వ్యక్తం చేస్తున్నాము.

جناب احمد پاشا شناوری: اپنے صاحب! Indramma Housing Scheme کے جو پروگرام چل رہے ہیں، وہ ایکم تو بہت بہتر اور صحیح ہے، لیکن اس کو روپ عمل لانے کے لئے جس طریقہ سے کاموں میں تیزی پیدا کرنا پڑتا ہے، وہ نہیں ہے۔ وارڈ واری basis پر جو مکینیاں بنائی گئی ہیں اور اس سلسہ میں متعلقہ رکن ایمبلی کو نظر انداز کر کے پارٹی کے جو اصل لوگ ہیں، یعنی انکے ورکر کوچیر میں بنایا گیا ہے۔ صحیح ہے اگر آپ اس کام کو روپ عمل لانا پڑتے ہیں تو میں یہ کہنا چاہتا ہوں کہ آج تک شہر جیدرا باد میں Housing Scheme میں شہر کے علاقے میں اور خصوصاً پرانے شہر میں ایک بھی مکان کسی کو allot نہیں کیا گیا۔ اس سلسہ میں آج سے چند روز پہلے Rajiv Gruha Kalpa کے نام سے ایسی ایک ایکم کا تعارف کرایا گی جس میں عوام سے پیسے لئے گئے تھے لیکن آج تک انکو مکانات allot نہیں ہوئے اور وہ مسئلہ اپنی جگہ رہ گیا۔ اب اس کام کی تکمیل کب ہوگی، اس کا بھی پہنچ ہے۔ اس سلسہ میں میری گزارش یہ ہے کہ غریبوں کو جو سہولت فراہم کے جانے کے لئے یہ ایکم تیار کی گئی ہے، جو یہاں اور محدود روں کے وثائقے ہیں، اس میں عتنی بھی درخواستیں وصول ہوئی ہیں، میں سمجھتا ہوں کہ ابھی آجھی درخواستیں اصول ہونا باقی ہے، عتنی بھی درخواستیں لی گئی ہیں، سب ہی کو وظیفہ دینے کا ہمارا مطالبہ ہے، اور Housing Scheme میں جن لوگوں کی درخواستیں آپ تک آئی ہیں اور آرہی ہیں، اس میں ایک کو بھی نظر انداز نہ کریں، اور غریبوں کو آپ بلا معاوضہ سہولت دیجئے اور جلد سے جلد مکانات allot کیجئے، کیونکہ پیسے کے عنوان سے بدعتوں کا آناز ہوتا ہے۔ آج وظیفہ کی عمر 65 سال مقرر کی گئی ہے۔ بعض لوگوں کی عمر میں راشن کارڈ میں غلط اندر اراج ہیں جس کی وجہ سے ان کو درکردیا جا رہا ہے، ان کی درخواستوں کو مسترد کیا جا رہا ہے۔ میں چاہوں گا کہ آپ اس میں تھوڑی سی نرمی پیدا کریں۔ سانچھے سال سے زیادہ بھروسہ والوں کو وظیفہ کے لئے موقع دیں، اور وظیفہ کی عتنی درخواستیں آئیں، ان تمام کو وظیفہ جاری کریں، اور Housing Scheme کے تعلق سے جو طریقہ اختیار کیا گیا ہے، میرا حکومت سے مطالبہ ہے کہ اس سلسہ میں غریبوں کو نظر انداز نہ کریں، اور غریبوں کی عتنی درخواستیں لی گئی ہیں، ان کو Housing Schemes میں مکانات دیں۔

مکینیاں بنانے کو جو طریقہ اختیار کیا گیا ہے، رکن ایمبلی کو جو نظر انداز کیا گیا ہے، ہم اس کے خلاف احتجاج کرتے ہیں۔

మ .10.20

శ్రీ జి. కిషన్‌రెడ్డి (హిమాయత్‌నగర్): ఈ హాజింగ్ స్కూల్ విషయంలో హైదరాబాద్ నగరానికి సంబంధించి ఈ ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చి మూడుస్వర సంవత్సరాలు అయితే, ఇంతవరకూ హిమాయత్‌నగర్ అసంబీల్ నియోజకవర్గంలో ఒక్క ఇల్లు కూడా లభ్యదారులకు ఈ ప్రభుత్వం ఇవులేదు. స్టీట్ లైట్స్, డ్రింకింగ్ వాటర్, ఎలక్ట్రిసిటీ మొదలైనవన్నీ తెప్పించుకుని 64 ఇల్లు కట్టినవి పూర్తి చేసినవి, నదరు లభ్యదారులకు ఇవ్వడానికిగాను ఈ ప్రభుత్వానికి సమయం లేదు. ప్రభుత్వం హైదరాబాదులో ఇళ్ళిచ్చే విషయంలో అనాథగా మారింది. నాయిని సర్పింహరెడ్డిగారు, దేవేందర్గాడ్‌గారు చెప్పింది చాలా తప్పు. ఇందిరమ్మ ఇళ్ళలో అవకతవకలు జరగలేదు. ఎందుకంటే, హైదరాబాదులో ఇంతవరకూ ఇందిరమ్మ ఇళ్ళే కట్టలేదు. అప్పుడు ఇంక అవకతవకలు ఎలా జరుగుతాయి? ఎక్కుడా జరగలేదు. ప్రభుత్వం చెబుతున్నది చాలా కరెక్ట్. ఇందిరమ్మ ఇళ్ళ ఒక్కటీ కట్టలేదు. అవకతవకలు జరిగాయన్నారు. హైదరాబాద్ నగరంలో జరగలేదు. ఇళ్ళే కట్టలేదు. అవకతవకలు ఎక్కుడా జరగలేదు. ఈ ప్రభుత్వం హైదరాబాద్ నగరంలో రాజీవ్ గుహ కల్పాలని 53,000 మంది దగ్గర ధరఖాస్తులతోబాటు రు.1,000 చొప్పున, రు.7,000 చొప్పున కొంతమంది వద్ద కట్టించుకున్నారు. ఒక్క ఇల్లు కూడా కట్టలేదు. 53, 000 ధరఖాస్తులు అడ్డన్ లేదు. ధరఖాస్తులు ప్రోసెస్ చేయలేదు. 'వాంబీ' స్కూల్ రద్దు చేశారు. జె.ఎన్.ఎన్.ఆర్.పై., పెట్టారు. ఇంతవరకూ ఒక్క ఇల్లు కూడా శంఖుస్థాపన చేయలేదు. ఇందిరమ్మ ఇళ్ళ ధరఖాస్తులు ఎలా తీసుకుంటున్నారు. పట్టిసిటిచేసి స్కూల్, ఆడబ్యులు తీసుకొని రద్దు చేశారు. ఈ ప్రభుత్వానికి సంబంధించి హాజింగ్ స్కూల్ విషయంలో పూర్తిగా హైదరాబాద్ నగర అసమర్పత వ్యక్తమపుతోంది. మొత్తం రాష్ట్ర జనాభాలో 12 శాతం హైదరాబాద్ లో

ఉన్నారు. ప్రోదరాబాద్ సగరం పట్ల ఈ ప్రభుత్వం వివక్షత చూపుతున్నది. ఇందిరమై ఇళ్లలో అవినీతి జరుగుతోంది. దీనికి నిరసనగా బి.జె.పి. తరపున వాకోట్ చేస్తున్నాను.

(భారతీయ జనతాపార్టీ గౌరవ సభ్యులు శ్రీ జి.కిషన్‌రెడ్డి సభ నుండి వాకోట్ చేశారు)

KOMIREDDY RAMULU (Metpalli): Sir, at the outset, ప్రథాన ప్రతిపక్షం ఈ సమస్యను

రైజ్ చేసింది. పేదలకు ఎక్కువ సహాయం చేయాలని చెప్పాలి. కానీ ఈ స్నేహితీ ఎందుకు పెట్టారు, ఎలా ఇంపిమెంట్ చేస్తారు, డబ్బులు ఎక్కడ నుండి తెస్తారని క్రిటిసైజ్ చేస్తా, అధికారులను డీమారలైజ్ చేయడం కోసం చేసే ప్రయత్నాలని నేను భావిస్తున్నాను. ఎన్నో ముఖ్యమైన అంశాలున్నాయి. బీడీ ప్యాక్ట్స్ 40 రోజుల నుండి సమ్మేళనమై చేస్తున్నారు. ఆ సమ్మేళని డిజాల్వ్ చేద్దా మనో, గల్వ్, దుబాయి వంటి దేశాల నుండి వచ్చే వారి సమస్యలను పరిష్కరించాలనో, పెడ్మాల్ కొస్ట్, పెడ్మాల్ ప్రైబ్స్, రెండు రూపాయలకు కిలో బియ్యం మొదలగు విషయాలు చర్చకు వస్తాయనీ, ఆ చర్చలో ప్రభుత్వం ముందుకు వస్తుందనీ, ప్రభుత్వం స్పందిస్తుందని అందుకే, వారలా చేశారని అనుకుంటున్నాను. హాజింగ్ విషయంలో మిత్రులు నర్సింహాయ్యారు చెప్పారు. అందరూ, అన్ని పాఠాలవారు వెళ్లి చూద్దాము. అందరిని మెట్పల్లికి ఇన్వైట్ చేస్తున్నాను. అందరిని రమ్మనమనండి. ఎక్కడా అవినీతి జరగలేదు. కలెక్టర్ హాజింగ్ అదాలత్ పెట్టారు. అక్కడ తహశీల్దార్, ఒక ఆఫీసర్ కూర్చుంటారు. మరొకవైపు బెనిఫిషరీ, హాజింగ్ ఇంజనీర్ కూర్చుంటారు. ఎక్కడయినా అవకతవకలు అయితే, ఆ ఆఫీసర్ అక్కడే నిర్ణయం తీసుకుంటారు. ఈనాడు ఓపెన్ స్టోన్ ప్రభుత్వానిది చాలా ఉంది. ఎంత అంటే అంత ల్రాస్టా పోతారు. ఎక్కడా కూడా అన్యాయం జరిగిందనికానీ, అక్కమం జరిగిందనికానీ అసడానికి ఆస్కారం లేదు. ఊరికే ఈ స్నేహితీకి చెడ్డపేరు తెచ్చి, కన్ఫ్యూషన్ క్రియేట్ చేయడం కోసం వారు వాకోట్ చేశారు. ఇది సరయినది కాదు. తమ ద్వారా హాజింగ్ మినిస్టర్గారిని కోరీదేమంటే, అందరిని కలిసి మానియోజకవర్గానికి రమ్మనమనండి. మెట్పల్లిలో 3 ఎకరాలు ఎక్స్ట్రైచ్ చేశారు. చూడమనండి. ఇళ్ల కట్టారు. కరీంసగర్కి రమ్మనమనండి. మెట్పల్లిలో రాజీవ్ గ్ంధార్లు, ఇందిరమై గ్ంధార్లు త్వరితగతిన పేక్ప చేయాలని తమద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. వారు అన్యాయంగా ప్రొటెస్ట్ చేశారు. దానికి నిరసనగా మేము వాకోట్ చేస్తున్నాము.

(గౌరవ సభ్యులు శ్రీ కొమిరెడ్డి రాములు, శ్రీ పి. శశిధర్ రెడ్డి సభ నుండి వాకోట్ చేశారు.)

శ్రీ బోత్స్ సత్యనారాయణః ఒక ప్రథానమైన కార్యక్రమం మీద ప్రతిపక్షంవారు సలహాలు, సూచనలు ఇచ్చి, పేద ప్రజానీకానికి అవసరమైన ఈ కార్యక్రమాన్ని ముందుకు తీసుకువెళ్లే బదులు ఈ కార్యక్రమం బాగా జరగలేదనీ, ఈ కార్యక్రమాన్నికి తూట్లుపెడుతున్నారు. లేకుంటే, ప్రభుత్వానికి మంచి పేరు వస్తుందనే దురుద్దేశ్యంతో వారలా చేశారు. మా నాయకులు ముఖ్యమంత్రి రాజశేఖరరెడ్డిగారు, వారి ఆలోచనలతో రూపొందించిన ఈ కార్యక్రమం ముఖ్యాధీశం ప్రతి పేదవాడికి ఇల్లు ఉండాలనేదే. ఇది సక్రమంగా అమలుజరిగితే ఎక్కడ తమ పార్టీ ఉనికి కొల్పోతుందో, రాజకీయ లభీ చేకూరుతుందో దురుద్దేశ్యంతో ఈ ప్రశ్న మీద వారు ప్రొటెస్ట్ చేశారు. ముఖ్యంగా దేవేందర్గాంగారు మాట్లాడుతా, ఈకార్యక్రమం ఎంతో అవినీతితో జరిగిందనీ, కాంగ్రెస్ వారికి ఇచ్చుకున్నారని చెప్పడం జరిగింది. ఒక సామేత ఉంది. పచ్చకామెర్లు వచ్చిన వారికి ఊరంతా పచ్చగానే కనబడుతుంది. అలా వారు అధికారంలో ఉన్నప్పుడు పచ్చ చోక్కు వేసుకున్నారికి ఇచ్చారు. రు.1,000, రు.2,000 లంచం తీసుకుని ఇచ్చారు. అది వాస్తవం. ఇదే అంశాన్ని ఎన్నికల ముందు ప్రస్తావనకు తెస్తే ప్రజలు వాస్తవాన్ని గుర్తించి, తెలుగుదేశం పార్టీ చేస్తున్న ఆ కార్యక్రమానికి వ్యతిరే కంగా కాంగ్రెస్ పార్టీని గెలిపించారని ఈ సందర్భంగా గుర్తు చేస్తున్నాను. ఈనాడు అటువంటి

కార్యక్రమాలు పారదర్శకంగా జరగాలనే నిశ్చయంతో వెబ్సైట్లో కూడా పెట్టాము. ఇంటింటికీ ఇందిరమ్మ కార్యక్రమం నిన్ననే జరిగింది. రాష్ట్రంలో అన్ని పక్షాల వారు గ్రామ గ్రామానికి వెళ్లి అక్కడన్న అర్థత ఉన్నారిని ఎంచుకొని ఫోటో తీసి లభీదారులను గుర్తించడం జరిగింది. అటువంటి కార్యక్రమాలు జరుగుతున్నప్పుడు దేవేందర్గాణగారు దీనిలో అవినీతి జరిగిందని చెబుతున్నారు. ఎన్నో సందర్భాలలో మేము ఏమన్నామంటే, ఒకవేళ అవినీతి జరిగితే మా ర్ఘస్థికి తీసుకురమ్మన్నాము. కావాలంటే, వారి నియోజకవర్గంలో, వారి ఊరిలో చూధ్మమని చెప్పండి. అక్కడికి వెళదామని చెప్పాము. దానికి వారి నుండి సమాధానం రాలేదు. వారెంతసేపూ శాసనసభను వేదిక చేసుకొని లేనిపోని అపోహాలు స్ఫోర్చించడానికి ప్రయత్నిస్తున్నారు. అంతే కాదు. ‘ఇందిరమ్మ సంబందాలు’ కార్యక్రమం రాష్ట్రవ్యాప్తంగా జరిగింది. 1200 మండలాల్లో ఈ కార్యక్రమం జరిగింది. కాంగ్రెస్ పార్టీ మంత్రులూ, శాసనసభ్యులే కాదు. అందరు శాసనసభ్యులతో ఆ కార్యక్రమం జరపమని చెప్పాము. ఉత్తరమ్మలు ఇచ్చాము. ఆ రోజు వారు కూడా ఉన్నారు. ఆ సభలో పచ్చిని వారందరినీ మేము అడిగాము. లభీదారులను, వేలాది మంది ప్రజలను కూర్చోబట్టి అడిగాము. మీలో ఎవరైనా, ఎవరికైనా లంచం ఇచ్చారాలని అడిగాము. ఒక కళ్ళతో, ఒకే పర్మానికి ఇల్లు ఇచ్చామాఅని అడిగాము. కాంగ్రెస్ పార్టీవారే కాదు, తెలుగుదేశం, కమ్యూనిస్ట్, బిజెసీ మొదలైన పార్టీలవారందరూ ఉన్నారు. వారందరితో మీలో సానుభూతిపరులున్నారు, మీకు ఇళ్లు ఇచ్చాము, పెస్సన్ ఇచ్చాము, నిజం చెప్పండి, మిమ్ములను అధికారులు వేధించారాలని అడిగాము. చేతులు ఎత్తమన్నాము. ఏ ఒక్కరూ చేయి ఎత్తలేదని తమ ద్వారా వారికి గుర్తు చేస్తున్నాను. 1200 మండలాల్లో వారి సభ్యులు కూడా ఉన్నారు. ఆ శాసనసభ్యులు ఎందుకు అప్పుడు ప్రజల ముందు ప్రస్తావించలేదు. వారికి కావలసినది ఈ కార్యక్రమం తూట్లుపోడవాలనేదే. సక్రమంగా జరిగే ఈ కార్యక్రమాన్ని ప్రజాదరణకు నోచుకోకుండా చేయడమే వారి లక్ష్యం. మహారూ 70 లక్షల మంది ఈకార్యక్రమం ద్వారా లభీపొందుతారంటే, వారి కుటుంబాలతో కలిపి 1.50 లక్షల మంది వరకూ లభీ పొందుతారు. అలా లభీపొందితే ఈ ప్రభుత్వానికి, మా నాయకుడికి అందరూ ఆక్రితులవుతారనే ఉధేశ్యంతో వారంతా ఈ రోజు ప్రాచెస్ట్ చేశారు.

ఉ. 10.30

అంతేకాదు, వీడియో స్న్యాం గురించి వారు మాటల్లాడుతున్నారు. దాని గురించి క్ల్యాంగా పరిశీలించి చెప్పాలని, ఆ స్న్యాం ద్వారా అర్థమైన వారు ఎందరు ఉన్నారో, అర్థత లేని వారెందరో వారిని బయట పెట్టి, ఆ విధంగా ఆ డీపియేషన్సును రెగ్యాలేట్ చేయడం జరిగింది. ఆ ప్రకారం కార్యక్రమాలను చేసి ఆ ఇస్టర్స్ట్స్పెస్స్‌ను వారికి పొన్ ఆన్ చేయడం జరిగిందని తెలియజేశాను. ఎంతమంది మీద చర్యలు తీసుకోవడం, ఎంక్వయిర్ చేస్తున్నారో కూడా నేను చెప్పినప్పటికి వారు ఆ విధంగా చేయడం శోచనీయం .

అంతేకాదు సిపిఎం పార్టీ వారు కూడా అడిగారు. వారు మాటల్లాడుతున్నప్పుడు మేము ప్రభుత్వానికి ఉత్తరాలు రాశాము. వాటికి అతీగతి లేదని మనవి చేశారు. ఈ విషయం నేను ఇంద్రాకే తమ ద్వారా వారికి చెప్పాను. 240 ఉత్తరాలు నాకు పంపించడం జరిగింది. అందులో 175 ఉత్తరాలకు నేను జవాబు కూడా రాయడం జరిగింది. వారిని నేను అడుగుతున్నాను ఇదివరకు అలా రాసిన ఉత్తరాలకు ఏ ఇతర రాజకీయ పార్టీల నుంచైనా ఈ విధంగా జవాబులు వచ్చాయా? రాజకీయ ప్యాక్టుల నుంచి సమాధానం చెప్పిందా? మిగిలిన విషయాలకు సంబంధించి కూడా నేను తొందరలోనే జవాబు చెబుతానని మనవి చేస్తున్నాను.

వారు రూ. 225 కోట్లు అని అంటున్నారు. అది వాస్తవంకాదు. ఇంద్రాకే నేను చెప్పాను. రూ. 89,3,848 ఇళ్లను వాలంటరీ డిస్ట్రిక్టు జర్జర్ లో రావడం జరిగిందని చెప్పడం జరిగింది. అందులో సుమారు 63,515 ఇళ్లను మేము రెగ్యులేట్ చేయడం జరిగింది. ఉత్తర్వుల కంటే ఎక్కువ స్థాయిలో ఉన్న వారిని, రెండు ఇళ్లను కలిపి కట్టుకున్న వాటిని కూడా రెగ్యులేట్ చేయడం జరిగింది. 21,32 ఇళ్లను మాత్రమే మనం ఇచ్చాము. ఉత్తర్వులకు విరుద్ధంగా వచ్చిన వాటికి నోటీసులు ఇప్పడం జరిగింది. దాని విలువ సుమారు రూ. 24,78 లక్షల 60 వేలు మాత్రమే అనే విషయాన్ని ఈ సందర్భంగా తమకు మనవి చేస్తున్నాను. ఈ విధంగా జరుగుతున్న వాస్తవానికి వారు ఇంకో సున్నా యాడ్ చేసి రూ. 250 కోట్లు అని వారు అంటున్నారు. అది వాస్తవం కాదని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ విషయాలలో వాస్తవాలను తెలుసుకునేందుకు వారు కమిటీ వేయాలని ఇందాక డిమాండు చేశారు. ఈ కార్యక్రమాన్ని ఈ విధంగా సక్రమంగా చేస్తున్నప్పుడు ఇక ఈ విషయంలో ఎలాంటి కమిటీ అవసరం లేదనే విషయాన్ని నేను మీద్వరా మనవి చేస్తున్నాను.

పచ్చ చొక్కుల వారికి పచ్చ చొక్కుల వారు ఇచ్చుకున్నారు. మీకు మీరు చేతున్నారని, వారికి ఇప్పడం లేదని టిఆర్ఎస్ సోదరులు శాసన సభ్యులు ఇళ్ల విషయమై అడిగారు. నేను చేప్పిది పచ్చ చొక్కులకు, ఇక్కడి వారికి కాదు గులాబీ చొక్కులలో కూడా పేద వారంటే వారందరికి కూడా ఇచ్చామని తమ ద్వారా తెలియ జేస్తున్నాను.

వారు ఇందిరమ్మ గ్రామ కమిటీల గురించి అడుగుతున్నారు. ఇందిరమ్మ గ్రామ కమిటీ అయితే వార్డ్ మెంబర్ ఎవరైతే వారికి సభ్యులు, సర్వంచీలు ఏ పార్టీకి సంబంధించిన వారు అన్నది చూడకుండా అన్ని పార్టీలకు చెందిన వారిని అధ్యక్షులుగా పెట్టాము. కాంగ్రెసు పార్టీకి సంబంధించిన వారినే అధ్యక్షులుగా నియమించడం జరగలేదని మనవి చేస్తున్నాను. ఎక్కడైతే గ్రామ సర్వంచులు, వార్డు మెంబర్లు లేకుండా ఉంటారో అక్కడ ఆ స్థానాలలో ప్రతాపరెడ్సి గారిని తీసుకు వచ్చి కమిటీ ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది తప్ప ఎటువంటి నిర్ణయాలూ చేయలేదని తమ ద్వారా మనవి చేస్తున్నాను.

బిజెపి సోదరులు అంటున్నది ప్రౌదరాబాదు సిటీలో కూడా ఇళ్లు కట్టాల్సి ఉందని, అని కట్టలేదని అంటున్నారు. ప్రౌదరాబాదు, సికింధ్రాబాదు రెండూ కలిపి, ట్యెన్ సిటీస్ కలసి గ్రేటర్ ప్రౌదరాబాద్ అయిందనే విషయం తమకు తెలుసు. ఈ సందర్భంగా ఈ రోజు గ్రేటర్ ప్రౌదరాబాదులో కాంగ్రెసు పార్టీ రాజీవ్ గ్యాంగ్ కల్ స్టీప్ స్కూల్ ద్వారా సుమారు 38 వేల ఇళ్లు ఇప్పడం జరిగింది. ఇంతకు ముందు సభలో ఈ విషయాన్ని తమ ద్వారా తెలియచేయడం జరిగింది. ఈ రోజు గ్రేటర్ ప్రౌదరాబాదులో గ్రామ కమిటీల ద్వారా ఇందిరమ్మ వథకం ద్వారా ఇచ్చే ఇళ్లను గురించి నర్సే జరుపుతున్నాము. అర్పలైన వారందరికి కూడా జీయ.ఎన్.ఎమ్.ఆర్. ద్వారా లేదా అప్పర్ హాసింగ్ ద్వారా గానీ ఈ కార్యక్రమాన్ని చేయాలని ప్రభుత్వం నిర్ణయించినదని తమ ద్వారా తెలియజేస్తున్నాను.

ఇప్పుడు వారి ఆలోచన, వారి మాటలు, వారి భాషణాలు చూసినట్టుతే ఈ విధంగా మనం చేస్తున్న మంచి కార్యక్రమం సజ్ఞాగా రాఫ్టుంలో జరగకూడదు అనేలా ఉన్నాయి. పేద ప్రజల గురించి ముఖ్యమంత్రి గారు, ఈ ప్రభుత్వం చేసే ఈ కార్యక్రమం వారికి అందనీయ కూడదనేలా ఉంది. అది సక్రమంగా జరిగితే ఇది ప్రజాదరణ పొందుతుంది, ప్రజలలోకి గ్రామాలలోకి చోచ్చుకుపోయి ఇందిరమ్మ ప్రోగ్రాం విజయవంతంగా జరుగుతుందనే దురుద్దేశ్యంతో దానిని వారు ఆడ్సుకోవడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారని నేను తమ ద్వారా

మనవి చేస్తున్నాను. ఈ రోజు వారు ముఖ్యమంత్రి గారి ఉద్దేశ్యాలను అడ్డుకోవాలని వారంతా ఎన్ని అవాకులు చెవాకులు వాడినా, విషర్ణులు చేసినా ప్రభుత్వం పేద ప్రజల కోసం తీసుకుంటున్న నిర్ణయం ఎట్టి పరిస్థితులలోనూ ఆగదని ఆ కార్యక్రమం జరిగే తీరుతుందని మనవి చేస్తున్నాను.

సభ్యులు కొమిండ్లో రాములు మాట్లాడుతూ ప్రభుత్వం చెప్పిన దాని గురించి కృతజ్ఞతలు తెలియజేసుకుంటూ తప్పకుండా మా ప్రభుత్వం, మేము ఈ కార్యక్రమాన్ని చేయడం జరుగుతుందని మనవి చేసుకుంటూ, ఈ కార్యక్రమాన్ని విజయవంతం చేయడం గురించి ప్రతిపక్ష సభ్యులంతా దయచేసి మీ మైండ్ సెట్ మార్పుకోవాలని కోరుతున్నాను. ఆ విధంగా చేయడం మూలంగా ఈ రాష్ట్రంలో పేద ప్రజల కోసం మంచి చేయాలనే ఆలోచనతో ప్రభుత్వం ఏ కార్యక్రమాలయుతే చేస్తోందో వాటిని సక్రమంగా నిర్వర్తించడానికి, పేద ప్రజల కోసం ఇస్తున్న ఇందిరమ్మ ఇళ్ళ కార్యక్రమాలకు మీరంతా చేయాతనిచ్చి గ్రామ ప్రజలకు వాటిని అందించడంలో సహకరించాలని సభ్యులందరినీ కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

ఓ.10.40

జీరో అవర్

శ్రీమతి పదాల అరుణ (గబపతిసగరం): అధ్యక్షా, విజయనగరం జిల్లాలో అక్టోబర్ 15వ తారీఖున 332 ఎన్నెన్నమ్ పోస్టులకు ఇంటర్వ్యూలు జరిగాయి. దాని కోసం మహిళలు చిస్పపిల్లలను తీసుకొని జిల్లా కలెక్టర్ ఆఫీసుకు రావటం జరిగింది. ఉదయం 8.00 గంటలకు అటండ్ కావాలని వారికి చెప్పటం జరిగింది. తీరా అభ్యర్థులు అక్కడికి వచ్చాక ఇంటర్వ్యూలను క్యాస్పిల్ చేయటం జరిగింది. మెరిట్ అభ్యర్థుల పేర్లను అక్కడి బోర్డులో పుండటం జరిగింది. కాంగ్రెస్ పార్టీ అధికారంలో పుంది కాబట్టి మంత్రి గారు చెప్పిన పేర్లు ఆ బోర్డులో లేవన్న దురుద్దేశంతో ఆ ఇంటర్వ్యూలను క్యాస్పిల్ చేయటం జరిగింది. పాపం కురుపాం, గుమ్మల్కిష్టపురం గ్రామాలకు చెందిన గిరిజన మహిళా అభ్యర్థులు ఇం టర్వ్యూల కోసం చిన్న పిల్లలతో ముందు రోజు రాత్రి చేరుకుని కలెక్టర్ ఆఫీసులోనే పుండటం జరిగింది. లక్షల రూపాయల కోసం ఆపోస్టోలను అక్రమంగా వేరే వారికివ్వాలని చూశారు. బోర్డులో పేర్లన్న అభ్యర్థులు ఈ విషయాలను గమనించి ఇంటర్వ్యూలను క్యాస్పిల్ చేసినందుకు ఆ రాత్రి అంతా జిల్లా కలెక్టర్ ఆఫీసులోనే నిరసన కార్యక్రమాలు చేపట్టటం జరిగింది. దానిపై మహిళలు, చిన్న పిల్లలు అని కూడా చూ డకుండా లారీ చార్జ్ చేసి వారిపై కేసులు కూడా పెట్టటం జరిగింది. ఆ కేసులు ఎత్తివేయము అని వారికి బెదిరింపు కాల్స్ కూడా రావటం జరిగింది. విజయనగరం జిల్లా ఇంతవరకు ఎలాంటి గొడవా జరగని ప్రశాంతమైన జిల్లా. అర్పులైన వారి పేర్లు ఏపై బోర్డులోని లిస్టులో పెట్టారో వారందరికీ ఆ పోస్టులివ్వాలని మేము డిమాండ్ చేస్తున్నాము. అలాగే మహిళలపై పెట్టిసే కేసులు కూడా తీసేయాలని మేము మీ ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాము.

శ్రీ బోత్స సత్యనారాయణః అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు చెప్పింది నోట్ చేసుకున్నాను. దానిపై తగిన చర్య తీసుకోవడం జరుగుతుంది. అయితే ఇక్కడ ఒక విషయాన్ని వారికి తెలియచేస్తున్నాను.

మిస్టర్స్ కోర్టులో మీరు నోట్ చేసుకున్నారు. దానిపై యాక్షన్ తీసుకుంటామన్నారు. అంతే.ఇక దానిపై ఏమీ మాట్లాడనవసరం లేదు.....

శ్రీ బొత్ప సత్యనారాయణః సార్, వారు చెప్పిన అంశం నోబ్ చేసుకున్నాను దానిపై తగిన యాక్షన్ తీసుకోవడం జరుగుతుందని చెప్పాను. కానీ ఆవిడ నా పేరు తీసుకున్నారు కాబట్టి దానిపై నేను మాటల్లాడుతున్నాను. ప్రభుత్వ కార్యక్రమాలను అమలు చేయాలంటే దానికి కొన్ని నిబంధనలుంటాయి. ఎవరు చేసినా అనిబంధనల ప్రకారమే చేయాలి. ఎవరు అవినీతిపరులన్నది జిల్లలోని అందరికీ తెలుసు. ఎవరు ఎంత అవినీతి పరులు అన్న విషయం అందరికీతెలిసిందే. నిబంధనల ప్రకారమేతా పోస్టులను భర్తీ చేయడం జరుగుతుంది. వారేమీ వారి కోసం మొసలికిన్నిరు కార్పూల్సిన అవసరం లేదని మీ ద్వారా తెలియజేస్తున్నాను.

(అంతరాయం)

శ్రీ కె.ప్రతాప్ రెడ్డి (చేర్యాల): అధ్యక్షా, గత ఎన్నికల సమయంలో కాంగ్రెస్ పార్టీ మరియు తెలంగాణా రాష్ట్ర సమితి పార్టీలు కలిసి పోటీ చేసి ప్రజలకు కొన్ని వాగ్దానాలు చేశాయి. అందులో రైతులకు ఉచిత కరెంటు సరఫరా ఒకటి. అది అమలు చేయడం జరిగింది. అట్లాగే గతంలో గ్రామ సర్వంచులకు కేంద్రం నుండి, రాష్ట్రం నుండి అత్యవసరమైన పద్మల క్రింద ఖర్చు చేయటానికి ఎనుద్దేనీ ఘండ్ క్రింద డైరెక్ట్ గా నిధులు వచ్చేని. వాటిని త్రాగు నీటి సరఫరా కోసం లేకపోతే వీధిలైట్ల కోసం వినియోగించుకునేవారు. కానీ ఈ ప్రభుత్వం దానిని మార్చు చేసి ఆ నిధులను ఉపాధి హామీ పథకానికి మళ్ళించిసందుపల్ల గ్రామ సర్వంచులు అత్యవసరమైన త్రాగునీటి సరఫరా కోసం, లేకపోతే వీధిలైట్ల నిర్వహణ కోసం ఖర్చు పెట్టే పరిస్థితి లేకుండా పోయింది. ప్రభుత్వం రైతులకు ఉచిత విద్యుత్ ఇచ్చినట్లుగానే ప్రస్తుతం అర్డడబ్ల్యూయస్ క్రింద చేపట్టే పథకాల కోసం, అదే విధంగా వీధిలైట్లకు అవసరమైన విద్యుత్ చార్టీల చెల్లింపు కోసం విద్యుత్ ను ఉచితంగా అందించాలి. లేకపోతే ఎమర్జెన్సీ ఘండ్ నైనా గ్రామసర్వంచులకు మంజూరు చేయాలని మీ ద్వారా గౌరవ మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ జె.సి.దివాకర్ రెడ్డి: అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు చెప్పిన అంశం ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తున్నది. తగు సమయంలో తగు నిర్ణయం తీసుకోవడం జరుగుతుంది.

శ్రీ కొలకల లక్ష్మణ మూర్తి (నాగూరు): అధ్యక్షా, మా విజయనగరం జిల్లలోని నాగూరు నియోజకవర్గంలో జరిగిన ఏనుగుల బీభత్తం గురించి అందరికీ తెలిసిందే. జూలై 27 వ తారీఖు నుండి ఇవాళ్లి వరకు ఎంతేపంట నష్టం, ఆస్తి నష్టం, చివరికి ప్రాణ నష్టం కూడా జరిగింది. ఆగస్టు 13న గుమ్మలక్కీపురం గ్రామంలో ఒక గిరిజన మహిళను ఏనుగులు చంపడం జరిగింది. ఆగస్టు 22న వాడబాయి గ్రామంలో ముగ్గుర్లు ఏనుగులు చంపేశాయి. అట్లాగే అక్షోబర్ 12న కురుపాం మండలం నాగరకుంట బైలు వద్ద ఒక పదవ తరగతి విద్యార్థిని చంపాయి. అట్లాగే గడచిస్తువరం గ్రామంలో ఒక వృద్ధున్ని, సీతంపేట మండలంలో ఇద్దర్చి, వీరఘట్టంలో ఇద్దర్చి చోప్పున ఇవ్వాల్చికి మొత్తం పది మంది చనిపోవడం జరిగింది. జరిగిన ప్రాణ నష్టాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకొని అక్షోబర్ 25న ఆపేర్స్ గజ్ పేరుతో ఏనుగులను లకేరి ప్రాంతానికి తరలించటానికి తీసుకున్నచర్యల పట్ల అబ్బాక్షన్ రావటంతో దానిని తాత్కాలికంగా విరమించటం జరిగింది. దానితో ఆ ఏనుగులు గుంపులు గుంపులుగా కాకుండా రెండు మూడు కలిపి దాడి చేయటం జరిగింది. దాని వల్ల పూటకొండ పంచాయతీలోనూ, జియ్యమ్మపులన మండలంలోని పీకే జోన్లోనూ అట్లాగే శ్రీకాకుళం జిల్లలోనూ ఏనుగులు తిరిగి బీభత్తం సృష్టించటం జరిగింది. సంబంధిత మంత్రి గారు ఈ విషయంపేర్సుయా చేశారు. అయితే చనిపోయిన కుటుంబాల వారికి నష్టపరిహారంగా ఐదు లక్షల రూపాయలు ఇవ్వాలని కోరటం జరిగింది.

ఈక పంట నష్టం చూస్తే, నా నియోజకవర్గంలో చాలా జరిగింది. జియల్. పురం మండలంలో 80 ఎకరాల పంట నష్టం జరిగింది. అయి ఇళ్ల ధ్వంసం అయ్యాయి. అలాగే కురుపాం మండలంలో 80 ఎకరాలలో పంట నష్టం జరిగింది. నాలుగు ఇళ్ల ధ్వంసం అయ్యాయి. వీరవాసంలో 20 ఇళ్ల ధ్వంసం అయితే, 50 ఎకరాల పంట నష్టం జరిగింది. ఈసిధంగా పంట నష్టం జరిగితే ఇంతవరకు అది పరిష్కారం కాలేదు. పంట నష్టపరిహారం తక్షణమే చెల్లించే విధంగా ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకోవాలి. అదే విధంగా ఏనుగులను ఇక్కడి నుంచి తరలించడానికి ప్రభుత్వం శాశ్వత పరిష్కార మార్గాలు కనుగొనాలని ఈ సందర్భంగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ శత్రువర్ర నిజయరామరాజు : అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు ఇప్పుడు ఏదైతే సభ దృష్టికి తీసుకొచ్చారో, ఆ విషయంలో వారి కంటే ఎక్కువ కన్నన్న ఈ ప్రభుత్వానికి పుంది. గతంలో ఎప్పుడైనా ఏనుగులు, వస్తు మృగాలు చనిపోతే అడవిలోకి వెళ్లడం ఎప్పుడూ చేయలేదు. కానీ **being a Forest Minister**, నేను కరణీ టగా మానీటర్ చేశాను. పంట నష్టం విషయంపై కలెక్టర్ ను ఆదేశించడం జరిగింది. అగ్రికల్చర్ డిపార్ట్మెంటు, కలెక్టర్ కలిసి, వాళ్ల ఎన్నామరేట్ చేసిన తర్వాత, జరిగిన పంట నష్టం ఏదైతే పుందో దాన్ని ఫారెస్ట్ డిపార్ట్మెంటు పేచేస్తుంది. తర్వాత విషయాలు వారికి తెలుసు .

శ్రీ జి. దేముడు (చింతపల్లి): అధ్యక్షా, నేను ప్రస్తావించే విషయం - మా జిల్లాలో మొత్తం అన్ని రాజకీయ పార్టీలు వ్యతిరేకిస్తున్న విషయం . సిపిఐ, సిపియం, టిడిపి, బిజెపి, కాంగ్రెస్, బియన్సపి, ప్రజా సంఘాలు, స్వచ్ఛంద సేవా సంస్థలు అన్ని కూడా మాజిల్లాలో బాక్ట్రోట్ త్రవ్వకాలను వ్యతిరేకిస్తున్నాయి, ఉద్యమాలు చేస్తున్నారు. అపారమైన ఖనిజ సంపద విశాఖ ఏజన్సీలో పుంది. అందులో ఎక్కువ భాగం నా చింతపల్లి నియోజకవర్గంలో పుంది. ఇక్కడ పున్న బాక్ట్రోట్ ను వెలికి తీయడం వల్ల 24 నదులు కనుమరుగయ్యే ప్రమాదం పుందని పర్యావరణ శాస్త్రవేత్తలు చెబుతున్నారు. ఏజన్సీలో గనుల త్రవ్వలంబే గ్రామసభ జరగాలి, పంచాయతీ జరగాలి, ట్రైబల్ అడ్వయుజరీ కమిటీలో తీర్మానం జరగాలి. అటువంటిదేవీ జరగకుండా అక్కడ ఖనిజాలు తప్పడానికి ప్రభుత్వం ప్రయత్నిస్తోంది. దీన్ని అన్ని రాజకీయపార్టీలు, ప్రజాసంఘాలు వ్యతిరేకిస్తున్నాయి. అక్కడ పున్న స్టానిక గిరిజనులకు ఏపైనా ఉద్యోగాలు ఇస్తారా అంటే ఇవ్వారు. ఎందుకంటే చిన్న చెరువును త్రవ్వలన్నా ప్రొక్షెయినర్తో త్రప్పుతున్నారు. కొండను త్రవ్వలన్నా పోవి మిషనరీ కావాలి, టెక్సీపియన్స్ కావాలి, ట్రైబల్ ఎవరూ ఉండరు. కాబట్టి ఈ ఖనిజాలు తప్పడం వల్ల ట్రైబల్కు ఎటువంటి ఉద్యోగావకాశాలు రావు. బాక్ట్రోట్ ను వెలికి తీయడం వల్ల 24 నదులు కనుమరుగయ్యే ప్రమాదం పుందని పర్యావరణ శాస్త్రవేత్తలు చెబుతున్నారు. తూర్పు కనుమల నుంచి విశాఖ ఏజన్సీకి, విశాఖ ఏజన్సీ నుంచి వచ్చే నీరు విశాఖ జిల్లాలోని పైయిన్ ఏరియాకు వస్తుంది. కొంత తూర్పు గోదావరి జిల్లాకు, మరి కొంత నిజయనగరం జిల్లాకు వెళుతుంది. ఈ నదులు కనుమరుగైపోతే క్రింద పున్న వారి పరిస్థితి ఏమిటి? అక్కడ బాక్ట్రోట్ త్రవ్వి మైదాన ప్రాంతమైన నాసారపాలిం మండలం, రాసుపల్లిలో బాక్ట్రోట్ శుద్ధి కార్బూగారం పెడతామంటున్నారు. దీని మూలంగా పేదలకు చెందిన 2600 ఎకరాల భూమి పోతుంది. వాళ్ల ఆ భూమిని 20 సంవత్సరాల నుంచి సాగు చేసుకుంటున్నారు, వారిలో కొంత మందికి పట్టాలు లేవు, పట్టాలు ఇవ్వండని ఇదే సభలో ఎన్ని సార్లు కోరినా ఇప్పటివ రకు ఇవ్వలేదు . ఆ భూమిని తీసేనుకుని, అక్కడి పేదలను వేరే ప్రాంతానికి తరలించే ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. చింతపల్లి నుంచి ముడి సరుకుని తీసుకొచ్చి, రాసుపల్లిలో కడిగి, శుద్ధి చేసి, ఆ మురికి నీరును అక్కడే వదలేసి,

ఆసలైన ఖనిజాన్ని విదేశాలకు పట్టుకపోవడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. వారికి డబ్బులు మిగులుతాయి, అక్కడ చుట్టుప్రకృత పున్న పేద ప్రజలందరికి జబ్బులు మిగిలిపోతాయి. శుధి చేయడానికి వాడిన నీరు భూమిలో ఇంకిపోయి సుమారుగా 20,30 కిలోమీటర్ల దూరం వరకు భూగర్భ జలాలు కలుపితమై పోతాయి. అక్కడ బోరు వేసినా, బావి తవ్వినా అదే నీరు వస్తుదిది. ఆ నీరు తాగినా, వాడినా జంతుజాలానికి, మనుషులందరికి జబ్బులు వస్తాయని ప్రభుత్వ శాస్త్రవేత్తలే చెబుతున్నారు. అటువంటి పరిస్థితులున్నాయి కాబట్టి వెంటనే ఈ బాట్టెట తవ్వకాలను తక్కణామే నిలిపేయాలని కమ్మానిస్టు పార్టీ తరఫున, ఆంధ్రప్రదేశ్ గిరిజన సమాఖ్య తరఫున నేను ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. అక్కడ ఖనిజాలు తవ్వకూడదని మా పార్టీ, ఇతర ప్రజా సంఘాలు ఆందోళనలు చేపడుతున్నాయి. సంవత్సర కాలం నుంచీ ఇది జరుగుతోంది. ఒక్క పార్టీ కాదు, అన్ని పార్టీలు దీన్ని వ్యతిరేకిస్తున్నాయి కాబట్టి తక్కణామే ఈ ప్రతిపాదనను ప్రభుత్వం విరమించుకోవాలని తమరిద్వారా విస్తరిస్తున్నాను.

శ్రీ యన్ . రఘునీరారెడ్డి : అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు చెప్పిన నిషయాన్ని నోట్ చేసుకున్నాం .

جناب محمد معظم خاں: اپنے صاحب امیر آج کا سوال رہنگ کے تعلق سے ہے۔ پہلے حیدر آباد میں سفید راشن کارڈس 2,10,000 تھے۔ آج کی تاریخ میں 6,11,000 ہیں، اور پنک کارڈس 7,90,000 تھے، آج کی تاریخ میں 5,33,000 ہیں۔ اس کا ratio ۲/۳ میں تو تقریباً ۱۹۰% ہے۔ جب اس کا ratio تنازع چکا ہے تو شہر حیدر آباد میں راشن کی دکانوں میں اسی ۱۹۰% کے حساب سے اضافہ کرنا چاہئے تھا۔ جتنے پرانے راشن کارڈ ہولدرس تھے، آج بھی اسی حساب سے راشن کی دکانیں ہیں۔ تو میں آپ کے ذریعہ سے حکومت کے علم میں یہ بات لانا چاہتا ہوں کہ وہ دوکان جہاں پہلے 300-200 راشن کارڈس رہتے تھے، آج اسی دوکان پر 700-800 کارڈس ہیں۔ اس سے قبل ایک راشن کارڈ پر 18 لیٹر گیاس تیل دیا جانا تھا لیکن آج صرف 8 لیٹر دیا جا رہا ہے۔ آپ خود بیکھیں گے کہ ایک محلہ میں جہاں صرف 300-200 راشن کارڈ ہولدرس تھے، وہاں پر آج 800-700 کارڈ ہولدرس موجود ہیں۔ اس سلسلہ میں دکانوں میں کوئی اضافہ نہیں کیا گیا۔ آس پاس اور دور دور کے لوگ ایک ہی دوکان پر آ کر راشن لے رہے ہیں۔ بھوٹھیں صحیح چھبیس سے آکر کھڑا ہوتا ہے، وہ شام چار پانچ بجے تک کھڑا رہتا ہے۔ میں آپ کے ذریعہ یہ کہنا چاہتا ہوں کہ آپ حکومت سے یہ کہیں کہ جہاں تک ہو سکے راشن کی دکانوں میں اضافہ کیجئے۔ Gas Cylinders کی تو یہ حالت ہے کہ آج ہم جو cylinder کب کرتے ہیں تو وہ 25 دن سے پہلے نہیں آتا۔ اس سلسلہ میں اس سے قبل بھی ہمارے نئور لیڈر جناب اکبر الدین اویسی صاحب نے question اٹھایا تھا تو Civil Supplies کے نئر صاحب نے ایک میٹنگ call کرنے کا مدد کیا تھا، آج ایک مہینے سے زائد ہو چکا ہے لیکن اس سلسلہ میں کوئی میٹنگ نہیں بلائی گئی۔ آپ سے میری گذراش ہے کہ جہاں تک ہو سکے آپ راشن کی دکانوں میں اضافہ کیجئے، جو گیاس تیل آنھے لیٹر دیا جا رہا ہے، اس کے کوئے میں اضافہ کیجئے، اور گیاس سلنڈر جو بک کرنے کے بعد بھی ہیں دن سے پہلے نہیں آتا، اس سلسلہ میں بھی کچھ کیجئے۔

جناب محمد علی شیر: اپنے صاحب امیر کن آئیلی نے آندھر پردیش اور حیدر آباد میں راشن کی دکانیں بڑھانے کی جوبات کی، واقعی اس وقت ایک کروڑ تیس لاکھ راشن کارڈس تھے اور اب ایک کروڑ اسی لاکھ ہو گئے ہیں۔ اس لئے حال ہی میں گورنمنٹ نے ایک G.O. جاری کیا ہے جس کے ذریعہ ریاست میں 4,000 نئی راشن کی دکانوں کا اضافہ کیا گیا ہے، اس میں اسی طریقہ سے جتنے راشن کارڈس کا اضافہ ہوا ہے، اسی حساب سے حیدر آباد میں بھی راشن کی نئی دکانوں کی منتظری دی جائے گی۔

శ్రీ జి. కిపవ్ రెడ్డి : అధ్యక్షా, 18.05.2007 నాడు హైదరాబాదులోని మక్కా మసీదులో బాంబు భ్లాష్ట్ జరిగింది. అదే విధంగా మళ్ళీ ఆగస్టు 25 వ తేదీన కోల్లోని గోకుల్ ఛాట్ భండార్లో మరియు లుంబినీ పార్కులో బాంబు భ్లాష్ట్ జరిగింది. ఈ రెండు సంఘటనలలో సుమారు 56 మంది చనిపోవడం జరిగింది. మక్కా మసీదు సంఘటన జరిగి ఆరు మాసాలవుతున్న ఈరోజు వరకు ప్రభుత్వం ఒక్క దోషిని కూడా పట్టుకోలేదు. అదే విధంగా గోకుల్ ఛాట్ భండార్లో మరియు లుంబినీ పార్కులో బాంబు భ్లాష్ట్ జరిగి మూడు మాసాలవుతున్న ఇప్పటి వరకు ఒక్క దోషిని కూడా పట్టుకోలేదు. ఈ విషయంలో కేంద్ర ఇంటెలిజెన్స్ వర్డులు పొచ్చరించినా బాంబు భ్లాష్ట్ను అరికట్టడంలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం మరియు పోలీసు వ్యవస్థ పూర్తిగా విఫలమ య్యాయి. ఈరోజు హైదరాబాదు ప్రజలు బయటకు వెళ్లలేని పరిస్థితి సెలకోంది. సూపర్బజారు, కూరగా యల మార్కెటు, సినిమాకు వెళ్లాలన్నా, రోడ్ మీద నడవాలన్నా, హైదరాబాదు సగర ప్రజలు ఎక్కడ బాంబు పీలుతుందోననే భయాందోళనకు గురవుతున్న పరిస్థితులున్నాయి. వర్షం వ్యాప్తి హైదరాబాదులో శ్రాఫీక్ చిక్కులు, బయటకు వెళితే బాంబు భ్లాష్ట్లు జరగుతాయని ప్రజలు భయాందోళనలకు గురవుతున్నారు. మహారాష్ట్రలోని పూడి, మధ్యపదేశ్ ల నుంచి వచ్చిన విద్యార్థులు, ఉద్యోగాలు చేసుకోవడానికి వచ్చిన వాళ్లు బాంబు భ్లాష్ట్లో చనిపోయిన పరిస్థితి పుంది. ఈనాడు దేశంలో హైదరాబాదు వేగంగా అభివృద్ధి చెందుతున్న సగరం . ఈనాడు హైదరాబాదు సగరాన్ని టాగ్రెట్ట్గా చేసుకుంటున్నారు, హైదరాబాదు పాకిస్తాన్ ఖయన్స్ ఏజంట్స్కు, తీవ్రవాదులకు కేంద్రంగా మారిపోయింది.

ట. 11.00

ఇతర రాష్ట్రాలలో, ఇతర దేశాలలో ఖన్స్ యాక్షివిటీస్ హైదరాబాదు కేంద్రంగా సగరం నుండి పెద్దయెత్తున జరుగుతున్నాయి. ఎక్కడ ఏమి జరిగినా హైదరాబాదు కేంద్రంగా పూర్వా రచనలు జరుగుతున్నాయి. కాబట్టి ప్రభుత్వం ఈ ఉగ్రవాదాన్ని ఉక్కుపొదంతో అరికట్టాలని కోరుతున్నాసు. మక్కామశిదులో, గోకుల్ ఛాట్లో, లుంబినీ పార్కులో జరిగిన బాంబు భ్లాష్ట్లలలోని దోషులను గుర్తించి వారి మీద చర్య తీసుకోవాలి . ఇది కేంద్ర ప్రభుత్వానికి సంబంధించిన సమస్య అని అన్నారు. హైదరాబాదు ప్రజలకు రక్షణ కల్పించాలని, వారికి కాన్ఫిడెన్స్ క్రియెట్ చేయాలని నేను ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాసు.

శ్రీ మహేంద్ర అలీ పట్టీర్ణః నేను నోట్ చేసుకున్నాను. కానీ హైదరాబాదు ఇన్ఫార్మేషన్ మినిస్టర్గా ఆయన చేసిన ఆరోపణాలు వాస్తవం కాదు. అది మీకు కూడా తెలుసు. మూడు సెలా నుండి హోలీ రంజాన్, వినాయక చవితి, దుర్గా పూజ మొదలైన పండుగలు చాలా పీస్టపుర్గా, బ్రహ్మండంగా జరిగాయి. ఎపరికీ భయాందోళనలు లేవు. చాలా ఎక్కువ జనాభా ఈ పండుగలలో పాల్గొని, రాజశేఖర్ రెడ్డిగారి ప్రభుత్వం భేష అని అన్నారు. అయినా ఈ విషయాన్ని హోమ్ మినిస్టరుగారి దృష్టికి తీసుకు వెళతాను.

శ్రీ కొమింద్రి రాములు : ఈ సబ్జక్ట్ లో స్పీకర్గారికి, నాకు కూడా లింక్ ఉంది. స్పీకర్గారు కూడా ఈ విషయంలో ఇంటర్వీయర్ అవ్వాలి. కరీంనగర్, నిజామాబాద్ రైల్వే లైన్ మెట్పల్ నుండి పోతుంది. అది గత సలభై సంవత్సరాలుగా పెండింగులో ఉంది. కొత్తగా ప్రభుత్వం ఏర్పడ్డ తరువాత మనోపూన్ సింగ్గారికి, రోశయ్గారు ఒక డెలిగేషన్ తీసుకొని అన్ని పార్టీల రిపజంటేషన్ ఇవ్వడం జరిగింది. కానీ ఇప్పటి వరకు రైల్వే లైన్ సర్వే చేయలేదు. ముఖ్యమంత్రిగారు కానీ, మీరు కానీ సుందించి రైల్వే మంత్రిగారికి, జి.ఎమ్. గారికి చెబితే ఈ బడ్జెట్లో ఇంక్లూడ్ అపుతుందని మనవి చేస్తున్నాను. దాని వల్ల చాలా సమస్యలు ఉత్పన్నం

అవుతున్నాయి. బీడి ప్యాకర్స్ స్ట్రోక్ చేస్తున్నారు. ఇన్కన్స్ వియెన్స్ అవుతుంది . గల్ బాదితులు కష్టపడుతున్నారు. రైల్వే లైన్ విషయంలో పబీర్ అలీగారు గవర్నమెంట్‌తో మాట్లాడి చేయాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ మహాద్ అలీ పబీర్ : నోబ్ చేసుకున్నాను. డెఫినెట్‌గా రైల్వే మంత్రిగారికి రాష్ట్రప్రభుత్వం తరపున తెలియచేస్తాము. భారతదేశ చరిత్రలో ఎన్నడూ లేని విధంగా గల్ విషయంలో రాష్ట్రప్రభుత్వం విదేశాలకు వెళ్లి అక్కడమన్న మన భారతీయులను టికెట్ లేకుండా తీసుకురావడం జరిగింది. రాజశేఖర్ రెడ్డిగారి ఆదేశాల మేరకు రాష్ట్రప్రభుత్వం ఒక టీమ్‌ను పంపించింది. 1356 మంది వ్యక్తులను తీసుకువచ్చిన ఘనత ఈ ప్రభుత్వానికి ఉంది.

శ్రీ ఎల్. రాజారావు (పొడీము) : అధ్యక్షు, రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా గిరిజన ప్రాంతాలలో, మారుమూల ప్రాంతాలలోని గిరిజనుల మీద, సామాన్య ప్రజల మీద పోలీసుల వేదింపుల గురించి ప్రస్తావిస్తున్నాను. గిరిజనులు ఎక్కువగా మారుమూల ప్రాంతాలలో అట్లి ప్రాంతాలలో ఉంటారు. మావోయిస్టులు ఆ గ్రామాలకు వచ్చి తిండి పెట్టమంటే, వారికి తిండి పెడుతున్నారు. అందుకని వారి మీద పోలీసులు కేసులు పెడుతున్నారు. ప్రజలకు గత్యంతరం లేని పరిస్థితులలో సమావేశాలకు వెళ్లడం, వారికి తిండి పెట్టడం జరుగుతుంది. దానికి సంబంధించి అటువంటి గిరిజనుల మీద ఎటువంటి కేసులు పెట్టవద్దని గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు పత్రికాముఖంగా తెలియచేశారు. కానీ పోలీసులు ముఖ్యమంత్రిగారి ఆదేశాలను భాతరు చేయలేదు.

విశాఖ జిల్లా జి-మాడుగుల సరిహద్దులో అమిటెలలో ఒక సంఘటన జరిగింది. లొంగిపోయిన నలుగురు గిరిజన మావోయిస్టులను అదుపులోకి తీసుకొని కాల్చి చంపడం జరిగింది. ఆ శవాలను కొండ మీది సుండి రోడ్సు మీదకు తీసుకురావడం కోసం నర్సింగరావు, శ్రీను, సన్మానిరావు, నాగేశ్వరరావు అనే నలుగురు యువకులతో మోయించి ఫోలోలు తీసి పేపర్లో కూడా వేయించారు. ఆ విధంగా ఆ నలుగురి మీద పోలీసులు కేసులు పెట్టడం, జైలుపాలు చేయడం జరిగింది. వారి మీద మందు పాతరలు పెడుతుంటే పట్టుకున్నట్టుగా తప్పుడు కేసులు పెట్టారు. ఆ నలుగురు యువకులను ప్రభుత్వం భేషణుతుగా విడిచి పెట్టాలి.

నవంబర్ 1వ తేదిన మావోయిస్టులు మందుపాతర సీలిస్ట్స్ , మీరు మాకు సమాచారం ఎందుకు ఇష్టవేదని 15 మంది గిరిజనులను లారీలతో చితకబాదారు. ఎక్కుడైనా ఎన్కొంటర్ జరిగితే దానికి కొంటర్గా మిమ్ములను ఎన్కొంటర్ చేస్తామని బహిరంగంగా హాచ్చరించారు. పోలీసులు గిరిజనుల మీద తప్పుడు కేసులు పెడుతున్నారు.

వాకపల్లి సంఘటనలో బాధితులకు మద్దతుగా ప్రజాప్రతినిధులతో బాటు మీకు మద్దతు ఇస్తున్న ఎమ్పాలీలను, మాజీ మంత్రులను, ఎమ్పిలను కుక్కప్పిల్లలను కాల్చినట్టుగా కాల్చి చంపుతామని బహిరంగంగా హాచ్చరించారు. దానికి సంబంధించి పిర్యాదు చేసినా యాఛన్ తీసుకోలేదు. వాకపల్లిలో పదకొండ మంది గిరిజన మహిళల మీద అతి దారుణంగా, కిరాతకంగా గ్యాంగ్ రేస్ చేశారు. ముఖ్యమంత్రిగారికి స్వయంగా ఫిర్యాదు చేశారు. హోమ్ మినిస్టరుగారికి తెలిపారు. అయినా, ఈ రోజు వరకు ఏ రకమైన చర్య తీసుకోలేదు. గిరిజనుల మీద ప్రభుత్వం ఎందుకింత పట్టపొతంగా వ్యవహారిస్తోంది? ఆ ప్రాంతాలలో గిరిజనులు బ్రుతికే పరిస్థితి లేదు. మావోయిస్టులకు తిండి పెడితే పోలీసులకు కోపం . పోలీసుల

మాట నించే మావోయిస్టులకు కోపం . గిరిజనులు ఎలా బ్రతకాలి? సామాజిక ఆర్థిక సమస్యగు గుర్తిస్తున్నామని ప్రభుత్వం చెప్పింది. బలప్రయోగం చేయమని, అణావి వేయమని ప్రభుత్వం చెప్పినా పోలీసులు గిరిజనులను హింసించే పరిస్థితి ఉంది. అక్కడ శాంతి లేదు, ఈ పరిస్థితులలో గిరిజనులను హింసించకుండా ప్రభుత్వం పోలీసులకు తగు ఆదేశాలు జారీ చేయాలి. వాకపల్లి బాధిత మహిళలకు మధ్యతు తెలిపిన వారిని కాల్పి చంపుతామని హాచ్చురించిన జి- మాడుగుల పోలీసుల పై చర్య తీసుకుంటారా, లేదా?

శ్రీ డి.ఎస్. రెడ్యానాయక్: గౌరవ సభ్యులు చెప్పింది నోట్ చేసుకున్నాను. హోమ్ శాఖ వారికి తెలియ చేస్తాను.

CHRISTINE LAZARES: The issue I am raising pertains to Minister for Education. Sir, St.Jospeh's High School at Khammam is facing a very big problem. The authorities have not given the necessary recognition to the Correspondent for many months thereby holding up not only the salaries of the teachers but also the management of the school. Sir, the activities apart from being hampered we have a situation wherein a person has been terminated.

ఁ 11.10

This is a Girls' High School and the applicant who made an application on compassionate grounds is a man. So, the school refused to take the man and instead asked the Collector to give the name of a woman. I request the Hon'ble Minister for Education through you to please look into this issue. The management is totally embarrassed especially in respect of non-payment of salaries to the teachers. Thank you Sir.

MR.SPEAKER: You pass it on.

శ్రీ డి.ఎస్. రెడ్యానాయక్ : అధ్యక్షా, గౌరవ శాసన సభ్యులాలు చెప్పిన విషయం నోట్ చేసుకున్నాను. సంబంధిత మంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకువేళతాను.

శ్రీ పి. శ్రీనివాసులు రెడ్డి(కోపూరు) : అధ్యక్షా, నెల్లారు జిల్లా కోపూరు నియోజక వర్గం హాఁ క్రాంతిర్పీలో పున్సుటువంటి కమ్యూనిటీ హార్ట్ సెంటర్సి వైద్య, విధాన పరిషత్తో కలపడం గురించి గత అసెంబ్లీ సమావేశంలో తమరి ద్వారా సంబంధిత మంత్రి రోశయ్ గారి దృష్టికి తీసుకువేళడడం జరిగింది. గ్రామీణ ప్రాంతాలలో పున్సుటువంటి కమ్యూనిటీ హార్ట్ సెంటర్సు వైద్య, విధాన పరిషత్తో కలపమని, 50 పడకల ఆనుపత్రిగా మార్పుటకు ప్రభుత్వం తరపున చర్యలు తీసుకోవాలని తమరి ద్వారా ఆనాడు మంత్రిగారిని కోరినప్పుడు వారు ఈ ఆసెంబ్లీ సమావేశాలలో ఒక సంవత్సరం లోపల తప్పకుండా ఈ యొక్క వైద్య విధాన పరిషత్తో కలిపి అదుకుంటామని తెలియజేయడం జరిగింది. ఇటీవల మా జిల్లాలో తుఫానుతోబాటు భారీ వరదలు రావడం, భారీ వర్షాల సందర్భంగా గ్రామీణ ప్రాంతాలలో పున్సుటువంటి మొత్తం నీళ్లన్నీ కలుపితమైపోయి, వైద్య సౌకర్యాలు అందక పేద ప్రజలు చాలా ఇబ్బందులు పడినటువంటి పరిస్థితులు తమరి ద్వారా గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారి దృష్టికి, అదే విధంగా గౌరవ మంత్రి గారి దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను. ఈ రోజు దరిదాసు లక్ష్మంది జనాభాకు ఉపయోగపడేటటువంటి ఈ యొక్క కమ్యూనిటీ హార్ట్ సెంటర్సు వైద్య విధాన పరిషత్తో కలిపించడానికి తమరి ద్వారా గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు ఈ రోజు గ్రామీణ ఆర్థిక విషాధానికి సృష్టికర్తగా, పేదల మనిషిగా, గ్రామీణ ఆర్థిక వ్యవస్థను ముందుకు తీసుకువేళీ ప్రక్రియలో వీరు చేస్తున్పుటువంటి కృ

పీపి, ఈ రోజు వారు స్వయంగా మా జిల్లాలోని తుఫాను పరిస్థితులను శ్రద్ధగా పచ్చి పర్యవేక్షించారు. ఏరియల్ సర్వే చేశారు. అక్కడ పున్న ప్రజల ఇబ్బందులు తెలుసుకున్నారు. గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారికి, సంబంధిత మంత్రిగారికి మనవి చేసేది ఏమిటంటే దయచేసి ఈ యొక్క కోపూరు మెడికల్ హాల్ట్ సెంటర్సు వైద్య విధాన పరిషత్తో కలిపి 50 పడకల ఆసుపత్రిగా తీర్చిదిద్ది, గ్రామీణ ప్రాంతాలలో పున్నటువంటి పేద, బడుగు, బలహీన వర్గాలకు తప్పకుండా వైద్య సేవలు అందించడానికి ప్రభుత్వం తరపున తగిన చర్యలు తీసుకోమని విజ్ఞప్తి చేస్తా, ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు మీకు ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాము.

శ్రీ డి.యస్. రెడ్యానాయక్ : అధ్యక్షా గౌరవ సభ్యులు శ్రీనివాసులు రెడ్డి గారు చెప్పిన విషయాన్ని నోట్ చేసుకున్నాము. తప్పకుండా సంబంధిత మంత్రిగారికి చెప్పి తగు చర్యలు తీసుకోమని కోరతాను.

శ్రీమతి యస్. స్వర్ణ సుధాకర్ (అమరచింత) : అధ్యక్షా, కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం అధికారం చేపట్టిన తరువాత ముఖ్యమంత్రి డా.పై.యస్. రాజశేఖర రెడ్డి గారి పుణ్యమా అంటూ రైతుల జీవితాలలో నెలుగు నిండింది. రైతు శేయస్నే రాష్ట్ర శేయస్నుగా భావించిన ముఖ్యమంత్రి గారు సాగునీటి ప్రాజెక్టుల నిర్వాచిం చేపట్టడమే గాక పొడి పశువుల విషయంలోనూ ప్రత్యేక దృష్టి పెట్టి పశుక్రాంతి పథకాన్ని ప్రవేశ పెట్టడం జరిగింది. ఈ రోజు పశు సంపద బాగా పెరిగింది. కానీ వాటికి తగినంతగా పశువుల హస్పిటల్స్ లేక రోగాల బారిన పడిన పశువులను దూర ప్రాంతాలకు తీసుకువెళ్లడానికి రైతులు చాలా కష్టపడవలసి వస్తుంది. కనుక వీలైనంత ఎక్కువగా పశువుల దవాభానాలకు పర్మిషన్ ఇప్పవలసిందిగా మీ ద్వారా మంత్రిగారిని, ముఖ్యమంత్రి గారిని కోరుతున్నాము.

శ్రీ డి.యస్. రెడ్యానాయక్ : అధ్యక్షా, గౌరవ శాసన సభ్యురాలు చెప్పినటువంటి విషయాన్ని నోట్ చేసుకున్నాము. ప్రభుత్వం ఇప్పుడు ఈ విషయంలో చాలా చిత్తశుభ్రతో పుంది. డాక్టర్ పోస్టులు అన్ని భర్తీ చేయడానికి ప్రభుత్వం నిర్దియం తీసుకుంది. డాక్టర్లు లేక రిట్యూన్ డాక్టర్లను కూడా తీసుకుంటామని చెప్పింది. తప్పక వారు చెప్పిన విషయాన్ని పరిశీలిస్తాము.

శ్రీ డి. శ్రీధర్ బాబు(మంథని) : అధ్యక్షా, ఈ ప్రశ్న మేజర్ ఇరిగేషన్ మంత్రిగారికి సంబంధించినది. యస్సెఅర్యస్సి, క్యాబ్మెంట్ ఏరియల్ వర్షాలు లేనందు వల్ల గత వర్షాకాల పంటకు మనం నీరు అందిష్టలేకపోతున్నాము. దీనిని దృష్టిలో పెట్టుకొని ఎవరైతే వర్షాలపై ఆధారపడి పంటలు పండిస్తున్నారో వారి ఆఖరి తడి గురించి గాని, అదే విధంగా ఎల్లీ రచీ వేసుకోనే వారి గురించి నీరు పెంటనే రిలీజ్ చేయాలని గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు, గౌరవ ఇరిగేషన్ మంత్రిగారు ఆదేశించడంతో ఒక వారం రోజుల త్రితం నీరు నిడురల చేయడం జరిగింది. మేము కోరేదేనిటువంటే వారం రోజుల వరకే కాకుండా పూర్తి స్థాయిలో నీటిని ఆపు చేయకుండా కంటిస్యూ చేయమని కోరుతున్నాము. ఎందుకంటే కంటిస్యూ చేస్తే తప్ప మా ప్రాంతంలాంటి, మా మంథని నియోజక వర్గములో పున్న టేలెండ్ ప్రాంతాలకు నీరు అందించే విధంగా కంటిస్యూ చేస్తే తప్ప రాదు. డిఎం-3లో, డిఎం ఆర్యస్సి-4కు సంబంధించి టేలెండ్ రైతులకు ఇబ్బందికరంగా పుంది. వీరందరికీ ఉపయోగపడే విధంగా ఈ నీటిని కంటిస్యూ చేసి, అదే విధంగా ప్రాపర్ మేనేజ్మెంట్ చేసేందుకు జిల్లా యంత్రాంగం గాని, రెవిస్యూ యంత్రాంగం, పోలీసు యంత్రాంగం సహకారం తీసుకొని టేలెండ్ ప్రాంత రైతులకు నీరు అందించే విధంగా సహకారం చేసే విధంగా మేజర్ ఇరిగేషన్ మంత్రిగారు వారి అధికారులను

ఆదేశించాలని కోరుతున్నాను. దీనిలో చిన్న ఇబ్బంది పుంది. స్టోఫ్ లేసందు వలన బాగా ఇబ్బంది పడుతున్నారు. మా డిఏడి., క్రింద సరైన స్టోఫ్ లేరు. ఎగ్గిక్యూబీవ్ ఇంజనీర్ ఒక్కరు పున్నారు. క్రింద పున్న డిప్యూటీ ఇ.ఇ. గాని, ఏ.ఈ., గాని లేసందు వల్ల వాటర్ మేనేజ్మెంట్ సరిగా జరగడం లేదు. దాని వల్ల క్రింది ప్రాంత రైతులకు ఇబ్బందికరంగా పుంది. నీరిని ఆదుకొనే విధంగా చర్యలు చేపట్టాలని మేజర్ ఇరిగేషన్ మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ యన్. రఘువీరారెడ్డి: గౌరవసభ్యులు చెప్పిన విషయాన్ని నోట్ చేసుకున్నాను. మేజర్ యిరిగేషన్ మంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకువస్తాను.

(Dr.S.Sailajanath wanted permission to speak)

MR.SPEAKER: You have a privilege motion. You send it to me. I will examine it. Now we will go on to the Minimum Support Price.

లఘు చర్చ వ్యవసాయ ఉత్పత్తులకు కనీస మధ్యతు ధరపై

శ్రీ యన్. రఘువీరారెడ్డి : మీ అదేశాల ప్రకారం నోట్ తయారు చేసి మొత్తం అందరికీ సర్క్యూలేట్ చేయడం జరిగింది. సభ్యులు దాని మీద మాటల్లాడితే రిస్టయ్ ఇన్విడం జరుగుతుంది.

శ్రీ నోముల నర్సింహాయ్ : ఇంకా నోట్ రాలేదు.

శ్రీ యన్. రఘువీరారెడ్డి : మీకు అక్కడ టేబుల్ మీద పెట్టాము, సమ్మ అడిగితే ఎట్లా?

MR. SPEAKER: It is already placed on the Table of the House.

శ్రీ యన్. చంద్రబాబు నాయుడు (కుప్పం): అధ్యక్ష, ఈ రోజు అతి ముఖ్యమైన సబ్జెక్ట్, ఎందుకంటే రాష్ట్రంలో పుండే రైతులు గాని, దేశంలో పుండే రైతాంగానికి సంబంధించిన విషయం. అంతేగాకుండా ఈ రోజు రైతులు ఏ విధంగా అవస్థ పడుతున్నారో, ఇటీవల కేంద్ర ప్రభుత్వం గోధుమల ధర పెంచినప్పుడు ఏ విధంగా పరి రైతాంగానికి వివక్ష చూపేటారో, ఇదే కాకుండా స్వామినాథన్ కమిటీ రిపోర్టు గాని, జయతీ ఫైవ్ కమిటీ రిపోర్టు గాని, చెన్నారెడ్డి కమిటీ ఆన్ సూసైట్స్ గాని ఇవన్నీ రిపోర్టులు పున్నాయి. వాటిని ఎంత పరకు అనులు చేశారో మనం ఇక్కడ మాటల్లాడవలసిన అవసరం పుంది. దేశంలో ఒకప్పుడు పియల్-480 క్రింద మనం దిగుమతి చేసుకొని ఆహారధాన్యాలు అన్ని ఉపయోగించుకొనే పరిస్థితి, ఆ తరువాత మరొక్కసారి ఆలోచిస్తే మన శాస్త్రజ్ఞులు గ్రీన్ రివల్యూషన్ బాగా చేసి ఇటీవలి కాలంలో ఎగుమతి చేసే పరిస్థితి వచ్చింది. ఈ మూడుస్వర సంవత్సరాల కాలంలో కేంద్రంలో, కేంద్రంలో కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత, యుపి వచ్చిన తరువాత మరలా వ్యవసాయ పంటలకు గిట్టుబాటు ధరలు రాకుండా, ప్రభుత్వం సుండి ప్రోత్సాహం సరిగా అందకుండా ఈ రోజు ఆత్మహత్యలు కూడా జరిగే పరిస్థితి వచ్చింది.

ఇవన్నీ చూసినపుడు ఈ సమయాన్ని చాలా తీవ్రంగా స్పందించాల్సిన అవసరముంది. ఇటీవల కాలంలో అర్థిక సంస్కరణలు రావడంవల్లగానీ, తొమ్మిది శాతం పెరుగుదల రేటువల్లగానీ, భారతదేశంలో సంపద స్పించడం జరిగినా కానీ రైతుల అర్థిక పరిస్థితిలో మాత్రం చాలా సమయాలున్నాయి. రైతులు వివరీతంగా నష్టహోయే పరిస్థితి వస్తుంది. వ్యవసాయం చేస్తున్న రైతులను అప్పల ఊబిలోకి నెట్లోస్తున్నారు తప్ప రైతులకు ఒరిగింది ఏమీ లేదు. అటువంటి సమయాలు చాలా ఉన్నాయి కావున మనం ఆలోచించి సరైన చర్యలు తీసుకోవాలని ఈ సభలోని వారందరికి విజ్ఞాపి చేస్తున్నాము. ఈ సందర్భంగా రాజకీయాలకు అతీతంగా రైతుల సరైనమంకోసం మనమందరం ఆలోచించాలి. ఎందుకంటే ప్రస్తుతం కేంద్రం రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల ఆదాయం పెరిగింది, సంపద స్పించబడుతున్నది, టెక్నాలజీ చాలా ముందుకు పోతున్నది. అయితే ఇప్పటికే కూడా రైతులు అనేక ఇబ్బందులకు గురవుతున్నారు.

రైతులకు ఒక పక్క గిట్టుబాటు ధర రావడంలేదు. ఇంకోకపక్క పంట ఉత్పత్తికోసం చేసే ఖర్చులు పెరిగిపోతున్నాయి. రైతులకు కావలసిన అప్పు కూడా సరిగా అందడంలేదు. ఇన్ఫుట్ట్ కూడా సరిగా రావడరలేదు. ఇవన్నీ కలిసిన తరువాత వ్యవసాయం చేస్తున్న ఏ రైతు కూడా అనందంగా లేదు. వ్యవసాయం చేసే రైతు అప్పుల ఊబిలో కూరుకపోతున్నాడు. కనీసం రైతులు వారి పీళలను కూడా చదివించుకోలేకపోతున్నారు. వారి కుటుంబ సభ్యుల ఆరోగ్యం బాగాలేకపోతే, అనుపత్రికి వెళ్లాల్సి వేస్తే చేతిలో డబ్బులేక అప్పులు తీసుకోవాల్సిన పరిస్థితి రావడంతో రైతులు అత్యహత్యలకు దారి తీసే పరిస్థితి వస్తుంది.

ముఖ్యంగా మనం రెండు విషయాలను గురుపెట్టుకోవాలి. ఇటీవల కాలంలో కేంద్ర ప్రభుత్వం పరిధాన్యానికి కనీస మధ్యతు ధర ఇప్పకుండా గోధుమకు మాత్రం ఇచ్చారు. స్పామినాథన్ కమిటీ రిపోర్టును కూడా మీరు దృష్టిలో పెట్టుకోండి. పరికి కనీస మధ్యతు ధర నిర్ణయించడంకోసం మీదార్థా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం దృష్టి తెస్తున్నాము. పరి ఉత్పత్తి చేయడానికి సాలీనా పది నుంచి ఇర్పై ఐదు శాతం పరకు ఖర్చు పెరుగుతుంది. కూలీ రేట్లు పెరుగుతున్నాయి. రైతులు తీసుకున్న రుణాలకు వడ్డీ ఎక్కువగా విధిస్తున్నారు. అంతే గాకుండా అకాల వర్షాలవల్ల, అధిక వర్షాల వల్ల పంట పూర్తిగా దెబ్బ తొంటోంది. ఈ సంవత్సరం మన రాష్ట్రంలో అకాల వర్షాలవల్ల పత్రి దిగుబడి నాట్యాత లేక దెబ్బతిన్నది. ఇంకోకపక్క పరి ధాన్యం ఉత్పత్తి అకాల, అధిక వర్షాలవల్ల ముపై శాతం ఉత్పాదకత పడిపోయింది. ఆ విధంగా రైతులు అనేక ఇబ్బందులు పడుతున్నారు.

1995-96 నుంచి పంటల గిట్టుబాటు ధరలు సగటున చూస్తే 7.5 శాతం పెరిగాయి. కానీ కనీస మధ్యతు ధర గోధుమకు ఎక్కువగా పెంచారు కానీ పరికి చాలా తక్కువగా పెంచారు. ఆ విషయాలు మీ దృష్టికి తీసుకొస్తున్నాము. ఒకపక్క రైతులు, రైతు ప్రతినిధులు, రైతు సంఘాలు, ప్రజాప్రతినిధులు అందోళన చేస్తున్నారు. ఇంత పెద్దవెత్తున అందోళన చేసినా ఇంతవరకు కేంద్ర ప్రభుత్వం నిర్ణయింగా వ్యవహారిస్తుంది కావున మనం ఒక విషయాన్ని గురించి ఆలోచించాలి. పరి ధాన్యం కోతలు ఇప్పుడిప్పుడే పస్తున్నాయి కావున ఇప్పుడు కనీస మధ్యతు ధర పెంచకపోతే తరువాత పెంచినా ఆ ప్రయోజనం మధ్యవర్తులు, వ్యాపారస్తులకు అందుతుంది తప్ప రైతులకు చేరదు.

గతంలో పీఎల్ 480 దిగుమతి చేసుకొనేవారం. కొన్ని ఆహారధాన్యాలను మొన్నటివరకు ఎగుమతి చేశాం. కానీ ఇప్పుడు దిగుమతి చేసుకొనే పరిస్థితి వస్తుంది. ఇటీవల సేపనల్ శ్యాంపిల్ సర్వే ఒకటి చేశారు. వారు చెప్పిన దాన్ని బట్టి వ్యవసాయదారులకు గిట్టుబాటు ధర రావడం లేనందున వ్యవసాయంనుంచి వైదీలగాలని నలబై శాతం రైతాంగం భావిస్తున్నట్లు చాలా స్ఫ్టంగా చెప్పారు. ఈ సర్వే మనకందరికీ కనునిపు కావాలి. ఈ విధంగా జరిగితే భవిష్యత్తో చాలా సమస్యలు వస్తాయి. దేశంలో వరి, గోధుమలను రెండింటినీ సమాసంగా చూసినపుడు 1995-96లో వరికి మద్దతు ధర గోధుమతే చూస్తే వది రూపాయలు ఎక్కువ ఉండేది. కాలక్రమేణా చూస్తే అటువంటి పరిస్థితి మారిపోయి ఇప్పుడు 305 రూపాయలు తేడా ఉంది. గోధుమకు ఈ సంవత్సరం కనీస మద్దతు ధర 250 రూపాయలు పెంచి వరికి మాత్రం యాభై రూపాయల బోన్స్ ప్రకటించారు. బోన్స్ అంటే అందరికీ తెలిసే ఉంటుంది. ఈ సంవత్సరం బోన్స్ ఇస్తే వచ్చే సంవత్సరం ఇప్పారు. కానీ కనీస మద్దతు ధర శాజ్యతంగా ఉంటుంది. ఆ లెక్కన మీరు వరికి 640 రూపాయలు కనీస మద్దతు ధర ఇస్తే, గోధుమకు వెయ్యి రూపాయలు ఇస్తున్నారు. ఈ నిష్పత్తిలో గోధుమకు పెంచుతూ, వరికి పెంచకపోతే చాలా సమస్యలు వస్తాయి. ఇది చాలా దారుణం.

గోధుమలు మెట్ట ప్రాంతాల్లో కూడా పండుతాయి కావున ఖర్చు కూడా తక్కువ. కానీ వరి విషయానికి వస్తే వరి ఉత్పత్తికి ఎక్కువ ఖర్చు పెరుగుతున్నది, లేబర్ చార్జీలు పెరుగుతున్నాయి, రిస్క్ కూడా ఉంది. గోధుమకు మద్దతు ధర ఎందుకు పెంచారని అడిగితే వారు చెప్పి సమాధానమేమంటే గోధుమలను ఎక్కువగా దిగుమతి చేసుకుంటున్నాం కాబట్టి మద్దతు ధర ఎక్కువ పెంచామని చెబుతున్నారు. భవిష్యత్తులో మరలా బియ్యాన్ని దిగుమతి చేసుకొనే వరిస్థితి వస్తే అప్పుడు వారు పెంచుతారా? ఆ విధంగా సమాధానం వారు చెప్పడం చాలా దారుణమని మీద్వారా సభ దృష్టికి తెస్తున్నాను.

ఈ విషయంలో సెప్టెంబర్ ఒకటో తేదీన, మరలా 19వ తేదీన నేను ప్రధాన మంత్రికి లేఖలు రాశాను. మరలా అక్కోబరు 3వ తేదీన మరొక లేఖ రాశాను. ఆ లేఖల్లో గోధుమకు మద్దతు ధర పెంచినట్లుగానే వరికి కూడా గిట్టుబాటు ధర లేనందున, స్వామినాథన్ కమిటీ రిపోర్టులో కూడా చాలా స్ఫ్టంగా చెప్పినందున ఇన్నీ పరిశీలించి వరికి కూడా మద్దతు ధర వెయ్యికి పెంచాలని నేను నా లేఖల్లో చాలా స్ఫ్టంగా రాశాను. ప్రధానమంత్రిని కలుసుకునేందుకు అక్కోబరు 10 నుంచి 23వరకు ప్రయత్నం చేశాను. మా పార్లమెంటరీ పార్టీ నాయకులు కూడా ప్రధానమంత్రితో అపాయింట్మెంట్ కొరకు సమయం కేటాయించమని ప్రధానమంత్రి కార్యాలయాన్ని అడిగారు. అయినా పద్నాలుగు రోజులు సమయం కేటాయించలేదు. అక్కోబర్ 27న నేను ప్రధానమంత్రిగారని కలిసి వరికి మద్దతు ధర విషయంలో చాలా స్ఫ్టంగా విపరించాను.

గోధుమకు మద్దతు ధర పెంచి వరికి పెంచకపోవడంలో హేతుబద్ధత లేదు. వరికి పెడుతున్న పెట్టుబడి కూడా ఒక పద్ధతి ప్రకారం లెక్కలోకి తీసుకోలేకపోతున్నారు. వరికి మద్దతు ధర విషయంలో ఏకవక్షంగా నిర్దయం తీసుకున్నారు. స్వామినాథన్ కమిటీ రిపోర్టు వచ్చి సంవత్సరం అయింది. ఆ రిపోర్టులో చాలా స్ఫ్టంగా చెప్పారు. వరి ఉత్పత్తి ఖర్చులు పెరిగినందున పెట్టిన పెట్టుబడిని లెక్కలోకి తీసుకొని మేనేజ్మెంట్ చేసిన కూలీ కూడా పరిగణన తీసుకోవాలని చెబుతూ కనీసం యాభై శాతం అదనంగా ఇస్తే తప్ప వ్యవసాయం లాభసాటిగా ఉండదని, రైతులు వ్యవసాయం చేయలేరని చాలా స్ఫ్టంగా చెప్పారు. ఈ రిపోర్టు కేంద్ర ప్రభుత్వం పద్ధ ఉన్నా, ఆ రిపోర్టును పూర్తిగా విస్తరించారు. గోధుమ రైతులు తెచ్చిన వత్తిడి మేరకు వారి ప్రయోజనాలు కాపాడడంకోసం కేంద్ర ప్రభుత్వం గోధుమకు మద్దతు ధర పెంచి వెయ్యి రూపాయలు చేసింది.

కానీ పరి ధాన్యానికి బోన్స్‌గా యాభై రూపాయలు మాత్రమే పెంచింది. నేను ప్రధానిని కలిసినపుడు ఈ విషయాన్ని పూర్తిగా పరిశీలించమని చెప్పాను. గోధుమ ఉత్పత్తికంటే పరి ధాన్యం ఉత్పత్తికి ఎక్కువ ఖర్చు అవుతుంది. స్వామినాథన్ కమిటీ రిపోర్టులో కూడా చాలా స్ఫుఱంగా అన్ని విషయాలు చెప్పారు.

దేశంలోని వస్తేందు రాష్ట్రాలలో పరి సాగుతుంటే ఆరు రాష్ట్రాలలోని రైతాంగం పూర్తిగా నష్టాల్లో ఉన్నారు. మన రాష్ట్రంలో పరి పండించే రైతులు వారు పండించిన పంటకు క్షీంటాలకు పద్ధనిమిది రూపాయలు నష్టపోతున్నారు. స్వామినాథన్ రిపోర్టు ప్రకారం గోధుమ పండించే ఏడు రాష్ట్రాలలోని రైతులుంటే ఆరు రాష్ట్రాలలోని రైతులు లాభాలు ఆర్జిస్తున్నారు. ఒక్క రాష్ట్రాలో మాత్రమే నష్టం వస్తుంది. ఆ విధంగా పరిస్థితులున్ని కేంద్ర ప్రభుత్వం తీసుకున్న ఏకపక్ష నిర్ణయాల వల్ల పరి పండించే రైతులు పూర్తిగా నష్టపోతున్నారు. ఆ విధంగా పరి రైతులు అవస్థలు పడుతున్నారు. ఇంకొక పక్క చూస్తే పండిన పంటను ఎగుమతి చేసుకోకుండా ఆంఛలు విధిస్తున్నారు. దానివలన గత సంవత్సరం వ్యాపారస్తులు కొన్న తరువాత రేట్లు తగ్గించే పరిస్థితులు వచ్చాయి. ప్రజలకు రెండు నిధాలుగా నష్టం వచ్చింది. గోధుమలకు, బియ్యానికి ధరల్లో వ్యత్యాసం చాలా పెరిగింది. ఇంకొక పక్క చూస్తే ఎగుమతులు నిలిపివేసినందున వాటి రేట్లు కూడా పడిపోయాయి. దానితో రైతుల పరిస్థితి అగ్మ్యగోచరంగా ఉంది. గత సంవత్సర బియ్యం నిల్వలు ఇంకా గోదాముల్లో ఉంటే ఈ సంవత్సరం పంట వచ్చిన తరువాత రైతుల పరిస్థితి చూస్తే ఏవిధంగా ఉంటుందో ఒకసారి ఇతరోచించాలి. నేను ప్రధానమంత్రిగారిని కలిసినపుడు వారు ఒక సమాధానం చెప్పారు.

ఉ. 11.30

పరికి మద్దతు ధర ఇస్తే ఆటోమ్యాటిక్‌గా బియ్యం ధరలు పెరుగుతాయని అన్నారు. మూడున్నర సంవత్సరాలుగా గిట్టుబాటు ధర రాలేదు. బియ్యం ధర విపరీతంగా పెరిగింది. వెయ్యి రూపాయల మద్దతు ధర గోధుమలకు ఇచ్చారు. గోధుమల ధర పెరగదా? మీరు సబ్సిడీ ఇవ్వాలి కానీ రైతుల పొట్ట కొట్టే పరిస్థితి మంచిది కాదు. ఇంకొక పక్క చూస్తే, ప్రధానమంత్రి గారు తమ సమాధానంలో, ధరల నిర్ణయ సంఘం ఉంది అదే చూసుకుంటుంది, మాకు సంబంధం లేదని అన్నారు. మీరు తప్పు చేశారు, పరి ధాన్యానికి అన్యాయం చేశారు. మన రాష్ట్రంలో డెబ్టీ లక్షల ఎకరాలలో పరి పంట వేస్తే సలభై రెండు లక్షల ఎకరాల పరిపంట వస్తుంది. యాభై శాతం పైన మన రాష్ట్రంలో పరి ధాన్యం పండిస్తున్నారు. ఆ విధంగా చూస్తే, చాలాపరకు అన్యాయం జరుగుతుంది. ఒకసారి అన్యాయం జరిగిందన్నప్పుడు, ఆ అన్యాయాన్ని సరిచెయ్యలసిన బాధ్యత మీకుందని చాలా స్ఫుఱంగా చెప్పాము. కేంద్ర మంత్రి శరద్ పవర్ గారిని కలిసినపుడు, వరికి ధర పెంచము, ఇందులో అర్థా అయిదు శాతం బియ్యం వస్తుంది అదే గోధుమకు నూటికి నూరు శాతం వస్తుందని అన్నారు. నూకలు, తోడు, చిట్టు, పొట్టు ఇప్పన్నీ కూడా అందులో పస్తాయిని వారు మరిచిపోతున్నారు. ఇప్పన్నీ కూడా డిస్ట్రిబ్యూజెన్ చేసుకునే అవకాశం ఉంది. పరి పండించే రైతాంగానికి అన్యాయం చేసి సమర్థించుకోవాలని ప్రయత్నిస్తున్నారు తప్ప దీన్ని సరిచేసుకోవాలనే ఆలోచన లేదు. ఎన్.డి.ఎ గంర్చమెంట్లో క్షీంటాలకి యాభై రూపాయలు మాత్రమే పెంచారు, మేము రు. 135/- పెంచామని అన్నారు. నా దగ్గర అన్ని డీచెయిల్స్ ఉన్నాయి. అదే మాదిరిగా చిదంబరం గారూ మాట్లాడారు. దేశంలో ఆహోర ధాన్యాల నిల్వలు తరిగిపోతున్నాయి. దాని వల్ల బియ్యం ఎగుమతులని నిలిపివేయలసి వస్తుందని అన్నారు. అనాడు WTO ఉంది. WTOని పి. వి. సరసింహార్పు గారు తీసుకొచ్చారు. ఆరోజు మీరేమి చెప్పారు? ప్రపంచీకరణ జరుగుతుంది, ఇండియాలో ఉన్న రైతులను ప్రపంచీకరణలో భాగం చేస్తాము అని అన్నారు. సబ్సిడీలు ఇస్తాము, ఎగుమతులు చేస్తాము, దీని వల్ల రైతాంగానికి మెరుగైన ఆదాయం వస్తుందని అన్నారు. ఈరోజేమో, ఇక్కడ రేట్లు పెరుగుతాయి

కాబ్ట్యూ మేము ఎగుమతులకు **allow** చెయ్యడం లేదని అంటున్నారు. రైతులు సష్టపోయినా ఫరవాలేదు, రేట్లు పెరగకుండా చూడడం మా ప్రధాన ధీయం అంటున్నారు.

ఈరోజు రేట్లు పెరుగుతున్నాయి. రేట్లు పెరిగినప్పుడు సబ్సిడీ ఇష్టండి. పేద ప్రజలను ఆదుకోండి. మూడుస్వర సంపత్తురాలలో ఇంతవరకూ చరిత్రలో ఎప్పుడూ పెరగని విధంగా నిత్యావసర వస్తువుల ధరలు పెరిగాయి. రైతులకు గిట్టుబాటు ధర రావడం లేదు. ఈ మూడుస్వర సంపత్తురాల కాలంలో మహారాష్ట్రసు తీసుకున్నట్లయితే, మద్దతుధర లేకపోవడం వల్ల రైతాంగం 19 పేల కోట్ల రూపాయలు సష్టపోయిన పరిస్థితి ఉంది. ఇంద్నీ వాస్తవాలు. నా దగ్గర డాటా ఉంది. పుడ్ సబ్సిడీ విషయమై ఇరవై రెండు పేల కోట్ల రూపాయలు ఇస్తున్నామని పైనాన్స్ మినిస్టర్ అన్నారు. ఇంతకు ముందు ఇంకా ఎక్కువ ఇచ్చారు. కేంద్రంలో ఆదాయం విపరీతంగా పెరిగింది. ఆ ఛీటెయిల్ మీ ముందు పెడతాను. అదే విధంగా రాష్ట్ర ఆర్థిక శాఖామంత్రి గారు కూడా మాట్లాడారు. అఖిల పక్కాన్ని తీసుకెళ్లాలి అని ఎగతాళి చేస్తూ మాట్లాడారు. అన్ని రాజకీయ పార్టీలు, రైతు సంఘాలు ముఖ్యమంత్రి గారి దగ్గరకు వెళ్లాయి. మేము పూర్తిగా మీకు సహకరిస్తాము, డిలీకి వెళ్లాము, కేంద్రం పై ఒత్తిడి తీసుకొద్దామని అన్నారు. నాకు తెలును ఎట్లా సాధించాలో, సేను సాధిస్తాను, ఆ క్రెడిట్ మీకు ఇష్టపలసిన వని లేదని ముఖ్యమంత్రి సాక్షాత్తు అన్నమాటలను వారోచి నాకు చెప్పారు. ఇంకొక పక్క చూస్తుంటే ఒకొక్కసారి వరికి ఎక్స్పోర్ట్స్ కబ్ చేసినప్పుడు, ఆ దేశాలు కూడా వేరే ఆటల్రోబిల్ అరేంజ్మెంట్స్ చూసుకుంటున్నాయి. ఒకసారి ఆటల్రోబిల్ అరేంజ్మెంట్స్ చూసుకుంటే, మళ్ళీ ఎగుమతులు చెయ్యాలన్నా, ఎగుమతులకు కావలసిన ఆర్డర్స్ తేవాలన్నా అసాధ్యం. మేము గట్టిగా మాట్లాడుతున్నాము. మేము గట్టిగా అన్న తరువాత, 425 డాలర్స్ కంటే ఎక్కువ ఉండి, పైన్ వెరైటీస్కు మాత్రం ఎక్స్పోర్ట్స్ అనుమతించి, బియ్యానికి ఏది ఇష్టకుండా ప్రోపోబిప్ప్ పెట్టారు. దీని వల్ల ఎంత సష్టర్ వస్తుందో ఒకసారి ఆలోచించాలి. డ్యూటీ ఎగ్జింషన్ పాస్ బుక్లో దీనిని ఇంక్లూడ్ చేశారు. మామూలుగా ఎగుమతులు చెయ్యాలంటే మూడు శాతం రాయితీలు ఇవ్వాలి. అటోమ్యూబిక్గా దాని వల్ల 1.5 శాతం త గ్రిపోయింది. ఎగుమతులు చెయ్యనిష్పకుండా ఈ కార్బూక్టమాలు చేశారు. అదే విధంగా అభిప్రేక్ష సింఫ్యూ గారు చెప్పారు. గోధుమలకు ఇచ్చిన మద్దతు ధర వరి ధాన్యానికి ఇష్టలేమని చాలా సప్పంగా చెప్పారు. రాష్ట్రంలో గాని, కేంద్రంలో గాని వరి పండించే రైతాంగానికి అన్నాయం చేసే విధంగా మాట్లాడుతున్నారు తప్ప సానుకూలంగా ఎవరూ మాట్లాడలేని పరిస్థితి ఉంది. రఘునాథరాధై గారు మాట్లాడారు. అగ్రికల్చర్ మినిస్టర్ గారు ఎప్పుడూ వ్యవసాయాన్ని సహోదరించాలి. అలాంటిది వరి మద్దతు ధరకి వ్యతిరేకంగా మాట్లాడారు. గోధుమలు ఎగుమతి చేసుకుంటున్నారు. అందువల్ల పెయ్యి రూపాయలు ఇచ్చారు అని అన్నారు. ఈ విధంగా ప్రతి ఒక్క మంత్రి మాట్లాడారు. ఏ ఏ తేదీలలో మాట్లాడారో కూడా చూపిస్తాను. అదే విధంగా జీవన్రేడ్స్ గారు, రత్నాకర్ రాపు గారు కరీంనగర్ నుండి మాట్లాడారు.

శ్రీ జె. రత్నాకర రాపు: అధ్యక్ష .....

శ్రీ ఎస్. చంద్రబాబు నాయుడు: సేను మాట్లాడిన తరువాత చెప్పండి.

(అంతరాయం)

మిస్టర్ స్పీకర్: వారు పూర్తిచెయ్యగానే మీకు అవకాశం ఇస్తాను. జీవన్‌రెడ్డి గారు మీకు కూడా అవకాశం ఇస్తాను.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు: అధ్యక్షు, ముఖ్యమంత్రి గారు ఏమన్నారంటే, రైతు పాట్లనింపడానికి కేంద్రాన్ని అడిగే దరిద్ర్యం ఎందుకని వారు మాట్లాడుతుంటారు. 660 రూపాయలు క్వింటాలుకు ఇప్పమని గపర్రమెంట్ రికమండ్ చేసింది. ఆ విధంగా చేస్తే, కేంద్రం దానిని అసరాగా తీసుకొని వెయ్యి రూపాయలు గోదుమలకిచ్చి, అరు వందల నలభై అయిదు రూపాయలు స్టాం యాభై రూపాయలు బోసెన్సగా యాడ్ చేసి మొత్తం ఆరు వందల తొంభై అయిదు రూపాయలిచ్చారు. మీరు అడిగింది ఆరు వందల అర్థాన్ని రూపాయలు, వాళ్లు ఇచ్చింది ఆరు వందల తొంభై అయిదు రూపాయలు. కేంద్ర ప్రభుత్వం అసరాగా తీసుకొని ఒక సాకుగా చూపించే పరిస్థితి వచ్చింది. ఇది బాధ్యతారాహిత్యం కాదా అని నేను అగ్రికల్చర్ మినిస్టర్ గారిని అడుగుతున్నాను. వారిని సమాధానం చెప్పమనండి.

ఉ. 11.40

ఈ రోజు మీరు చూస్తే 31.10.2007 నాడు స్వామినాథన్ కమిటీ రిపోర్టు ఇచ్చిన తరువాత మన రాష్ట్రప్యాపాయ విశ్వవిద్యాలయం ఒక ఎసెన్సమెంటు చేశారు. వివిధ పంటలకు అయ్యి ఖర్చులకు, కాస్టు ఆఫ్ కల్టివేషన్ స్కూల్స్ క్రింద వాళ్లు ఒక ఎసెన్సమెంట్ చేస్తే 660 రూపాయలు వరికి వచ్చింది. క్వింటాల్ వరి పండించాలంటే 660 రూపాయలు వచ్చింది. స్వామినాథన్ చెప్పినట్టు దానికి అదనంగా 50 శాతం ఇవ్వాలంటే 990 రూపాయలు అపుతుంది. అక్కడ స్వామినాథన్ కమిటీ రిపోర్టు మీరు చదివినా లేకపోతే వ్యవసాయ విశ్వవిద్యాలయం చేసినటువంటి కాస్టు ఆఫ్ కల్టివేషన్ స్కూల్స్ చూసిన మీరు 645 రూపాయలు, 660 రూపాయలు అడిగేవారు. మీరు చూడలేదు, మీ డిపోర్ట్మెంటు పట్టించుకోలేదు. దానివల్ల మీరు రికమెండ్ చేసే పరిస్థితి వచ్చింది. మేము థిల్టీకి వెళ్లాము, మా కంటే ముందు కాంగ్రెస్ ఎంపిలు అడిగారు. నేను రాజకీయాలు ఇక్కడ మాట్లాడంలేదు. ఆ రోజు మొత్తం రైతాంగం లో అంధోళన పుంది. రైతు సంఘాల ఆధ్వర్యంలో రాస్టరోకోలు, రైల్ రోకోలు చేశారు. తెలుగుదేశం పార్టీ తరువున ఆంధోళన చేశాము. నేను కూడా జిల్లాలలో తిరిగి వాస్తవ పరిస్థితి అవగాహన చేసుకొని రైతాంగంలో చైతన్యం కల్గే ప్రయత్నం చేశాము. వాళ్లు ఇక్కడ ఒక బిల్లుపే ఇచ్చారు. 2వ తారీఖు ముఖ్యమంత్రిగారు థిల్టీపోతున్నారు అంటూ మొత్తం సమస్య పరిష్కారం అయిపోతుందని. శరదపవర్ దగ్గర ఆ రోజు కేంద్రంలో పుండే మంత్రులు ఒక మీటింగ్ పెట్టించారు. ఆ మీటింగ్లో వీళ్లు అడిగింది కనీసం 100 రూపాయాలు పెంచమని అడుక్కునే పరిస్థితి వచ్చింది. దానికి కూడా సానుకూల స్వందనరాలేదు. తరువాత ముఖ్యమంత్రిగారు థిల్టీకి వెళ్లారు. ముఖ్యమంత్రిగారు చాలా గట్టిగా మాట్లాడారు ఎట్టి పరిస్థితులలో వెయ్యి రూపాయలు సాధిస్తామని మాట్లాడారు. ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రధానమంత్రితో మాట్లాడిన తరువాత, ప్రధానమంత్రి అంటున్నారు, బియ్యం రేటు పెరుగుతుంది కాబట్టి మనం కూడా ఆలోచించాలి, ఆ విధంగా మాట్లాడారు. ఈ రోజు చూస్తే రాష్ట్రరైతాంగానికి అన్యాయం జరిగినా ఫర్మాలేదు. కేంద్రానికి వెళ్లి ప్రధాన మంత్రి చెబితేనే మీరు మాట్లాడే పరిస్థితి వచ్చింది. ఇది చాలా దారుణం. కేంద్ర ప్రభుత్వం పట్టిక ప్రకారమే చెబుతున్నాను. 1995-96లో గోధుమ కంటే వరి ధాన్యం మద్దతు ధర 10 రూపాయలు ఎక్కువ పుస్సుది. 1996-97లో మీ ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చింది. ప్రభుత్వం పెద్ద ఎత్తున 125 రూపాయలు పెంచారు. మీరు ఒకసారి చూస్తే 35.71 శాతం పెంచి వ్యత్యాసాన్ని పెంచారు. 2004-05 యుపిఎ గపర్రమెంటు వచ్చింది. యుపిఎ గపర్రమెంటు వచ్చిన తరువాత, ఒకసారి దేటా చూడండి, 12 సంవత్సరాలుగా వరి, గోధుమ మద్దతు ధరలు చూస్తే 360 రూపాయలు ఒకమ్మడు పుంటే, 2007

సంవత్సరం వచ్చేసరికి 695 రూపాయలు పరి ధర అయినది, వెయ్యి రూపాయలు గోధుమలకు అయినది. ఈ 12 సంవత్సరాలలో వ్యత్యాసం చూసినప్పుడు 93.05 శాతం పరి ధాన్యానికి రేటు పెరిగితే 185.71 శాతం గోధుమకు పెరిగింది. అది మీరు కావాలని ఎన్డిఎ పిరియడ్లో పెరిగాయని అంటున్నారు. నేను అదే చెప్పాను. శ్రీ పి.వి. నరసింహరావు ప్రధానమంత్రిగా 1996లో ఉన్నప్పుడు 35.71 శాతం పెంచారు.

డా.వై.ఎస్.రాజశేఖరరెడ్డి: అధ్యక్షా, 1996-97 వరకు కూడా 380 రూపాయలు కామన్ వెరైటీ ఆఫ్ ప్యాటీ ఉన్నది. ఎంప్సి గోధుమకు 380 రూపాయలు ఉన్నది. 1982 నుంచి లెక్కానేసుకుంటే నా దగ్గర ఉన్న ఫిగర్సు ప్రకారం 1982-96 వరకు , the prices of Paddy and Wheat were almost similiar. అప్పుడప్పుడు ఇంకా ప్యాటీ ఎక్కువ వుండేది. 1982-83లో కామన్ వెరైటీ ఆఫ్ ప్యాటీ 122 రూపాయలు వుంటే గోధుమ 142 రూపాయలు వుండేది. తరువాత అప్పుడప్పుడు కొన్ని కొన్ని సంవత్సరాలలో 1989లో 180 రూపాయలు ప్యాటీ వుంటే 183 రూపాయలు గోధుమ వుంది. 1991-92లో ప్యాటీ 230 రూపాయలు వుంటే గోధుమ 225 రూపాయలు వుస్తుది.5 రూపాయలు తక్కువ పుస్తది. 1992-93లో ప్యాటీ 270 రూపాయలు పుస్తది గోధుమ 250 రూపాయలు పుస్తది. 1993-94లో 310 రూపాయలు ప్యాటీ వుంటే 330 రూపాయలు గోధుమ పుస్తది. 1994-95లో 340 ప్యాటీ వుంటే 350 రూపాయలు గోధుమ పుస్తది. 1995-96 లో .the prices of paddy and wheat are one and the same. 1996-97లో ప్యాటీ 380 రూపాయలు, గోధుమకు 380 రూపాయలు, సమానంగా పుస్తది. 1997-98 వచ్చేసరికి 415 రూపాయలు ప్యాటీకి వచ్చింది, 475 రూపాయలు గోధుమకు వచ్చింది. నా అజ్ఞానాన్ని మన్నించాలి నాకు తెలిసినంతపరకు 1996 వరకు శ్రీ పి.వి. నరసింహరావు ప్రధాన మంత్రిగా పున్నారు. 1997-98 సంవత్సరంలో శ్రీ పి.వి.నరసింహరావు ప్రధాన మంత్రిగా పున్నారా? 1998-99లో ప్రధాన మంత్రిగా పుస్తది ఎవరు? 1998-99లో 440 రూపాయలు ప్యాటీకి ధర పుస్తది, 510 రూపాయలు గోధుమకు పుస్తది. 1999-2000 వచ్చేసరికి 490 రూపాయలు ప్యాటీ, 550 రూపాయలు గోధుమకు పుస్తది. 2000-01 వచ్చేసరికి 510 రూపాయలు ప్యాటీకి, 580 రూపాయల గోధుమకు పుస్తది. 2001-02 వచ్చేసరికి 530 రూపాయలు ప్యాటీకి, 600 రూపాయలు గోధుమకు దయచేసి గమనించండి. అట్లాగే 2003-04 వచ్చేసరికి 550 ప్యాటీకి, 630 రూపాయలు గోధుమకు, అంటే డిస్ప్యూరీటి అనేది మొదలైంది. 1997-98లో ఇక్కడ ముఖ్యమంత్రి ఎవరు? అక్కడ ప్రధాన మంత్రి ఎవరు? ఈయన చక్రం తీప్పి వాళ్లే కదా అక్కడ ఉండింది. దయచేసి నా అజ్ఞానాన్ని మన్నించండి.

(అధికార పక్ష సభ్యుల నుంచి హేమ, హేమ అనే నినాదాలు)

ఇంకోటి కూడా చెబుతున్నాను ప్రతిపక్షానాయకుడుగారి మాటల్లాలో ధ్వనిస్తుంది ఏమిటంటే వెయ్యి రూపాయలు గోధుమకు ఎంప్సి అనొన్న చేసింది ఏ సంవత్సరానికి, నాకు తెలిసి 2008-09 సంవత్సరానికి వెయ్యి రూపాయలు అనుకుంటా, ఈ సంవత్సరానికి సంబంధించి గోధుమ సహార్ధ ప్రయిన్ 850 రూపాయలు ఇన్క్లూడింగ్ బోనన్. హాన్కి ప్లాట్ట్స్ కరెక్టుగా ప్రజంటు చేస్తే రైతులకు సంబంధించి కనీస మద్దతు ధర కాని గిట్టుబాటు ధర కాని ఇంకా పెరగాలి అనే విషయంలో చంద్రబాబునాయుడుగారికి ఉన్నంత ఆవేదన కాని తపస కాని మాకంటే ఎక్కువ పుస్తదో తక్కువ పుస్తదో రాష్ట్ర ప్రజలందరికి తెలుసు, నేను దాని గురించి పోదలుకోలేదు.

నేను దాని గురించి పోదలచుకోలేదు. జనరల్గా సౌమెతలు ఊరికే పుట్టపు. జన్మతి : శ్రీవైష్ణవ మతస్తులు కేవలం సుదిటి మీదే నామాలు పెట్టుకుంటారు. కానీ కొత్తగా శ్రీవైష్ణవ మతం తీసుకున్న వాడు మాత్రం ఒళ్లంతా నామాలు పెట్టుకుంటాడట. ఆ విధంగా చంద్రబాబునాయుడు కొత్తగా తాను రైతు పక్షపాతినని నిరూపించుకోవడానికి బాగా కష్టపడుతున్నాడు. నాకేమి అభ్యంతరం లేదు.....

(అధికారపక్షం సుండి హర్షాతీరేకం)

గత మూడున్నర ఏళ్ల సుండి మేము తీసుకున్న ఎజెండాను చూసి, భారతదేశంలో ప్రతి ఒక్క రాష్ట్రం ఈ రోజు ఆశ్చర్యపోతున్నది. అందరూ రైతుల ప్రయోజనాలు గురించి మాట్లాడుతున్నారు. గ్రామాల్లో పండుతున్న వ్యవసాయాత్మకులకు అధిక ధరలు ఇప్పించాలని అందరూ కూడా ఆలోచిస్తున్నారు. చాలా సంతోషం. అదే విధంగా ఈనాడు చంద్రబాబునాయుడుగారి ఆలోచనా విధానం కూడా మారింది. దానికి మేము చాలా సంతోషపున్నాము. ఆయన మైండ్సెట్ మారింది. మేము కూడా చాలా ఆనందిస్తున్నాము.....

(తెలుగుదేశం పార్టీ సభ్యుల సుండి అంతరాయం)

మాకు ఏ విధమైన అభ్యంతరం లేదు. మా ఆలోచనా విధానానికి వాళ్లు వస్తే, జీ జీల్ లీజూఫొర్ముచీ. నేనల్లా కొరుతున్నది --దయచేసి భీ ఔ భీజీటోట్ట ఇజ్ఞి జ్ఞానిట ప్రాణ్యును ప్రజంట్ చేయండి. మా ఆలోచనా, మీ ఆలోచనా దగ్గర దగ్గర ఒక్కటిగా ఉన్నాయని చెప్పండి. మా ఆలోచనాల ప్రకారం మీరు కూడా మా దారిలోకి వస్తున్నామని చెప్పండి. మాకేమి అభ్యంతరం లేదు. మీ యొక్క సపోర్ట్సును తప్పకుండా తీసుకుంటాము ఎక్కుడెక్కడ అవసరమో. Do not worry.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు : అధ్యక్షా, మొత్తం నా స్పీచ్ విన్నాక, ఎవరెవరు శ్రీవైష్ణవ మతం తీసుకున్నారు, ఎవరు రైతుల్ని మోసం చేశారు, ఏ ప్రభుత్వ హాయాంలో రైతులకు అన్యాయం జరిగింది అన్ని వాస్తవాలు బయటకు వస్తాయి. ఎవరు పంచ కట్టుకుని రైతు వేపు వేసుకుని రైతుల్ని మోసం చేస్తున్నారో అది కూడా చెపుతా. అది విన్నాక, ఈ ముఖ్యమంత్రి సాధించిన ఖన విజయాలు ఏవి చెప్పుకోవాలో చెప్పుకోమనండి. ప్రజలే నిర్ణయిస్తారు. నేను ఒకటే ప్రశ్న అడగడలచుకున్నాను. ఈ అసింభీలో కాంగ్రెస్ ఎం.ఎల్.ఎ.లు ఉన్నారు. మీరు రాష్ట్రప్రజల కోసం పోరాడుతారా? కేంద్రం చెప్పిన మాటలకు వంత పాడుతారా? మీరే నిర్ణయించుకోండి.

1995-96 లో వరి మధ్యతు ధర రూ. 360 లు కాగా, గోధుమల మధ్యతు ధర రూ. 350 లు. అప్పుడు మీ ప్రభుత్వం ఉంది. 1996-97 లో మీరు వరి ధన్యానికి రూ. 380 లు, గోధుమలకు రూ. 475లుగా నిర్ణయించారు. ఎవరు ప్రధానమంత్రి అధ్యక్ష అప్పుడు? అనాడు మీ ప్రధాన మంత్రి పి.వి. నరసింహరావుగారే. కాబట్టి ఎవరు అజ్ఞానో డిప్యూటీ చేద్దాము. ఆ ఫిగర్సుకు వద్దాము. మీరు మొత్తం అనలైజ్ చేసుకుని రండి. ఉఱ్పుచ్చిట్టుచ్చిట్టు జ్ఞానిట నా దగ్గర ఉన్న ఫిగర్సు నేను చెప్పాను, మీ దగ్గర ఉన్నాని మీరు చెప్పారు. ఒకసారి మీరు డిసౌర్సుమెంట్ దగ్గరకు వెళ్లి వెరిపై చేసుకుని రండి, మేమూ వెరిపై చేసుకుని వస్తాము. వచ్చి, రేపు మాట్లాడుతాం. నాకేమి అభ్యంతరం లేదు.

ఈ హోస్టలో అందరూ ఉన్నారు. నేను ఒకటే ప్రశ్న అడుగుతున్నాను. 2005-06 సం.లో వరి ధాన్యం మధ్యతు ధర రూ. 570, గోధుమల మధ్యతు ధర రూ. 700 లు, 2006-07 సం.లో రూ. 620 వరికి, రూ. 850 గోధుమకి, 2007-08 సం.లో రూ. 695 వరికి, రూ. 1000 గోధుమకి. పాత చరిత్ర వదిలిపెట్టి ఈ మూడు సంవత్సరాలు కేంద్రంలో మీ యు.పి.ఎ. గపర్మెంట్ ఉంది. మీ యుపిఎ గపర్మెంట్ వచ్చిన తర్వాత, వరి ధాన్యం మధ్యతు ధర 22.66 శాతం పెంచితే, గోధుమలకు 50.29 శాతం మీరు పెంచారు.

(తెలుగుదేశం పార్టీకి చెందిన గా.సభ్యులు పేస్ పేవ్ అన్నారు)

ఎక్కడ పెట్టుకుంటారండీ మీ తలల్సి? నిర్ణయించుకోండి మీరే. మళ్ళా వచ్చి మాకు నీతులు చెపుతారా? ఏదైనా చేసినపుడు ప్రొపర్ exercise చేయాలి. నేను ముఖ్యమంత్రిగారిని కోరుతున్నాను, ఈ విషయంలో thorough debate జరగపలసిన అవసరం ఉందని మనని చేసుకుంటున్నాను అధ్యక్షా.

ఈ రిపోర్టు (పుస్తకాన్ని చూపిస్తూ) నేను ప్రింట్ చేసింది కాదు. 2007-08 సంవత్సరానికి సంబంధించి Agriculture Action Plan. దీన్ని నేను ప్రింట్ చేయలేదు. మీ ప్రభుత్వం చేసింది. 2007-08 సంవత్సరానికి మీరు ఎం.ఎస్.ఎస్. అడిగింది రూ. 660 లు .....

(తెలుగుదేశం పార్టీకి చెందిన గా.సభ్యులు పేస్ పేవ్ అని నినాదాలిచ్చారు)

ఈ రిపోర్టు మీది కాదా? ముఖ్యమంత్రిగారిని అడుగుతున్నాను. మీ ప్రభుత్వం కాదా? మీరు 660 రూ.లు అడిగితే, ఈఱోజున మేము నేయి రూ.లు కావాలని యాజిటిషన్ చేస్తే, రైతులు ఎక్కడ రియాల్ అపుతారో అని, మీకు ఉన్న పరపతి ఎక్కడ పోతుందో అని, మీకు బాగా వ్యతిరేకం అపుతారని, ఇప్పుడు మీరు మా వంత పొడుతూ నేయి రూపాయలు అడిగారు తప్ప, మీకు చిత్తశుద్ధి లేదు. అది వాస్తవం కాదా?.....

(తెలుగుదేశం పార్టీకి చెందిన గా.సభ్యులు పేస్ పేవ్ అని అనసాగారు)

అధ్యక్షా, ఈనాడు ఒక్క వరి పంచించే రైతులే కాదు, ఇతర పంటలు పంచించే రైతులు కూడా బాగా దెబ్బతిన్నారు.

(ఈ దశలో శ్రీ ఎన్. రఘువీరారెడ్డి మాట్లాడబోతుండగా)

I am not yielding.

MR.SPEAKER: You will be given an opportunity at a later stage.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు : అధ్యక్షా, చెరుకు రైతాంగం పరిస్థితి చూస్తే, పోయిన సంవత్సరం మంత్రులు, అందరూ ఉన్నారు. ఎక్కడైనా చెరుకుకు గిట్టుబాటు ధర ఇచ్చారా? పూర్తిగా క్రొచ్చేశారా? మీ జిల్లాలో చెరుకు ఉంది. మీ జిల్లాలో ఉన్న చెరుకును పూర్తిగా మగర్ ఫ్రెక్షర్లు క్రొచ్చేశాయా అని అడుగుతున్నాను. మేము జిల్లాబాద్ వెళ్లి వచ్చాము. అక్కడ మొత్తం చెరుకును తగలబెట్టారు. పండించిన చెరుకుకు గిట్టుబాటు ధర రాకపోవడంతో, ఆ చెరుకునంతా కనీసం పంట చెరుకుగా అయినా ఉపయోగించుకోండి, కావాలంబే కొట్టుకోండి అని అంటే, కొట్టుకునే నాథుడు లేదు. పైగా 500 రూ.లు భర్పు పెట్టి పాలాల్లో ఉన్న చెరుకును నరికి రోడ్ల మీద పారబోసుకున్నారు. ఈనాడు చెరుకు రైతాంగం పూర్తిగా

దెబ్బ తిన్నది. ఇది వాస్తవం. మీరు షగర్ ఫ్యాక్టరీలను కంటోలు చేయలేకపోయారు. ఎక్కడ కూడా పూర్తి క్రొల్స్ జరగలేదు. రైతుల్ని మోసం చేసే పరిస్థితి పచ్చింది. ఈ విధంగా ఒక ప్రక్క చెరుకుకు మధ్యతు ధర లభించకపోగా, మరో ప్రక్క బెల్లం తయారీదార్లకు కూడా గిట్టబాటు ధర లభించని పరిస్థితి. పోయిన సంవత్సరం పది కిలోల బెల్లం ధర రూ.160 లు ఉండేది. అది ఈరోజు రూ. 55 లకు పడిపోయింది. రూ. 100 ఖర్చు అప్పుతున్న దానికి రూ. 55 లు ధర పశ్చే, బెల్లం తయారీదార్లు ఏమి కావాలి? మీరు ఒక్క రోజైనా ఆ రైతాంగం గురించి ఆలోచించారా? ఈ ప్రభుత్వాన్ని నేను నిలదీయదలచుకున్నాము—మాటలు మాట్లాడుతూ, 24 గంటలు క్షష్టపడుతున్నాము, అది చేస్తున్నాం, ఇది చేస్తున్నాం అని చెప్పడం కాదు, వాస్తవ రూపంలో మీరు చేసింది చెప్పవలసిన అవసరం ఉంది.

ఇంకోక ప్రక్క పత్తి రైతుల పరిస్థితి ఎంత దారుణం అధ్యక్షా? 2002-03 లో క్వింబార్కు రూ. 2318 లు. ఇని మీ లెక్కలే, నా లెక్కలు కాదు. 2003-04 లో రూ. 2430. మీరు వస్తూనే 2004-05 లో రూ. 1845, 2005-06 లో రూ. 2027.....

(అధికారపక్షం నుండి అంతరాయం)

ఎం.ఎస్.పి. కాదు. ఎం.ఎస్.పి. పచ్చి రూ. 2050 లు. మీకు తెలియకపోతే, కనుక్కొండి. తెలుసుకుని రండి. నాకేమి బాధ లేదు. రూ. 2050 ఉంటే, మంచి కాటన్ అయితే మూడు పేల రూ.లకు కూడా అమ్మారు. ఈరోజున అకాల పర్చాలు పడి, కనీసం నేఱు రూపాయలకు అమ్ముకోవడానికి కూడా పత్తి రైతాంగం అవస్థ పడవలసి వస్తోంది. అప్పుడే పత్తి రైతులు ఆత్మహత్యలు చేసుకునే పరిస్థితి వస్తోంది. దీనికి సమధానం చెప్పగల్లారా అని మిమ్మల్ని అడుగుతున్నాను.

అదే మాదిరిగా అధ్యక్షా, ఇంకోక ప్రక్క వేరుశనగ. మొన్నటి వరకు క్వింబార్ వేరుశనగ రూ. 2750 అమ్మింది. ఈ సంవత్సరం పర్చాలు బాగా పడ్డాయి. పంట బాగా పచ్చింది అనుకున్నాము. మెట్ట రైతాంగానికి ఉపయోగం జరుగుతుంది అనుకున్నాము. కానీ ఈనాడు రూ.1500 లు కంటే తగ్గిపోయింది. ఈ రోజు రఘువీరారెడ్డి అనందంగా నవ్వుతున్నాడు. వాళ్లకు తగ్గిపోయినా పరవాలేదు, ఈయనకు మాత్రం ఆనందంగా ఉంది.

ఈనాడు రాష్ట్రరైతాంగం వేరుశనగ పంట చేసుకున్నది. అయితే వాళ్ల చాలా బాధలు పడుతున్నారు. కానీ వేరుశనగ సూనె ధర మాత్రం కిలో 70 రూ.లు ఉంది.

మ.12.00

అదే మాదిరిగా రూ.2750 ఉన్నప్పుడు రూ.70 ఉంది. రూ.1500 ఉన్నప్పుడు రూ.70 ఉంది. ఇది ప్రభుత్వ వైఫల్యం అపునా కాదా? దీనికి మీరు సమధానం చెప్పాల్సిన అవసరం ఉంది. ఇంకో ప్రక్క మొక్క జొన్న ఉంది. మొన్నటి వరకూ మీ జిల్లాలోనిది, మీకు కూడా తెలుసు. మొక్కజొన్న రూ.850 అమ్మింది. ఈ రోజు రూ.550కి పడిపోయింది. రూ.550కి పడిపోతే కనీసం దాన్ని పెంచాలని గాని, మార్కెట్ ఇంటర్వెన్షన్ గాని మీరు చేయలేదు. దానిని గురించి ఆలోచించలేదు.

పనుపు విషయాని కోస్తే పోయిన సంవత్సరం మీరు కూడా అందులో భాగపోములు. మీకు కూడా చెడ్డ పేరు వచ్చింది మీ నియోజకవర్గంలో. మీరు మాకు సహకరించి పుంచే, రేటు పెరిగి మీ రైతాంగానికి కూడా మేలు జరిగి పుండేది. మీరు సహకరించలేదు. దేశం అంతా పెద్ద ఆందోళన జరిగింది.

మిష్టర్ స్పీకర్ : ఈ రోజు మొత్తం మాటల్లాడిసందు పల్ల ఆ ఖండువాలు వేసుకుని వచ్చారు.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబు నాయుడు : I am very happy అధ్యక్షా. నేను కోరేది మీరు స్పీకరుగా ఉన్నా మీరు కూడా వేసుకోవాలని. ఈ ఖండువా వేసుకుంచే మనందరకూ కూడా గారపం వస్తుంది. రైతులకు మేలు చేయాలి. డారికే మాటలు కాదు. వేషోలు కాదు. చిత్తశుద్ధితో చేద్దాం. అప్పుడు మంచి పేరు వస్తుంది. పోయిన సంవత్సరం పనుపు విషయం మీద ఇదే హాసులో పెద్ద గొడవ జరిగింది. మేము పోరాచేము. ఏ మాత్రం కాలేదు. రెండు సార్లు టీమ్సు వెళ్లాయి. మీకు తెలుసు. మీ నియోజకవర్గం నుంచి థిల్లీకి వెళ్లి ఆందోళన చేశారు గాని ఫలితం రాలేదు. రైతులు పనుపు సంటలో సష్టాయారు. ఇంకోసక్క రాష్ట్రంలో ఆముదం గాని, మిర్చి గాని వాటి పరిస్థితి దారుణంగా ఉంది. కొబ్బరి రైతాంగం పరిస్థితి చూస్తే చాలా దెబ్బ తిన్నారు. కోడిగుడ్డు రేటు కొబ్బరి కంటే ఎక్కువ పుంది. ఇది వాస్తవం. ఈ రోజు మినిష్టరు గారు ఇలా మాటల్లాడుతున్నారు. పరికి వెయ్యి సరికాదు అని మంత్రులు. అక్కోబరు 15న జీవన్‌రెడ్డి గారు, రత్నాకరరావు గారు ఇచ్చిన స్టేట్‌మెంటునే వినిపిస్తున్నాము. దీనిపైన కొంటరు ఇచ్చిపుంచే మీరే చెప్పండి.

(శ్రీ టి. జీవన్‌రెడ్డి తనకు మాటల్లాడటానికి అవకాశం ఇవ్వాలని కోరారు.)

నేను ఈ స్టేట్‌మెంటును మీకు పంపిస్తాను అధ్యక్షా. జస్టిష్ చేయమనండి. ప్రధాన పంట మన రాష్ట్రంలో ఏదైతే ఉందో దానికి మద్దతు లేదు. గిట్టుబాటు ధర లేదు.

మిష్టర్ స్పీకర్ : వన్ మినిట్. జీవన్‌రెడ్డి గారూ. Once he completes his speeches, I will give you an opportunity to speak.

(తెలుగుదేశం పక్కం నుంచి అభ్యంతరాలు)

Definitely, the names taken by the Hon'ble Leader of the Opposition, all of them would be permitted to speak. మీకు తప్పనిసరిగా అవకాశం వస్తుంది.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబు నాయుడు : ఈ రోజు దేశంలో ఆత్మాత్ములు చేసుకుంటున్నారు. వ్యవసాయం చాలా ఇబ్బందులలో ఉంది. ఇవన్నీ సరి చేయాలనే ఉద్దేశ్యంతో డాక్టర్ స్వామినాథన్ గారి సేత్యుంలో జాతీయ రైతు సంక్షేమ కమిషన్ వేశారు. ఈ కమిషన్ 2006 అక్కోబరులో ప్రభుత్వానికి ఒక రిపోర్టు ఇచ్చారు. ఈ రోజు 2007 నవంబరులోకి వచ్చాము. అంటే సంవత్సరం పైన ఒక నెల అయింది. ఈ రికమెండ్‌పస్టు ఏ మాత్రం అమలుకు నోచుకోలేదు. ఆమోదించలేదు. కేంద్ర ప్రభుత్వం నుంచి బయటకు వచ్చే పరిస్థితి లేదు. ఆయనిచ్చిన రికమెండ్‌పస్టు అన్ని కాదు, హైలైట్స్ మాత్రమే చెబుతాను.

కనీస మద్దతు ధర కన్నా సేకరణ ధర ఎక్కువ ఉండాలి. ఈ విషయం మనం గుర్తుంచుకోవాలి. చాలా స్వప్తంగా చెప్పారు. కనీస మద్దతు ధర ఉంటుంది. ఎప్పుడూ సేకరణ ధర దానికంటే ఎక్కువ ఉంటేనే రైతు బాగు పడతాడు. కనీస మద్దతు ధర కూడా పంట సాగుకు ముందే ప్రకటించాలి. మార్కెట్ ధరను

పరిగణనలోకి తీసుకుని పంట కోతకు వచ్చే సమయంలో సేకరణ ధరను నిర్దియించాలి. పంట సాగు సమయంలో పెరిగిన ఎరువులు, క్రమిసంహరక ధరలతో బాటు డీసిల్ ధరను కూడా పరిగణనలోకి తీసుకోవాలి. రైతు పంట ఉత్పత్తి చేస్తున్న వ్యయం కన్నా కనీస మద్దతు ధర తక్కువగా ఉంది. ఒక్క వరికే కాదు అన్ని పంటల పరిస్థితి ఇలాగే ఉంది. పంటకు కనీస మద్దతు ధర ప్రకటించినపుడు ఖర్చులన్నీ తీసుకుని 50 శాతం దాని కంటే ఎక్కువ ఇవ్వాలని చాలా స్పష్టంగా రికమెండేషను ఇచ్చారు. వ్యవసాయం పక్కదారి పడితే ఇంకేమీ సరైన మార్గంలో ఉండవు. సన్న, చిన్నకారు రైతుల ఉత్పత్తులు పెంచే విధంగా చర్యలు తీసుకోవాలి. 11వ పంచవర్ష ప్రణాళికలో దీనికి అధిక ప్రాధాస్యత నివ్వాలని చాలా స్పష్టంగా చెప్పారు.

వారి రిపోర్టులో చెప్పిందే చెబుతున్నాను. 12 రాష్ట్రాలలో వరి పండిస్తున్నారు. అన్ని రాష్ట్రాలలో మద్దతు ధర తక్కువ ఉంది. గోధుమలు పండించే రాష్ట్రాలు 7 ఉన్నాయి. ఒక్క మధ్యపదేశ్ తప్ప అన్ని రాష్ట్రాలలో అధికంగా ఉంది. ఇంకో మాట కూడా కాంగ్రెసు ఎమ్ముల్చేలు గుర్తుంచుకోవాలి. అనేక రాష్ట్రాలలో పెట్టుబడి వ్యయం కూడా రావడం లేదు. ఇందులో ఆంధ్రపదేశ్ పరిస్థితి మరీ అధ్వాన్యంగా ఉంది. అందులో కూడా, ఒక క్వింటాలు వరి ధాన్యం వేస్తే రూ.18 స్పష్టం వస్తోందని చాలా స్పష్టంగా చెప్పారు. ఇది కాకుండా 9 పాయింట్లు చెప్పారు.

ఒకటి - ఆత్మహత్యలు చేసుకుంటే పరిహారం ఇవ్వాలి. పునరావాసం కల్పించాలి.

(లైజర్ బెంచీల సుంచి అభ్యంతరాలు)

వారేం బాధ పడనక్కర్దేదు. నేనేం మాట్లాడినా రికార్డులోనిదే చెబుతాను. దానికి సమాధానం ఇవ్వండి. అధ్యక్షా, వాళ్లకు స్వామినాథన్ రిపోర్టు కూడా వినే ఓపిక లేదు. వాళ్ల రైతుల వడ్డకెలా పోతారు? రైతులు మిమ్మల్ని చూసుకుంచారు. 9 సూత్రాల కార్యాచరణ ప్రణాళిక ఇచ్చారు. అందులో ఆత్మహత్యలు చేసుకున్న రైతులకు పరిహారం ఇవ్వాలని, పునరావాసం కల్పించాలని. సాంకేతిక పరిజ్ఞానం వ్యవసాయంలో రావాలని. వాతావరణం అసుకూలంగా ఉండాలని. నీటి వసతి, రుణ సదుపాయం కల్పించాలని. మార్కెట్ ప్రయోజనం ఉండాలని చెప్పారు. ఇంకోకటి, ఆత్మహత్యలు జరగడానికి ముఖ్య కారణం ఖర్చులు పెరిగిపోతున్నాయి. వ్యాపారస్థల సుంచి అధిక వడ్డీలకు తీసుకుంటున్నారు. దీని వల్ల సమస్య వస్తోంది. రైతులతో రాష్ట్ర స్థాయి కనీషక్ వేయాలి. ఇందులో మహిళా రైతులు ఉండాలి. ఒక రికమెండేషను ఇచ్చారు.

ఇప్పుడు వీరిచ్చిన సమాధానంలో వీరు చెబుతున్నారు. ఎప్పుడో విలేజని యూనిట్లగా చేసుకుని ఇస్మారెన్స్ ప్రవేశ పెట్టాము. దానిని అమలు చేయలేదు. ఇప్పుడు చేస్తోమని చెబుతున్నారు తప్ప ముందు మీరు ఎందుకు చేయలేదు? మీ ఎలక్షణు మేనిఫెస్టోలో పెట్టారు. చూపిస్తోను. ధరల ఆటుపోట్లు ఉన్నపుడు రైతులను ఆదుకోడానికి ధరల స్థిరీకరణ వ్యవస్థను ఏర్పాటు చేయాలి. మీరు ఎలక్షణు మేనిఫెస్టోలో రూ.500 కోట్లు పెడతామన్నారు. ఒక్క ప్రైస్ పెట్టారా? ఈ మూడున్నర సంవత్సరాలుగా మార్కెట్ ఇంటరెస్ట్ చేశారా? రైతులను ఆదుకున్నారా? మీరు చెప్పాల్సిన అవసరం ఉంది. ఒక్క వరి, వీటికే కాకుండా మెట్ల పైర్లు రాగి, జొస్పు, సజ్జ పంటలకు ప్రాధాస్యత నివ్వాలి. ప్రజాపంిణీలో ఉండాలని స్పష్టంగా చెప్పారు. ఈ రోజు వారిచ్చిన టేబుల్ చూస్తే మొత్తం ఆంధ్రపదేశ్లో రూ.578 అప్పుడు వ్యయం అవుతూ పుంటే స్వామినాథన్ గారు ఇచ్చింది రూ.560. అంటే మైనస్ రూ.18. హర్షాలో అయితే మైనస్ రూ.125. కేరళలో అయితే రూ.205. క్వింటాల్ గోధుమలు చూస్తే హర్షాలో రూ.24 ప్లస్ వస్తోంది. మధ్య పదేశ్లో మాత్రం రూ.16

మైనస్ క్వింటాల్కి వస్తోంది. ప్రాడ్కెనిటీ గురించి చెప్పారు. మీరన్నారు, 40 శాతం ఉత్సాహక శక్తిని పెంచుతామని ఎలక్షన్ మేనిఫెస్టోలో పెట్టారు. నేను అడుగుతున్నాను ప్రభుత్వాన్ని, ఎంత పెంచారని.

(ఈ దశలో మంచి నీరు తాగుతున్న శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబు నాయుడును ఉధేశించి లైజరీ బెంచిల నుంచి వ్యాఖ్యలు.)

అధ్యక్షా, నేను రైతుల గురించి మాటల్లాడుతూ దప్పికతో నీళ్లు తాగేను. రైతుల గురించి మాటల్లాడలేకపోతే రైతులు వీళ్లని నీళ్లు తాగిస్తారు. మరిచిపోవద్దు.

మ.12.10

ఈ విధంగా నిర్మిషణైన రికమండేపస్సులో స్వామినాథన్ కమిటీ ఒక రిపోర్టును ఇచ్చింది. ఆ రిపోర్టు అనులుకు నోచుకోలేదు. ఈ విషయమైన ప్రధానమంత్రి గారిని కోరాము. దానిని అనులు చేసినట్లయితే దేశంలో ధరలు ఏ విధంగా వస్తాయో ఆ విషయం కూడా చెబుతాను. అదే విధంగా దేశంలో చూసినట్లయితే ఆహార భద్రతకు ముప్పు వస్తోంది. ఆ విషయాన్ని కూడా గుర్తు పెట్టుకోవలసిన అవసరం పుండని తెలియజేసుకుంటున్నాను.

2001-02లో 211 మిలియన్ మెట్రిక్ టన్నుల ఆహార ధాన్యాలు ఉత్పత్తి అయ్యాయి. ఈ రోజు మీరు చాలా గొప్పగా మాటల్లాడారు. మేమేదో పొడిచేశామని అన్నారు. 2006-07 సంవత్సరంలో 211 మిలియన్ మెట్రిక్ టన్నుల ఆహార ధాన్యాల ఉత్పత్తి పుంది. అంటే ఒక్క మిలియన్ టన్ను కూడా ఉత్పత్తి పెంచలేదు. అటు కేంద్రంలో కూడా ఏ మాత్రమూ ముందుకు పోలేదు. అది వాస్తవం. ఈ రోజు పాప్యులేప్స్ గ్రోత్ రేటు చూసినట్లయితే 1.9 శాతం పుంది. అదే మాదిరిగా వ్యవసాయం గ్రోత్ రేటు చూసినట్లయితే 1.8 శాతం పుంది. జనాభా పెరుగుతోంది. పెరిగే జనాభాకు అనుగుణంగా ఈ రోజు ఆహార ధాన్యాలు పెరిగే పరిస్థితి లేదు. ఇది కూడా చాలా దారుణం.

ఇక రెండో విషయానికి వస్తే ఇటీవల ప్రధానమంత్రి గారు ఒక ప్రోగ్రామ్ ఇచ్చారు. 2015 నాటికి 210 మిలియన్ మెట్రిక్ టన్నుల నుంచి 420 మిలియన్ మెట్రిక్ టన్నులకు పెంచాలని ఒక ప్రోగ్రామ్ ఇచ్చారు. వరి సాగులో పుండే 40 మిలియన్ హెక్టార్లలో 120 మిలియన్ మెట్రిక్ టన్నులు పెంచాలని, గోధుమలలో పుండే 25 మిలియన్ హెక్టార్లలో 100 మిలియన్ మెట్రిక్ టన్నులను పెంచాలని ఒక ప్రోగ్రామ్ ఇచ్చారు. అయితే ఆ ప్రోగ్రామ్ ఈ మాదిరిగా అయితే ఏ మాత్రమూ అనులు అయి ఆహార ధాన్యాలు పెరిగే పరిస్థితి లేదు. ఇంకా ఆహార ధాన్యాల దిగుబడి తగ్గిపోతుంది.

ఇటీవల లక్ష్యరాజ్య సమితి ఆహార మండలి వారు ఒక ఎస్టిమేట్ తయారు చేసారు. వారి లెక్కల ప్రకారం చూస్తే, దేశ జనాభా పెరుగుతోంది, ప్రపంచ జనాభా కూడా పెరుగుతోంది. 2008 నాటికి ప్రపంచ వ్యాపంగా చాలా సమస్యలు వస్తాయి, ప్రోటోటోర్ పుంటుండి, ఇండియా ఇంకా వరస్ట్సాగా పుంటుండని స్పష్టంగా చెప్పడం జరిగింది. ఈ రకంగా చూస్తే, భారత దేశంలో చాలా సమస్యలు వస్తాయని చాలా స్పష్టంగా వారి నివేదికలో పేర్కొనడం జరిగింది. కేంద్రంలో పుండే సినిల్ సప్లయ్ డిపార్ట్మెంట్ కూడా ఒక ఎస్టిమేట్ తయారు చేసింది.

గత 4, 5 సంవత్సరాలుగా బియ్యం వినియోగం 10 నుంచి 15 లక్షల మెట్రిక్ టన్నులు పెరుగుతోందని ఒక ఎస్టిమేట్ తయారు చేసారు. ఈ రోజు 50 లక్షల మెట్రిక్ టన్నుల గోధుమలను ఇంపోర్ట్ చేసారు. 10 లక్షల మెట్రిక్ టన్నుల పశ్చా ధాన్యాలను ఇంపోర్ట్ చేసారు. ఈ సంవత్సరం 5 లక్షల నుంచి 7 లక్షల మెట్రిక్ టన్నుల బియ్యం ఎగుమతి చేసుకునే పరిస్థితి వస్తోంది. గోధుమల రేటు పెరగడం వల్ల వారు బియ్యం తినడం మొదలు పెట్టారు. ఆ రకంగా డైవర్షన్ వస్తోంది. బియ్యం పండించే రైతాంగం గిట్టుబాటు ధర లేక పంటలు వేయడం మానేస్తున్నారు. దీనిపల్ల 5 నుంచి 7 లక్షల మెట్రిక్ టన్నుల బియ్యాన్ని దిగుమతి చేసుకుంటూ పోతున్నారు.

ఒకప్పుడు అమెరికాలో బియ్యం కాని, గోధుమలు కాని ఎక్కువగా పుండేవి. వారు మనకు నీట్ పంపించేవారు. ఈ రోజున వారు మొక్కజోస్సును విత్తనాలకు ఉపయోగించుకుంటున్నారు. ప్రపంచంలో ఎక్కుడా ఆహార ధాన్యాల సర్కార్ లేదు. దాని పల్ల చాలా ప్రోబ్లమ్స్ వస్తున్నాయని గపర్చమెంట్ గుర్తించవలసిన అవసరం పుంది. నేను ఇంతకు ముందే చెప్పాను, అక్కడ కేంద్రం కాని, ఇక్కడ రాష్ట్రం కాని, వ్యవసాయాన్ని విస్కరిస్తున్నారు. మాటలలో బాగా మాటల్లాడుతున్నారు, చేతలలో చూస్తే పూర్తిగా నిర్విర్యం చేసే పరిస్థితి వచ్చింది. ఉత్సవాదక జక్కిని 40 శాతం పెంచామని అన్నారు. అగ్రికల్చర్ టెక్నాలజీ మిషన్సు ఏర్పాటు చేస్తామని అన్నారు.

మీరు పచ్చి 4 సంవత్సరాలైంది. ఈ 4 సంవత్సరాలలో దేముడు కరుణించాడు, వర్రాలు బాగా పడ్డాయి. కాని మీ కరుణ మాత్రం రైతుల మీద లేదు. మీ కరుణ లేనందుపల్ల రైతులు రు.19000 కోట్లు నష్టపోయే పరిస్థితి వచ్చింది. మీరు ఆ రోజున చెప్పారు. కాటన్ మీద పున్న సేల్స్ టాక్స్ ను 4 నుంచి 2 శాతానికి తగ్గిపోయిని చెప్పారు. కాని కాటన్ పైన మీరు 12.5 శాతం ‘వాట్’, వేసారు. మీరు అంత టాక్స్ వేస్తే కాటన్ను పండించే రైతాంగం ఏమి కావాలో మీరు ఆలోచించుకోవలసిన అవసరం పుంది. ఈ రోజున విత్తనాలు కాని, ఎరువులు కాని, పురుగు మందులు కాని, అన్ని సకిలీవే వస్తున్నాయి, పరిస్థితి చాలా దారుణంగా పుంది. బ్లూక్ మార్కెట్లో అమ్ముతున్నారు. మీకు కావాలంటే నేను చూపిస్తాను. నేను ఛాలెంజ్ చేస్తున్నాను. మనం రైతుల దగ్గరకు పోదాము, వారే మీకు చూపిస్తాని తెలియజేసుకుంటున్నాను.

ఇక డ్రిప్ ఇరిగేప్పేక్ 5 సంవత్సరాలలో 90 శాతం సబ్సిడీ ఇస్తామని అన్నారు. రు.1060 కోట్లు ఖర్చు పెడతామని అన్నారు. ఆ రోజున నేను నాబార్డు ద్వారా రు.1060 కోట్లు తీసుకువస్తే, 5 లక్షల ఎకరాలలో డ్రిప్ ఇరిగేప్పేక్ చేయాలనుకుంటే మీరు దానిని డైవర్షన్ చేసారు. ఆ రోజున 90 శాతం సబ్సిడీ ఇస్తామని చెప్పి ఈ రోజున 50 శాతం ఇస్తామని చెప్పే పరిస్థితికి వచ్చారు. ఈ 4 సంవత్సరాలలో ఎంత డ్రిప్ ఇరిగేప్పేక్ చేసాలో చెప్పవలసిన అవసరం పుంది. కోపరేటివ్ రుణాలన్నిటికి వన్ టైమ్ సెటెల్మెంట్ చేస్తామని అన్నారు. కాని చేశారా? ఎక్కుడా చెయ్యాలేదు. మీ పడ్డతి ఇక్కడ ఇట్లా పుంటే, కేంద్ర ప్రభుత్వ ఎలక్షన్ మానిషస్టోలో, యి.పి.ఎ. కామన్ మినిమమ్ ప్రోగ్రామ్లో మీరు చెప్పింది, farmers all over the country will receive fair remunerative price, terms of trade will be managed in favour of agriculture. The UPA Government will take all the steps to ensure that all the dues to the farmers including sugar crane farmers will be cleared at the earliest.

(మేడమ్ డెప్యూటీ స్పీకర్ అధ్యక్ష స్థానంలో పుంది)

అగ్రికల్చర్కు టాప్ ప్రయారిటీ ఇస్తామని, అదే విధంగా అగ్రికల్చర్లో మద్దతు ధర అన్నింటికి పుంటుండని, ఫార్మర్స్కు ఫేవరబుల్గో నిర్ణయాలు తీసుకుంటామని ఎలక్షన్ మానిఫిస్టోలో చెప్పారు. చక్కెర రైతులకు పూర్తిగా ఇస్తామని అన్నారు. మీరు మీ గపర్సుమెంట్కు అనుకూలంగా ఎక్స్పోర్ట్స్ బ్యాంక్ చేసారు కాని రైతులకు అనుకూలంగా ప్రవర్తించలేదు. ఇది వాస్తవం. ఇంకోక ప్రక్క మీ బిడ్జెట్సు ఒకసారి చూస్తే రాష్ట్రవార్తిక ప్రణాళికలో 4.29 శాతం గతంలో వ్యవసాయానికి ఖర్చు పెడుతూ పుంటే ప్రస్తుతం 3.04 శాతానికి దానిని తగ్గించేసారు. ఆ రోజున మేము అన్ని విత్తనాలనూ 50 శాతం సబ్సిడీకి ఇస్తే ఈ రోజు వేరుశనగ, సోయాబీన్కు తప్ప మీరు దేనికి ఇష్టుడం లేదు. ఆ రోజున 90 శాతం సబ్సిడీకి జింక్ సల్వేట్సు ఇస్తే మీరు దానిని 50 శాతానికి తగ్గించేసారు.

మేము ఆ రోజున 7800 మంది వ్యవసాయ అధికారులను నియమిస్తే, వారిని తీసివేసి, మీ కాంగ్రెస్ కార్యకర్తలను 50,000 మందిని ఆదర్శ రైతుల పేరుతో నియమించి ప్రభుత్వ ధనాన్ని దుర్భాగ్యించియోగం చేసుకున్నారు. మీ సమాధానంలోనే ఇచ్చారు. 25000 మందిని నియమించామని. ఆ 25000 మందికి భూమి లేదు, వ్యవసాయమంటే తెలియదు, అసలు వారు ఆ ఊరిలోనే పుండేవారు కాదు. 24 గంటలూ మీ పాట్టి జండా పట్టుకుని మీ చుట్టూ తిరుగుతూ పుంటే, వారినే ఆదర్శరైతులుగా నియమించే పరిష్కారించి వచ్చింది. ఇది వాస్తవం, కావాలంటే మీకు చూసిస్తాను.

విత్తనాల కోసం రైతులు పోరాటం చేస్తే లాటి ఛార్ట్ చేసారు. ఎక్కడ చూసినా సకిలీ రాజ్యమేలుతోంది. ఈ రోజు ప్రైవేటు వడ్డి వ్యాపారులపైన రైతు ఆధారపడుతున్నాడు. సహకార బ్యాంకుల నుంచి 25 శాతం చోప్పున ఒకప్పుడు రుణాలను తీసుకుంటూ పుంటే, ఇప్పుడు అది 19 శాతానికి తగ్గిపోయింది. గతంలో 4,610 స్టోర్చులు పుంటే 2,790కి వాటిని కుదించేసారు. వాటిలో గతంలో 40 లక్షల మంది రైతులు పుంటే, వారిని 35 లక్షలకు తగ్గించేసారు. ఇప్పనీ కూడా వాస్తవాలు. మద్దతు ధరలో ఇప్పనీ వస్తాయి. మద్దతు ధరలో క్రెడిట్ రావాలి, క్రీమి సంహార మందులు, విత్తనాలు, ఎరువులు, ఇప్పనీ కూడా రావాలి. ప్రభుత్వం జయతీ ఘోవ్ కమిటీ రిపోర్టును పట్టించుకోలేదు. ఎన్ ఇ జడ్ ల క్రింద 1.60 లక్షల ఎకరాల పేద రైతులకు చెందిన భూములను రియల్ ఎస్టేట్కు ఇచ్చారు. ఆ రకంగా 70 ఎన్ ఇ జడ్లను ఇచ్చారు. ఆ భూములను ఇచ్చిన రైతులకు ఎకరానికి లక్ష, రెండు లక్షల రూపాయలను ఇచ్చారు. ప్రభుత్వం వాటిని కోటి రూపాయలకు అమ్ముకునే పరిష్కారించుట వుంది. ఇది రియల్ ఎస్టేట్ వ్యాపారం తప్ప మరొకటి కాదని తమకు మనవి చేసుకుంటున్నామని.

మొత్తం 4,414 మంది రైతులు ఆత్మహత్యలు చేసుకున్నారు. మీ దగ్గర లిస్ట్ లేకపోతే నేను ఇస్తాను. ఆ లిస్ట్సు ఒకసారి చూసుకోమని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

మ .12.20

మరో ప్రక్క ఈ విషయాలన్నీ ఇలా ఉంటే, అగ్రికల్చర్ కనెక్షన్స్కి సంబంధించి చూసినట్లుయితే, 9 గంటలు కరెంటు ఇస్తామని 7 గంటలే చేశారు. 2 గంటల పొదుపుకు రు.800 కోట్లు. వారిచ్చిన సబ్సిడీ రు.400 కోట్లు. ఈ రోజు ఉచిత కరెంటు ఇస్తామని రు.400 కోట్లు ఆదా చేసుకునే పరిష్కారించి వచ్చింది. ఆ 7 గంటల కరెంటు కూడా నాణ్యమైన కరెంటు ఇష్టుడం లేదు. ఈ కరెంటుకు సంబంధించి 2,200 మంది

డిట్రిబ్యూషన్ సరిగ్గా లేక కరెంట్ ప్రోకెట్ రైతులు చనిపోవడం జరిగింది. నదరు లీస్ వారి వద్ద లేకుంటే, లీస్ పంపిస్తాము. అది కూడా వారిని పరిశీలించమనండి.

ఇక మేఘమధనం గురించి ముఖ్యమంత్రిగారు ఆలోచించాలి. వర్రాలు పడుతూ ఉంటే కూడా మేఘమధనం ఆపరేట్ చేశారు. వరదలు వస్తే కూడా మేఘమధనం ఆపరేట్ చేశారు. అలా ఎందుకు చేశారు? అలా ఎందుకు చేశారో ప్రజలనే అడగుపనండి. వారే చెప్పే పరిస్థితి వచ్చింది. ఆ డబ్బులన్నీ ఎవరికి పోయాయో, ఎక్కడికి వచ్చాయో, దేవుడికి తెలియాలి. మేఘమధనం వర్రం, వరద లేనపుము ఆపరేట్ చేస్తారు. కానీ వరద వచ్చినపుడు, వర్రం వచ్చినపుడు మేఘమధనం ఆపరేట్ చేసిన ఘనత ఈ ప్రభుత్వానికి దక్కింది. మరొక ప్రక్క జయతీ ఫ్యూష్ చేసిన 90 శాతం సిఫారసులు అన్ని అమలుచేసామన్నారు. 104 రిపోర్ట్స్ ఆమోదించమన్నారు. అందులో కొన్ని కేంద్రానికి పంపించమన్నారు. అవిడే చెప్పారు. నేను చెప్పడం కాదు. జయతీ ఫ్యూష్గారు ఏమన్నారంటే, అసలు సిఫారసుల అమలు కాదుకదా, అసలు వాటి పంక ప్రభుత్వం చూసినట్లు లేదు. నేను ఇచ్చిన సిఫారసులు పూర్తిగా వృధా అయ్యాయని వారే నూటాడారు. అని ఏమియ్యాయో? వాటిని బుట్టదాఖలు చేశారు. ఆ విధంగా పరిస్థితి వచ్చింది. గవర్నమెంట్ అఫ్ ఇండియా హిస్టోరికల్గా చూసినట్లయితే, 1951–56లో 14.9 శాతం అగ్రికల్చర్, అలైండ్ సర్వీస్‌కి అలోకేషన్ పెట్టారు. 1979–80కి 12.3 శాతానికి తగ్గింది. 2005–07కి 3.9 శాతానికి తగ్గింది. వారి ఆదాయాలు కేంద్రంలో పెరిగాయికానీ అగ్రికల్చర్కి మాత్రం మొత్తం తగ్గించే పరిస్థితి వచ్చింది .

ఇంకో ప్రక్క టోటల్ ప్లాన్, నాన్ ప్లాన్ అలోకేషన్ 2005–06లో అగ్రికల్చర్కి 2 శాతం, రూరల్ డెవలప్మెంట్కి 5 శాతం పెంచారు. ఈనాడు 60 శాతం వ్యవసాయం మీద అధారపడ్డారు. వారిపైన ఖర్చు పెట్టింది 7 శాతం. మరొక ప్రక్క జివిస్‌డిపి., కాంట్రిబ్యూషన్ 1950–51లో 56.5 శాతం ఉంది, 2005–06లో 20 శాతం అయింది. 2006–07లో 17 శాతం అయింది. జనాభాలో 60 శాతం మంది వ్యవసాయం పైన ఆధారపడుతున్నారు. వారికి వచ్చే జి.డి.పి కాంట్రిబ్యూషన్ 17 శాతం. 30 శాతం, 40 శాతం ఎవరైతే ఉన్నారో, వారికి వచ్చే జి.డి.పి., 83 శాతం, ఈ వ్యతాపం చాలా స్పష్టంగా కనబడుతోంది. రైతుల పరిస్థితి చాలా ఇబ్బందికరంగా ఉండనడానికి ఇదే ఉదాహరణ. అదే విధంగా, దేశంలో ఆదాయం ఏ విధంగా పెరిగిందనేది చూస్తే 2003–04వ సంవత్సరంలో 2,54,348 కోట్ల రూపాయలు కేంద్రానికి ఆదాయం, అదే 2007–08వ సంవత్సరంలో రూ.5,46,365 కోట్లు అంటే రూ.2,92,017 కోట్ల రూపాయలు కేంద్రానికి ఆదనంగా ఆదాయం లభించింది. 2003–04 సంవత్సరంతో పోల్చుకుంటే అలా వచ్చే పరిస్థితి వచ్చింది.

కేంద్రానికి ఆదాయం విపరీతంగా పెరిగింది. ప్రతి సంవత్సరం ఇన్కం ట్యూన్ రూపంలో 50 శాతం ప్రతి సంవత్సరం పెరుగుతూ వుంది. ఆ విధంగా ఆదాయం పెరుగుతూ ఉంది. కానీ రైతాంగానికి పేద వాళ్ళకు ఖర్చు పెట్టే డబ్బుల విషయంలో మాత్రం వెనుకబడి పోతున్నారు. అది వాస్తవం. ఇంకో ప్రక్క సర్వీస్ ట్యూన్ ఉంది. 120 వరకూ పెంచారు. 2003–04వ సంవత్సరానికి 7,891 కోట్లు సర్వీస్ ట్యూన్ ద్వారా వచ్చాయి, అదే ఈ రోజు 50,200 కోట్ల రూపాయలు ఆదాయం వస్తుంది. అంటే ఆదనంగా 42,309 కోట్ల రూపాయలు ఆదాయం వచ్చే పరిస్థితి వుంది. రూ. 2,00,92,017 రూపాయలు వస్తే కేంద్ర ప్రభుత్వం వరి ధాన్యానికి ఇంకో రూ.300 ఎక్కువ ఇస్తే, రూ. 4,000 కోట్లు ఎక్కువ అవుతుంది. దానికిగాను కేంద్రం మీనమేషాలు లేక్కిస్తుంది. అన్ని ఆదాయం పెంచుకునే మార్గాలు. ఈడబ్బు ఎక్కడ ఖర్చు పెడపుతున్నారనేది చెప్పడం లేదు. రైతులకు మాత్రం అన్యాయం జరుగుతోంది.

మన రాష్ట్రంలో అధ్యక్షా, ట్యూన్లు నాన్-ట్యూన్ల రూపంలో 2003-04వ సంవత్సరానికి 22,472 కోట్లు, 2007-08 బడ్జెట్ ఎస్టిమేట్స్ ప్రకారం 47,446 కోట్లు. అంటే ఆదాయం అదనంగా రు.25,962 కోట్లు ఆదాయం వచ్చింది. ఎప్పుడయుండే, జి.ఎస్.డి.పి ఆదాయం పెరిగిందో అప్పుడు విపరీతంగా అప్పులు తీసుకువచ్చే అవకాశం వచ్చింది. అంతేగాక దానికి అదనంగా భూములు కూడా అమ్మి అదనంగా ఆదాయాన్ని సమకూర్చుకున్నారు. ఈ మూడుస్వర సంవత్సరాలలో మధ్యతు ధర కోసం వీరు ఒక్క రూపాయి అయినా ఖర్చు పెట్టారా? ఈ విషయంలో ఆలోచించవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉంది.

ఈ రోజు మేము రేట్లు తయారుచేశాము. స్వామినాథన్ కమిటి సిఫారసు చేసిన రేటు మేము అడిగే రేట్లు: వీటని చూసినట్లయితే, సౌధారణంగా పరికి రు.1,000, జోన్సులకి రు.1200, సజ్జకు రు.1200, మొక్కజోన్సుకు రు.950, రాగికి రు.1200, కంది, పెసర, మిసుముకు రు.3,100, వేరుళగ రు.2800, సోయాబీట్ రు.1700, పొడ్డు తిరుగుడు రు.2,800, సువ్వులు రు.2,800, పత్రి రు.3,100 ఇవ్వాలని మేము డిమాండ్ చేస్తున్నాము. ఈ విధంగా ఎక్కువగా ఆశ పడడం లేదు. ఒకసారి స్వామినాథన్ కమిటి రిపోర్ట్ చూస్తే, ఇంతే వస్తుంది. ఈ రోజు రాష్ట్రరైతాంగం బాగుపడాలంటే, కనీస వసతులు వారికి కావాలంటే, రైతాంగం దానిని సాధించే పరిస్థితిలో లేదు. ప్రభుత్వానికి ఆదాయం పెరిగింది. అదే విధంగా, సంపాదన సృష్టించబడుతోంది. ఆర్థిక సంస్కరణల ఫలితాలు కొంతవరకూ కొంతమందికే, కొన్ని ప్రాంతాలకు పరిమితమవుతున్నాయి. ఈ సందర్భంలో అటు కేంద్రం, ఇటు రాష్ట్రం పేదల కోసం, రైతుల కోసం, చేతి వృత్తులవారి కోసం, బడుగు, బలహీనపర్గాల వారి కోసం ఎక్కువ డబ్బులు కేటాయించవలసిన అవసరం ఉంది. అది ఒక్కటి కూడా చేయలేదు. మా అవేదన అంతా అదే. వారి వద్ద రికార్డ్స్ ఉంటే చూపించమనండి. మా ప్రభుత్వం అధికారంలో ఉన్నప్పుడు అలా ఎప్పుడూ జరగలేదు.

కడువ జైషలో కర్కుకులను పెట్టారు, రైతుల కోసం ప్రత్యేకంగా బ్యారెట్ నిర్మించారు. అప్పులు తీర్చులేక వారంతా కటకటాలపాలయ్యారు. మరొకప్రక్క రైతుల మీద పెరిగిన లారీలు, దిగ్వింధంలో ప్రకాశం కలెక్టరీట్. భాష్యవాయి ప్రయోగాలు, రాళ్ళ వర్షాలు కురిపించారు. రైతులు నీళ్ళ అడిగితే, రైతుల కాళ్ళకు బీడీలు వేసారు. రఘువీరా రెడ్డిగారికి తమ ద్వారా చెప్పేదేమంటే, ఒక ఆస్పత్రిలో పెట్టిన వ్యక్తికి అసుపత్రిలోనే మంచానికి కట్టిసి బీడీలు వేసిన ఘనత వీరి ప్రభుత్వానికి దక్కింది. 9 సంవత్సరాల తెలుగు దేశం పాలనలో ఎప్పుడూ ఇలా జరగలేదు. ఇది వాస్తవం .

ఇని అన్ని వారు గుర్తు పెట్టుకోవలసిన అవసరం వుంది. రైతులను, వారు దొంగలు కాదు, కడువు మండిన రైతులు, దొంగలు కాదు, జైషలో నాగర్ కర్మాలుకు తనుకువచ్చి వారి బట్టలు విప్పి వారిని జైషలో పెట్టారు. ఇది మానపత్వమా? వారిది రైతు ప్రభుత్వమా? దీనికి వీరు సమాధానం చెప్పవలసిన అవసరం ఉంది.ఇటువంటి సంఘటనలు కొన్ని వందలు ఈ మూడుస్వర సంవత్సరాలలో జరిగాయి. దళిత రైతులను తరిమేశారు, వారి భూములను కూడా అన్యాక్యాంతంగా ఆక్రమించుకున్నారు.అటువంటి పరిస్థితి వచ్చింది. పంచాయితీరాజ్ మినిషనర్స్ మాట్లాడుతూ, మధ్యం ఖర్చు తగ్గిస్తే, కెపోసిటర్స్ పెట్టుకోవచ్చునని అన్నారు. అంటే వీరి ఉధ్యోగం, రాష్ట్రంలో ఉండే రైతులు మొత్తం త్రాగుబోతులా అధ్యక్షా? మాకు అర్థం కాలేదు.

ప్రాదరాబాద్‌లో జరిగిన ఒక సమావేశంలో ముఖ్యమంత్రి గారి సమక్షంలోనే పంచాయితీరాజ్ శాఖ మంత్రి గారు రైతులతో అంటారు, “నిజం చెప్పండి మీరు జల్పి చేయడం లేదు”. అంటే రైతులు జల్పిలు చేస్తున్నారా? మీ పి.సి.సి. అధ్యక్షుడు మాటల్లాడుతూ, “రైతుల ఆత్మహత్యలు మానసిక రోగమే” అని అంటారు. పనిలేకుండా, చేత కాకుండా ఆత్మహత్యలు చేసుకొంటున్నారని మాటల్లాడే పరిస్థితికి పి.సి.సి. అధ్యక్షుడు వచ్చారు. ఈ రోజు వీరి ఉండ్రేశ్ ప్రకారం రాష్ట్రంలోని రైతులందరూ, మానసిక రోగంతో ఆత్మహత్యలు చేసుకొన్నట్లు చిల్రీకరించే పరిస్థితి వచ్చింది.

వ్యవసాయ శాఖ మంత్రి మాటల్లాడుతూ, ‘వరి వేస్తే తల్లి రక్తం త్రాగినట్టే’. ఇంత దారుణమైన స్టేట్‌మెంట్ ఇస్తూ, వారు నేడు వ్యవసాయాన్ని ప్రోత్సాహిస్తున్నట్లు చెపుతున్నారు. అదే వ్యవసాయ శాఖ మంత్రి గారు మరో సందర్భంలో, రైతులంతా ఈ రోజు కార్బోరైటు ఆసుపత్రులకు వెళుతున్నారు, వారి పిల్లలు కాస్ట్ప్స్ సూక్ష్మాల్స్ కి వెళుతున్నారు, పెళ్లిళ్లకు నగలు కొనుకొంటున్నారు’ అందుకే రైతులు అప్పుల పాలోతున్నారని అన్నారు. సాక్షాత్కార వ్యవసాయ శాఖ మంత్రీ ఈ విధంగా మాటల్లాడితే, ఇక రైతులకు దిక్కెవరని అడుగుతున్నాను.

శ్రీనివాస్ గారు మాటల్లాడుతూ, ‘ఆత్మహత్యలు చేసుకొంటారా, చేసుకొంటే చేసుకోపోండి, ప్రతి వాడు బెదిరించే వాడే’ అంటారు. అంటే వీరు ఎక్కుడికి వెళుతున్నారు. మీకు ఓపిక లేదు. ఏమీ చేయలేకపోతున్నారు.

మీ పాట్ ఎమ్.పి. ఒకరు అంటారు, ‘వరి రైతులు మొత్తం సోంబేరులే’. అంటే రైతులంతా సోంబేరులు, మీరు మాత్రం బాగా కష్టపడుతున్నట్లు బ్రహ్మండంగా మాటల్లాడుతున్నారు. ముఖ్యమంత్రి గారు రైతులను వ్యవసాయం నుండి మళ్లించాలని’ ప్రధాన మంత్రిని కోరారు. ఈయన ఎన్నికల ముందు వ్యవసాయాన్ని ఉధరిస్తామని చెప్పి, నేడు రైతులను వ్యవసాయం నుండి మళ్లించాలని అంటున్నారు. పల్లె జనం పట్టుణా బాట పట్టుణాలని ముఖ్యమంత్రి గారు అంటున్నారు. అందరూ పట్టుణాల్ని వారు పల్లెలకు వెళ్లాలని అంటుంటే, ఈ ముఖ్యమంత్రి గారు పల్లెల నుండి పట్టుణాలకు రమ్మంటున్నారు. కొచ్చాలల్లో భాషా ప్రయోగాలు అన్న అంశంపై ముఖ్యమంత్రి మాటల్లాడుతూ, లోకంలో బ్రతకడానికి అంగ్గం అవసరమని సేద్యం నుండి రైతులు బయటకు రావాలని చెపుతున్నారు. మరో ప్రక్క వ్యవసాయం కంటే పరిశ్రమలే మేలు అని ముఖ్యమంత్రి అంటున్నారు. అలాగే రైతు పిల్లలు, సాగు చేయడాన్ని వదిలి పెట్టాలని కూడా అంటున్నారు. అంటే, రైతు పిల్లలు వ్యవసాయం చేయక్కుర లేదు, బయటకు రావాలి అంటున్నారు. మరో ప్రక్క ఆదర్శరైతులు మావాళ్లే అని అంటున్నారు. అంటే కాంగ్రెస్ వాళ్లే ఆదర్శరైతులు, ఇంకెపరికి వ్యవసాయం తెలియదు. అందుకే ఆదర్శరైతులు మావాళ్లే అని అంటున్నారు. కాంగ్రెస్ వారే ఉత్తమ రైతులు, రాష్ట్రంలో మీకు అధికారం అప్పగించింది కేవలం మీ కార్బోర్టర్లకు దోచిపెట్టడానికి కానీ రాష్ట్రాన్ని, రైతుల ప్రయోజనాలను కాపాడడానికి కాదు అని తెలియజ్ఞున్నాను. ఈ ప్రభుత్వానికి చిత్రశుద్ధి లేదు. రైతులపట్ల మొస్త మొసలికస్తేరు కార్బూర్టరు. ఈ రోజు వారిని ఆదుకొల్పిన పరిస్థితి వస్తే వెనక్కి వెల్లి పరిస్థితిలో వీరు ఉన్నారు. రైతులకు గోధుమలకు ఇ చ్ఛినట్లు పరి ధన్యానికి కనీస మద్దతు ధర పెయ్య రూపాయలు ఇవ్వాలి. అలా ఇప్పించడానికి మీరు కూడా ముందుకు రండి. అందరం కలిసి పెళ్లి ముందుకు పోదాము. స్వామినాథన్ కమిటీ రిపోర్టుని వెంటనే అమోదించి, ఆచరించి, అమలు చేయాలి. అంతవరకు ఈ రాష్ట్ర, దేశ రైతాంగం పోరాటం

చేయాల్సి ఉంది. ఈ రెండు విషయాలు చేయడానికి మీలో మార్పు రావాలి. మీరు జలయజ్జం కోసం భర్యు చేశారని అంటున్నారు. మీరు జలయజ్జం కోసం కాదు, ధనయజ్జం కోసం భర్యు పెట్టారని తెలియజేస్తున్నాను. రైతులు అవస్థలు పడుతుంటే పట్టించుకోనే పరిస్థితుల్లో మీరు లేరు. నేను కోరేది, పరికి వెయ్యి రూపాయలు, జొన్న సజ్జలకు 1200 రూపాయలు, మొక్కజొన్న కి రూ.950లు, కందులు, పెసలు, మిసుములకు రూ.3100లు, వేరుశసగకు రూ.2800లు, సోయాబీన్కి రూ. 1700లు, ప్రాద్మతిరుగుడుకి రూ.2500లు ప్రత్తికి రూ.3100లు ఇవాలి. ఇవన్నీ ఎప్పుడో కాదు, ఈ భర్యేఫీ సీజన్ నుండే ఇవ్వాలని ప్రభుత్వాన్ని డిమాండ్ చేస్తున్నాను. ఇది మీ బాధ్యత. ప్రజలకు మీరు ఆశలు చూపారు. కానీ నేడు మొండి చేయి చూపిస్తున్నారు. మీరు తళ్ళాణమే అమలు చేయాలి. తళ్ళాణమే అమలు చేయడానికి చర్యలు తీసుకోవాలని డిమాండ్ చేస్తూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ టి. జీవన్ రెడ్డి : అధ్యక్షా, గౌరవ చంద్రబాబునాయుడు గారు వ్యవసాయం గురించి, రైతాంగం సంస్కరణల గురించి మాటల్లాడుతుంటే ప్రజలు నమ్మకోంటున్నారు. ఆయన అధికారంలో ఉన్నప్పుడు ‘వ్యవసాయం శుభ దండగ’ అని చెప్పారు. మా ముఖ్యమంత్రిగారు ఆనాడు కాంగ్రెస్ పార్టీ అధినేతగా ఉండి, రైతాంగానికి ఉచిత కరెంటు ఇవ్వాలని సంకల్పిస్తే, ‘ఉచితంగా కరెంటు ఇస్తే, కరెంటుతీగల్లో కరెంటు ఉండదు కేవలం, కరెంటు తీగలపై బట్టలు ఆరేసుకోడానికి తప్ప అని ఎందుకూ వనికిరావని అన్నారు. ఈ రోజు రైతాంగం సమస్యల గురించి ఈ మహాముఖుడు మాటల్లాడుతుంటే హస్యాస్పదంగా ఉంది. ఆయన వేషాలు చూస్తుంటే, పురీని చూసి నక్క వాతలు పెట్టుకొన్నట్లు ఉంది. ఆనాడు, వారు అధికారంలో ఉన్నప్పుడు, రైతులు అప్పుల బాధలతో ఆత్మహత్యలు చేసుకోంటే, ఇదే శాసనభ వేదికగా చేసుకొని రైతు కుటుంబాలను ఆదుకోవాలని, ఆ రోజు మేము మాటల్లాడితే, మానసిక వత్తిడికి లోసై రైతులు ఆత్మహత్యలు చేసుకొంటున్నారు, వారిని ఆదుకోడానికి చర్యలు తీసుకోని వారు, ఈ రోజు రైతుల గురించి మాటల్లాడుతారా అని అడుగుతున్నాము. వార్తలను, వాస్తవాలను పక్కికరించి మాటల్లాడడం కాదు. కాంగ్రెస్ శాసనసభా పక్క కార్యాలయంలో సోమవారం నాడు వారు విలేఖరుల సమావేశంలో మాటల్లాడుతూ, ముఖ్యమంత్రి గారు చేసిన కృషి ఘలితంగా, పరికి ప్రస్తుతం రూ.725లు మద్దతు ధర లభిస్తుందని అన్నారు. ఈ ధర ఇంకా పెంచాలన్న ఉధ్యోగంతో ముఖ్యమంత్రి గారు ఇప్పటికే పలుమార్లు ప్రధానికి లేఖలు ద్రాశారని గుర్తు చేశారు. ఇవి వారు పంపించిన పత్రికా ప్రకటనలు మర్చిపోరాదని తెలియజేస్తున్నాము. ఈ రోజు చంద్రబాబునాయుడు గారు మద్దతు ధర గురించి మాటల్లాడుతున్నాము. మీరు అధికారంలో ఉన్నప్పుడు, ఏంక్క సంవత్సరమైనా రూ. 10 కంటే మించి, మద్దతు పెంచిన దాఖలాలు ఉన్నాయా అని అడుగుతున్నాము. గత సంవత్సరం రూ.610లు మద్దతుధరగా ప్రకల్సై, గిట్టుబాటు సరిపోవడం లేదని కేంద్ర ప్రభుత్వంపై పత్రిడి తెచ్చి రూ.40లు ప్రత్యేకంగా బోన్స్ ప్రకటించిన ఘనత మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వానిది. వై.ఎస్. రాజశేఖరరెడ్డి గారిది అని తెలియజేస్తున్నాము. మద్దతు ప్రకటించడం కాదు. ప్రకటించబడిన మద్దతు ధర ఈనాడు రైతాంగానికి కల్పించడానికి చేసే ప్రయత్నం ప్రధాన మని తెలియజేస్తున్నాము. ప్రకటించబడిన మద్దతు ధరను ఏనాడైనా మీరు రైతాంగానికి అందించారా అని అడుగుతున్నాము. ఆనాడు, 2001వ సంవత్సరంలో జరిగిన సంఘటన మీకు గుర్తు ఉండో లేదో, మీ లైటర్లో ఉన్న పేపర్లని తెప్పించుకోండి. ఆనాడు మీరు కరీంసగర్ జిల్లాని సందర్భించిన సందర్భంగా నేను, రత్నాకరరావు గారు, మా పార్టీ ఇతర కాంగ్రెస్ నాయకులు రైతాంగానికి ప్రకటించబడిన మద్దతు ధర లభించడం లేదని చెప్పాము.

మిల్లర్లు, అధికారులు కుమ్మక్కు అయ్యారు. దయచేసి మిల్లర్లతో లేక ప్రభుత్వరంగ సంస్లాపంలో ప్రకటింపబడ్డ మద్దతు ధరకు కొనుగోలు చేయించాలని మేము విజ్ఞప్తి చేస్తే, మీరు చెప్పిన జవాబేమిటో ఒక్కసారి నేను చెబుతా అధ్యక్షా. "On minimum support price, Jeevan Reddy said that not a single miller was purchasing paddy from the farmers in any market yard in the district, for which Naidu responded, 'Then what can I do if the millers were not procuring the produce? ' This is the answer given by Chandrababu Naidu, Chief Minister. You are the Chief Minister of the State. If you express helplessness, who would solve the farmers' problems? It is Hindu version.

అధ్యక్షా, వారికి 'ఈనాడు' పత్రిక మీద విశ్వాసం ఎక్కువ. 'ఈనాడు' పత్రికలో రాసింది కూడా చెబుతాను అధ్యక్షా. కాంగ్రెసు శాసన సభ్యులు జీవ్ నరిడ్డి గారు, రత్నాకర రావు గారు రైతాంగానికి మద్దతు ధర విషయంలో అడిగితే మిల్లర్లు, అధికారులు కుమ్మక్కు అవుతున్నారని చంపబాటు పద్ధతు వెడితే మిల్లర్లు కొనుగోలు చేయకపోతే నేనేం చేయగలనని సహసం కోల్సైంయిన ముఖ్యమంత్రి ఆని ఈనాడులో మెయిన్ ఎడిపసల్ ఫాబోలో సహా ప్రచురిత మయింది. 10 మే, 2001 పేపరు తెచ్చుకుని చూడండి. ఈవేళ పరికి మద్దతు ధర రూ.720 ప్రకటింపబడింది. ఇది సరిపోదు. వాస్తవం. మేము కాదనడం లేదు. కానీ, ఇంతవరకూ అంధరాష్ట్ర చరిత్రలో ఏ ఒక్క సంవత్సరమైనా రూ.75 క్షీంటాల్కు పెంపు చేసిన విషయం, ఒక్క సందర్భం ఉండా అధ్యక్షా? కేవలం మద్దతు ధర ప్రకటించడం కాదు. ప్రకటింపబడిన మద్దతు ధర గ్రామ స్థాయిలో ఐ.కె.పి. కొనుగోలు కేంద్రాలను ఏర్పాటు చేసి, రైతాంగానికి రవాణా ఛార్జీలు మిసహాయింపు కలిగే విధంగా రాయితీ చర్యలు చేసటి, ప్రకటింపబడిన మద్దతు ధర గ్రామ స్థాయిలో కల్పిస్తున్న ఘనత ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి, ముఖ్యమంత్రి రాజశేఖర రెడ్డి గారికి దక్కుతుంది. మీ కాలంలో గ్రామాల్లో కాంటాలు ఎవరు పెట్టారో తెలుసా? ప్రాపుకార్లు. వ్యాపారస్థులు పెట్టారు. ఇప్పుడు ఎవరు పెడుతున్నారో తెలుసా? వ్యాపారస్థులు కాదు. ప్రభుత్వం, మహిళా సంఘాలు, ఆడబిడ్డలు కొనుగోలు చేస్తున్నారు. ఈవేళ రైతాంగం సమస్యల పట్ల మాట్లాడే నైతిక హక్కు, చిత్తశుద్ధి మీకు లేదని అంటున్నాను.

పరిధాన్యం పండించే రాష్ట్రాల గురించి చెబుతున్నారు. ఈ వేళ ఉత్తర భారతదేశం, ద్వాకా భారత దేశం అంటున్నారు. ఈ దేశంలో అత్యధికంగా పరి పండించే రాష్ట్రం ఉత్తర ప్రదేశ్ రాష్ట్రం అంటున్నాను. మీ కూటమి గురించి నాకు తెలియదు. మీ నాయకుడు ములాయం సింగ్ యాదవ్ గారితో మేము మా రాష్ట్రంలో ఉద్యమం చేయాలనుకుంటున్నాం, దీనికి దేశ స్థాయిలో గుర్తింపు రావాలంటే మీరు కూడా ఉద్యమం చేయాలంటే, ఇది సాధ్యం కాదు. ఏ సంవత్సరం కూడా రూ.725కు పెరగలేదు అన్నారు. కాబట్టి రూ.75కు పెంచిన ఘనత కేవలం యుపి గుర్వమెంటుకు దక్కుతుంది అంటున్నాను.

ఈ రోజు మీరు ధర్మాలు చేస్తున్నంటే మీతో ఎవరున్నారు? పచ్చబొక్కాలు, పచ్చ టోపీలు తప్ప. చంపబాటు నాయుడు గారు రైతుల సమస్యల గురించి మాట్లాడుతుంటే దయ్యాలు వేదాలు పల్లిస్తున్నట్టుంది. ప్రజలు సప్పుకుంటున్నారు. వాస్తవాలు గ్రహించాలి. ఈవేళ రైతాంగానికి కేవలం మద్దతు ధర ప్రకటించడం కాదు పెట్టుబడులు తగ్గి విధంగా విత్తనాలను రాయితీతో గ్రామస్థాయిలో కల్పిస్తున్నామంటున్నాను. పురుగుల మందు నాణ్యతతో బాటు, పురుగుల మందు వాడుకను 50 శాతం తగ్గించేలా చేశామని చెబుతున్నాను నేను.

వాస్తవాలు గ్రేందాలి. మీ కాలంలో బి.టి. పత్రి విత్తనాల ధర ఎంత ఉండేదండీ? రూ.2100. ఈ రోజు ఏకంగా రూ.1200 తగ్గించి, రూ.800 లకు లభిస్తోంది. రైతు విత్తనాలు పెట్టడానికి ముందే రూ.1200 రాయితీ పొందుతున్నాడు.

గత సంవత్సరం రబీ సీజనులో ఉత్సత్తి అవుతున్న విద్యుత్ వ్యవసాయ అవసరాలకు సరిపడని పరిస్థితులలో ఏ రైతుకీ పంట తడి ఆరిపోకుండా, కాంగ్రెసు పార్టీ ఎన్నికల ముందు వాగ్గానం చేసిన ప్రకారం అటు కేంద్రం నుంచి గాని, ఇతర రాష్ట్రాల నుంచి గాని రూ.1160 కోట్ల విద్యుత్తును కొనుగోలు చేసి, పంట తడి ఆరిపోకుండా చూసిన ఘనత ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి, గారవ ముఖ్యమంత్రి గారికి దక్కుతుందని అంటున్నాను. ఈ రోజు మీరా ఉచిత విద్యుత్తును గురించి మాట్లాడేది? ఏదీ ఒక్క సెంటు భూమిని చూపించండి. 7 గంటలు, 9 గంటలూ కాదండి. ఈ రోజు వ్యవసాయానికి సరిపడా విద్యుత్తును రైతాంగానికి ఈ ప్రభుత్వం కల్పిస్తోందా లేదా అది చూడండి. ఈ రోజు మేము రైతాంగానికి కట్టుబడి ఉన్నాము. మీరు ఎన్ని అవాస్తవాలు కల్పించాలని చూసినప్పటికీ, ఈ రోజు రైతాంగం మా పక్కాన ఉన్నారు. రైతులతో రాజశేఖర రెడ్డి గారి కున్న అసుబంధాన్ని విడదీయలేక, దుర్భుజంతో పగటి వేషగ్రాళలాగా, పులిని చూసి సక్క వాతలు పెట్టుకున్నట్టు, దయ్యాలు వేదాలు పల్లించినట్టుగా మీరెన్ని వేషాలు వేసినా రైతాంగం మిమ్మల్ని విశ్వసించబోరని ఈ సందర్భంగా మనవి చేస్తున్నాను అధ్యక్షా.

మేడమ్ డెప్యూటీ స్పీకర్ : రత్నాకర రాపు గారూ.

(తెలుగుదేశం పక్కం నుంచి అభ్యంతరాలు)

మేడమ్ డెప్యూటీ స్పీకర్ : ఆగండి. మీరు మీరు మాట్లాడుకోవాలంటే కుదరదు. మీకు అవకాశం పచ్చినపుడు మాట్లాడండి.

శ్రీ జె. రత్నాకర రాపు : స్పీకర్ సార్. చంద్రబాబు నాయుడు గారు మాట్లాడినపుడు నా పేరు, జీవనరెడ్డి గారి పేరు మెస్సన్ చేయడం జరిగింది. కానీ చంద్రబాబు గారికి గుర్తుండాలి. నేను ఈ రోజు కూడా రైతునే. ఈ రోజు నేను 10 ఎకరాల పొలం నాట్లు పెట్టాను. 5 ఎకరాలు మట్టి వేశాను. నాకు ఏనాడూ ధర తక్కువ రావాలన్న ఆలోచన వచ్చిన వాడిని కాను. 2001లో వారు జీలుగుల కుంటకు పెద్దపల్లి వచ్చారు వారు లైనింగ్ చూడటానికి. నేను, జీవనరెడ్డి గారు, ముకుంద రెడ్డి గారు, సత్యనారాయణ గౌడ్ గారు రైతుకు గిట్టుబాటు ధర కావాలని, మిల్లర్లు కొనడం లేదని, అడితిదార్లు కూడా కొనడం లేదని వారి పద్ధక పోతే, వారు ఎస్.పి., కానీస్టేబిలుల్సుతో మమ్మల్ని బయటకు నెట్టేశారు. పత్రికలలో కూడా వచ్చింది. నేను కిందపడిపోయి, నా అద్దాలు పడిపోతే, అక్కడి ఎస్.పి. గారు తీసి ఇచ్చిన సందర్భం. ఈ రోజు వారు గిట్టుబాటు ధర అంటున్నారు. అనాడు మేము అడిగితే మమ్మల్ని బయటకు గెంటించి, నేనేమీ చేయలేనని చంద్రబాబు నాయుడు గారన్నారు. నేనేమీ అబద్ధమాడటం లేదు. అన్న పేపర్లో వచ్చింది. ఇప్పటికీ చదవచ్చు.

చంద్రబాబు నాయుడు గారు కరెంటు గురించి మాట్లాడుతున్నారు. ఇదే సభలో నేను మాట్లాడటం జరిగింది. కరెంటు స్తంభాలు, వైరల్, ట్రాన్స్‌ఫారమ్సు మీ పద్ధ నున్న ఏ.ఇ.లు అమ్మకుంటున్నారని నేను కంప్యూటర్ కూడా చేశాను. ఎంక్యూయిర్ చేసి, వారిని సస్పెండు చేసిన సందర్భాలు కూడా ఉన్నాయి. కరెంటు గురించి 10 రోజులు మేము ఎమ్మల్యే క్వార్టర్స్‌లో సత్యాగ్రహాలు చేశాము. లాస్ట్ రోజున పోలీసులు వచ్చి ఏ

విధంగా కొట్టారో, మా కార్బను ఏ విధంగా ధ్వంసం చేశారో వారికి గుర్తుండి పుండాలి. ఆ రోజు గల్లా అరుణ గారి కారు భాళీ గా ఉంటే నేను అందులో డోరు తెరుచుకుని కూర్చుంటే కూడా కారును కొట్టిస సందర్భం. ఈ రోజు కరెంటును గురించి వారు మాట్లాడుతున్నారు. మీరెన్ని రోజులున్నారో అన్ని రోజులూ మాకు కరుపు అధ్యాత్మా. వారికి తెలుసో తెలియదో. వర్షాలు పడటం లేదు. అప్పుడు కరెంటు ఇస్తే బాపులలో రెండు గంటల కంటే నీరు ఉండేది కాదు. ఈ రోజు నా బాపికి ఒక మోటరు కాదు రెండు మోటర్లు పెట్టినా నీరు తగ్గిని పరిస్థితి. కానీ ఆ రోజు పరిస్థితి ఇలా లేదని వారు గమనించాలి.

మేడమ్, ఈ సారి ముఖ్యమంత్రి గారు మా వద్దకు ప్రోగ్రాం పెట్టి మే, జూన్‌లలో వస్తుమని అన్నారు. జూన్‌లో రాలేదు. జులైలో వస్తుమన్నారు. వారు వచ్చేటప్పుడు మేఘాలు వచ్చాయి. ముఖ్యమంత్రి గారు వస్తున్నారు కాబట్టి మేఘాలు వస్తున్నాయని అనుకున్నాం. వారు రాకముందే వర్షాలు బాగా వడ్డాయి. మా దగ్గర లేటుగా అయినా శ్రీరామసాగర్ ప్రాజెక్టు చెరువులు నిండేయి. అంటే ముఖ్యమంత్రి గారు వస్తే వద్దాలు వస్తున్నాయి. రాకసోతే వర్షాలు రాని పరిస్థితి ఉంది.

ఆనాటి ముఖ్యమంత్రి 9 సంవత్సరాలు పరిపాలించారు.

మ.12.50

కోఆపరేషన్ గురించి మాట్లాడారు. నా నియోజకవర్గంలోని సారంగాపూర్ మండలంలో బట్టపల్లి విలేజ్లో హస్కింతరావ్ అనే వ్యక్తిని కో ఆపరేషన్ డిపార్ట్మెంట్ వారు అతని భార్య ముందే కట్టినేధిస్తుంటే .... ఆయన ప్రభుత్వం కట్టించిన ఇంట్లోనే ఆత్మహత్య చేసుకుంటే ..... నేను వెళ్లి వ్యక్తిగతంగా అహిగాను. ఇద్దరు బిడ్డలున్నారని చెప్పాను. దానికి మీరేమి మాట్లాడారంటే ఆత్మ హత్యలను ప్రోత్సహించేరీతిలో మాట్లాడారు. వారికి ఇద్దరు ఆడిట్లలున్నారని చెప్పినా స్పుందించకుండా సయ్యదైన కూడా ఇస్తుని పరిస్థితి. తెల్లారి అదే కో ఆపరేషన్ వారు లక్ష్మిందేనిపల్లి గ్రామానికి వచ్చి ప్రసూతి రెండు రోజులైన బాలింతను, త్రైబల్ ఆమెను మంచం మిది సుంచి బైటికి ఈండ్రీవేసిన సందర్భాలున్నాయి. వారు ఇవ్వాళ కో ఆపరేషన్ గురించి ఈ విధంగా చెబుతున్నారంటే చాలా విచిత్రకరమైన విషయం. వారు ఈ రోజు రైతుల గురించి సానుభూతి చూపుతున్నారంటేవారికి నేను కృతజ్ఞతలు తెలియజేస్తున్నాను. వసుపురంగు విడిచిపెట్టి ఈ రోజు (ఆకు) పచ్చరంగు కండువా వేసుకురావడం చాలా విచిత్రం. ఇక ఇళ్ల గురించి మాట్లాడారు. విజయరామారావు గారూ, మీ ఊరికొచ్చినప్పుడు మీరూ, నేను కలిసి పెద పెండ్యాల ఊరంతా తిరిగాం. ఎక్కడైనా ఇల్లు కట్టినప్పటికీ బిల్లు ఇష్టవట్టు, ఇంటే కోసం లంచం ఇష్టవట్టు విన్నామా? ఇటువంటి కార్యక్రమాలు సరియైనవి కావు. ఆనాడు మాకు 500 ఇళ్లు ఇస్తే అడిగిన ప్రతిభకరికీ ఇష్టలేని పరిస్థితిలో మేము ఆనాడుంటే ఈనాడు ఎపరికైనా ఇల్లు ఇచ్చే కార్యక్రమం మేం చేస్తున్నాము. ఇక బియ్యపురెడ్డి గారికి పని లేదు. వారి సంగతి ఒకటి చెబుతాను. నేను పి ఎసి కావాలని అడిగితే అసెంబ్లీలో శాంక్షన్ అయిందని అనోన్సు చేశారు. వారి దగ్గరకెళ్లి అడిగితే జనార్థన రావ్ అనే ఆయన ఒకరున్నారు. ఆయన నా మాట వినడం లేదు. మా సింం దగ్గరకెళ్లి ఆయనను పెట్టు చేసే ఉపాయం చెప్పమని నాతో అన్నారు. ఆయన ఇవ్వాళ మాట్లాడుతున్నారు. వారి కథ బియ్యం మంత్రి గారు మాట్లాడితే నేనేమి సమాధానం చెప్పాలి. దయచేసి మీరు ఈ పత్రిక చూడండి(అంటూ పేపర్కోపింగ్ చూపించారు) నేను రైతు కుటుంబానికి చెందిన వ్యక్తిని. నాకు నాలుగు ఎడ్డున్నాయి. ఈనాటికి వ్యవసాయం కూడా పుస్తది. వారు(చంద్రబాబు నాయుడు గారు) రైతులపై ప్రేమతో మొసలికస్తురు కార్యవద్దని కోరుతూ నమస్కారం చేస్తున్నాను.

శ్రీ కన్నా లక్ష్మీనారాయణః మేడమ్, చాలా సంతోషం మేడం..... ఈ హాసెలో రైతుల గురించి చర్చ జరగటం, అందులోనూ చంద్రబాబు నాయుడు గారు రైతుల కోసమే పుట్టిపట్లు, రైతుల కోసమే చస్తాసని చెప్పడమనేది చూస్తుంటే నేను ఒకటే అడుగుతున్నాను. మీ ద్వారా చంద్రబాబు నాయుడు గారిని అడిగేదేమంటే ఆయన 1996లో ముఖ్యమంత్రి కాగానే రైతులు ఆత్మహత్య చేసుకుంటే రు. వది వేలుఇప్పటి దాకా మీరిచ్చారు. నేను ఇప్పుడు రు. లక్ష్మీనారాయణి చాలా గొప్పగా ఇదే హాసెలో చెప్పారు. మేం ఇక్కడే పున్నాం. నరే మంచిదే అని సంతో పించాం. రైతుల గురించి చంద్రబాబు నాయుడు గారు చాలా గొప్పగా మాట్లాడుతున్నారు కాని ఆయన 30.6.1998న ఆ లక్ష్మీ రూపాయలు అపాడు. ఎందుకు ఆపారో చంద్రబాబు నాయుడు గారు సమాధానం చెప్పాలి. ఎందుకంటే లక్ష్మీరూపాయల కోసం రైతులు ఆత్మహత్యలు చేసుకుంటున్నారని చెప్పిన ఈ భారతదేశం లోని ఏకైక నాయకుడు చంద్రబాబు నాయుడు. రైతుల ప్రాణాలకు విలువ కట్టిన నీకు రైతు గురించి మాట్లాడే హక్కు పుండా అని అడుగుతున్నాను. ఇంతకుముందు జీవన్నర్థించి గారు దయాలు వేదాలు వల్లిస్తున్నాయని చెప్పారు. దయాలు వేదాలువల్లించినట్లు నిజమైన ★★^{*} ఏదైనా పుందంటే చంద్రబాబు నాయుడే అని నేను ఈ సభా ముఖంగా తెలియజేస్తున్నాను. ఎందుకు ఆపార్టివచ్చిందో చంద్రబాబు నాయుడు గారు ఈ సభా ముఖంగా చెప్పాలి.

(ఈ దశలో తెలుగుదేశం పార్టీ గౌరవ సభ్యులు కొంతమంది స్పీకర్సోడియం చుట్టూముట్టి క్షమాపణ చెప్పించాలని డిమాండ్ చేస్తూ సభకు అంతరాయం కలిగించసాగారు.)

మేడమ్ డెప్యూటీ స్పీకర్ : మీరు ఒకరిటై ఒకరు మాటలు జారుకుంటున్నారు. మీరంతా పెళ్లి మీ సిట్లో కూర్చుంటే మీలో ఒక్కరికి మైక్ ఇస్తున్నాను. మీరు వెళ్లి దయచేసి కూర్చుండి మ.1.00

(తెలుగుదేశం పార్టీ సభ్యులు పోడియం దగ్గర గౌరవ ఉపసభాపతితో వాగ్వందం చేస్తున్నారు.)

శ్రీ కన్నా లక్ష్మీనారాయణః మేడమ్, నేను ఇంతకు ముందు మాట్లాడుతూ - రైతు ప్రాణానికి విలువ కట్టినటువంటి దౌర్ఘాగ్య పరిస్థితి ఈ భారతదేశంలో ఒక్క చంద్రబాబు నాయుడుగారికి చెల్లింది, రైతు ప్రాణా నికి విలువ కట్టినటువంటి తాను ఈరోజు రైతుల గురించి మొనలి కన్నీరు కారుస్తున్నారు, ఏదైతే జీవన్నర్థించి గారు మాట్లాడుతూ దెయ్యాలు వేదాలు వల్లిస్తున్నాయని చెప్పారో దాన్ని - నిజమైన ★★^{*} ఈరోజు చంద్రబాబు నాయుడుగారి రూపంలో ఈ అసెంబ్లీలో మాట్లాడుతోందని మాత్రమే నేను చెప్పాను. దౌర్ఘాగ్యాడు అని అనలేదే . దౌర్ఘాగ్య పరిస్థితి ఈ భారతదేశంలో .....)

(పోడియం దగ్గర పున్న తెలుగుదేశం పార్టీ సభ్యులు - శ్రీ కన్నా లక్ష్మీనారాయణతో క్షమాపణలు చెప్పించాలని గౌరవ సభాపతిని డిమాండ్ చేశారు.)

మేడమ్ డెప్యూటీ స్పీకర్ : రికార్డులు చూసి తగు చర్యలు తీసుకుందాంలెండి, చూస్తాములెండి. ఇప్పుడు ఏమి చేయాలంటారు? చెప్పిన వారందరూ రాజీనామా చేస్తారా? వారు సమాధానం చెప్పారు, క్లారిఫి కేప్స్ ఇచ్చారు కదా . మీరు కాగితం మీద రాసివ్యండి ఆయన ఏమి చెప్పారో . ఎవరి పాటికి వారు మాట్లాడుతున్నారు. అది వారి విజ్ఞతకే వదిలేద్దాం లెండి. మీరు దయచేసి ఇక్కడి నుంచి వెళ్లండి. వారి విజ్ఞతకే వదిలే

* .Expunged as ordered by the Chair.

ద్వామని చెప్పిన తర్వాత కూడా ఈవిధంగా మొండి పట్టు పడితే ఎలా? మీరు చెప్పినట్లుగా సభ నడవాలంబే నడవదు, ఎవరు చెప్పినట్లూ నడవదు, ప్రోసెజర్ ప్రకారం సభ నడుస్తుంది.

శ్రీ నోముల సర్పింహాయ్ : మేడమ్ ఇదేమిటండీ? ఇలా అయితే మద్దతు ధర పస్తుందా?

శ్రీ జి. కిషన్ రెడ్డి : రైతులు బయట విపరీతంగా బాధపడుతుంటే మనం ఇక్కడ చేసేది ఇదా? మంత్రులు కూడా బాధ్యతారహితంగా మాటల్లాడితే ఎలా? ఒకరినోకరు తిట్టుకోవడానికేనా ఇక్కడికి వచ్చేది?

(ఈ దశలో తెలుగుదేశం పార్టీ సభ్యులు గౌరవ సభాపతి సూచన మేరకు పోడియం వీడి తమతమ సీట్లకు వెళ్లి ఆశీసులయ్యారు.)

శ్రీ నోముల సర్పింహాయ్ : మా సలహాలు అవసరం లేదంటే కూర్చుంటాం మేడమ్, మాకు ఒక్క నిమిషం సమయం ఇవ్వండి.

శ్రీ ఇ. దయాకర్ రావు : మేడమ్, జీవన్‌రెడ్డిగారు మాటల్లాడుతూ ...

శ్రీ చాడ వెంకటరెడ్డి : సభ సవ్యంగా నడవడానికి, సభా మర్యాదల గురించి మా అభిప్రాయాలు చెబుతాం, తీసుకోండి.

మేడమ్ డెప్యూటీ స్పీకర్ : సభా మర్యాదల గురించి బిపిసిలో మాటల్లాడారు కదా .

శ్రీ నోముల సర్పింహాయ్ : సమస్య పరిస్థితి కాకుంటే ఎలా? ఒక నిమిషం సమయం ఇవ్వండి.

శ్రీ చాడ వెంకటరెడ్డి : సభా మర్యాదల గురించి, సభ సవ్యంగా నడవడానికి మా సూచనలు తీసుకోండి.

శ్రీ నోముల సర్పింహాయ్ : మేడమ్, మీద్వారా పాలకస్కానికి, ప్రతిస్కూలకు చేయదలుచుకున్న విజ్ఞప్తి ఏమంటే, మనం ఇప్పుడు సపోర్టింగ్ ప్రైస్ మీద మాటల్లాడుతున్నాం . గతంలో పూర్తిగా ఏమీ లేదు, ఇప్పుడే ఇది జరుగుతున్నట్లుగా వారు చెబుతున్నారు, లేదు లేదు ఇప్పుడు చాలా అధ్వాన్సుంగా పుండని ప్రతివ క్షంపాశ్లు చెబుతున్నారు. అసలు జరగవలసిన చర్చ ఏమిటి? వ్యక్తిగతంగా చర్చలు జరగాలా? వ్యక్తిగతంగా చర్చలు జరగడానికి ఇది పేదికనా? ప్రజాస్వామ్యంలో ఇది అత్యున్నమైన పేదిక . అటువంటి పేదికను ఈవిధంగా మార్చేసిన తర్వాత ఇక ఆ కుర్చీకి ఏమి విలువ ఉంటుంది? అందుకే .....

మేడమ్ డెప్యూటీ స్పీకర్ : సభా మర్యాదల గురించి మాటల్లాడుతారా? బిపిసిలో మాటల్లాడారు కదా అవన్నీ . అక్కడ నిర్దిశ్యించినపన్నీ ఇక్కడ అమలపుతున్నాయా? మీరే ఆలోచించండి. ఈ నిషయాలన్నీ రెయిజ్ చేయవలసింది బిపిసి లో కదా . బిపిసిలో చర్చించి నిర్దిశ్యించిన మేరకు ఎవరు వ్యవహరిస్తున్నారు ఇక్కడ? మల్లీ బిపిసి పెట్టుకుని మాటల్లాడండి. మీరు అక్కడ డిసైడ్ చేసుకోవాలి. మీలో ఎవరు మాటల్లాడు తారో నిర్దిశ్యించుకోండి.

NOMULA NARSIMHAIAH: We are advising both sides. అక్కడ చెబుతున్నాం, ఇక్కడ చెబుతున్నాం .

మేడమ్ డెప్యూటీ స్పీకర్ : మీరు బిపిసి లో వేయవలసిన ప్రశ్నలు ఇక్కడ వేస్తే ఎలా?

శ్రీ చాడ వెంకటరెడ్డి : ఇక్కడ మాట్లాడితే అంధ్రప్రదేశ్ ప్రజలంతా వింటారు మేడమ్. ఇది నాలుగు గోడల మధ్య జరిగే వ్యవహారం కాదు.

మేడమ్ డెప్యూటీ స్పీకర్ : మీరు సలుగురు లేచి నిలబడ్డారు. మీలో ఒకరు మాట్లాడమంటే నర్సింహా య్యగారు లేచి మాట్లాడుతూ సన్ను క్వశ్చన్ చేస్తున్నారు, బిపిసి లో వేయవలసిన ప్రశ్నలు ఇక్కడకు వచ్చి వేస్తే ఎలా? అక్కడ తీసుకున్న నిర్లయాలు ఇక్కడ ఏనిధంగా అమలు చేస్తున్నారో చూస్తున్నాం . మీరు బిపిసిలో ప్రశ్నలు వేసి వాటికి సమాధానం వస్తే సంతృప్తి చెందాలని అప్పిల్ చేస్తున్నాను మీ అందరికీ . ఇప్పుడు కిషన్‌రెడ్డి గారు, చాడ వెంకటరెడ్డిగారు, రాములుగారు, నర్సింహాయ్యగారు లేచారు. నర్సింహాయ్యగారికి అవకాశం ఇస్తే వారు మాట్లాడకుండా కూర్చుని పున్నారు.

శ్రీ కొమింటెన్ రాములు : మేడమ్, పుయ్ అర్ రికెప్సింగ్ యు, నాట్ పోజింగ్ క్వశ్చన్ .

మేడమ్ డెప్యూటీ స్పీకర్ : ఇక్కడకు వచ్చిన సన్ను క్వశ్చన్ చేస్తున్నారు. మీరంతా లేచి - బిజెస్ అడ్వ్యూజర్ కమిటీలో వేయవలసిన ప్రశ్నలు ఇక్కడ వేస్తే ఎలా?

మ. 1.10

అందరి తరఫున నర్సింహాయ్యగారిని మాట్లాడమన్నాను. వారు కూర్చున్నారు. నేను అవకాశం ఇచ్చాను. సమయం చూడండి. ఇలా అయితే సభ ఎలా సదుస్తుంది. వారు మాట్లాడిన తరువాతనా, వారి కన్నా ముందు మీకు అవకాశం ఇష్టాలా. మీరు సహకరించకుంటే ఎలా?

శ్రీ నోముల నర్సింహాయ్యా : బిపిసిలో వచ్చే అంశాలన్నీ ఛెయిర్లో తమరున్నా, స్పీకర్గారు ఉన్నా కంట్రోల్ చేయవలసింది ఛెయిర్ నుండి. వ్యవసాయ గిట్టుబాటు ధరల గురించి చర్చిస్తున్నాము. మొదలు పెట్టినపుటి నుండి ఇప్పటి వరకు అనేక రకాల ఢీవియేషన్స్, ఇంటరప్సన్స్ వస్తున్నాయి. ఇంతకుముందు స్పీకరుగారు ఉన్నప్పుడు అటువైపు అవకాశం ఇష్టాలేదు. మిమ్ములను ప్రశ్నించే శక్తి నాకు లేదు. అయామ్ నాట్ సపోజ్ టు క్వశ్చన్ ది ఛెయిర్.

గౌరవ ఉపసభాపతిః మీకు ప్రశ్నించే శక్తి లేదని అనలేదు. మీకు బాగా శక్తి ఉంది. శక్తి గురించి క్వశ్చన్ చేయలేదు.

శ్రీ నోముల నర్సింహాయ్యః ఛయుర్ అంటే అపారమైన గౌరవం ఉంది. మీరు అధికారం పక్కం వైపు నుండి మంత్రులను, ముఖ్యమంత్రిగారిని, సభ్యులను అటు, ఇటు కంట్రోల్ చేయండి. వ్యవసాయి ఉత్సత్తుల గురించి మాట్లాడుతుంటే అనవసరమైన కామెంట్సు చేస్తే ఎలా?

శ్రీ చాడా పెంకట రెడ్డిః బిషిస్లో ఈ అంశాన్ని మేము చర్చించాము. సభా సమయం వృధా కాకుండా ఏ అంశం ఉంటే ఆ అంశమే చర్చించాలి. దైతులకు మద్దతు ధర గురించి చర్చించాలి. అలా అయితే ఎక్కువ సమస్యలు చర్చించబడతాయి. ఎవరు డీనియేషన్స్ చేసినా స్పీకర్గారు కంట్రోల్ చేయాలి. వ్యక్తిగతంగా అరోపణలు చేస్తే దానికి ఎండ్ ఉండదు. శాసనసభలో ఇదోక ఆనవాయితీగా జరుగుతుంది. దానికి అంతముండదు. అలాంటి అవకాశాలు ఇవ్వకుండా ఫులస్టోప్ పెట్టడానికి చర్యలు తీసుకుంటే మంచిది. బిషిస్లో మాట్లాడిన దానిని అమలు చేయవలసింది ఛయుర్. ఛయుర్ ఉండాసేనంగా ఉంటే, చూసి చూడనట్టు ఉంటే లాభం లేదు. సభా వ్యవహరాలను సీరియస్గా కంట్రోల్ చేయండి. మాకు అవకాశం ఇస్తే సది లేక పదిహేను నిమిషాలు సబ్జక్ట్ మీద మాట్లాడుతాము. అనవసరంగా అధికార పక్కం, ప్రతిపక్కం సమయం అంతా వృధా చేస్తే త్రజలు అపొర్చం చేసుకుంటారు. సభ అంతా ఇంతే అని అనుకుంటారు.

గౌరవ ఉపనభావతిః మీరు ఏ విధంగా నిర్ణయం తీసుకున్నారో ఆ సబ్జక్ట్ నుండి డీనియేట్ కాకుండా, అవకాశం ఇచ్చిన ప్రతి సభ్యులు వ్యవహరిస్తే ఈ విధంగా జరగదు. అది ఎవరికి వారు నిర్ణయించుకోవాలి. మాట్లాడమని ఛయుర్ చెబుతుందా? చెప్పండి. ఏదో మాట్లాడుతారు. అప్పుడు రసాభాసా అప్పతుంది. తరువాత కంట్రోల్ చేయండని అంటే ఎలా? మీరు చెప్పిన నిర్ణయం ప్రకారం ప్రతి సభ్యులు వారి వారి పరిధిలో మాట్లాడితే ఇటువంటిని రాపు. సభ్యులందరూ సరైన విధంగా వ్యవహరించాలని నేను అపీల్ చేస్తున్నాను.

(అంతరాయం)

మీకు చర్చ వద్దా? మీకు పూర్తి జవాబు వచ్చిన తరువాత మీ డోట్టు అన్ని క్లారిపై చేస్తాము. మధ్యలో క్లారిఫికేషన్సు ఇచ్చారు. సెప్రలాగారు మాట్లాడాలి. మధ్యలో మీరు మాట్లాడుతానని అన్నారు.

శ్రీ ఇ. దయాకర్ రాపుః జీవన్ రెడ్డిగారు, రత్నాకర్రరాపుగారు, కన్నా ల్ఫీ నారాయణగారు మానాయకుడి గురించి మాట్లాడారు. మీరు కూడా వినడం జరిగింది. వాటి జోలికి పోదలచుకోలేదు. మానాయకుల గురించి మేము మాట్లాడకపోతే ఎవరు మాట్లాడుతారు.

(అంతరాయం)

ముఖ్యమంత్రిగారు, జీవన్ రెడ్డిగారు గుర్తు పెట్టుకోవాలి. కరీంనగర్, వరంగల్, గుంటూరు, భిమ్మం మార్కెట్కు రాజశేఖర్ రెడ్డిగారు ప్రతిపక్ష నాయకులుగా ఉన్నప్పుడు సందర్భించడం జరిగింది. వరంగల్ పత్రి మార్కెట్కు వచ్చి నాయకులు రెడ్డి అనే దైతుతో సంభాషిస్తూ ఏమి దైతన్నా క్వింటాల్కు ఎంత ధర వస్తుందని అడిగారు. ఆయన నాకు రు. 2490 పడుతుందని అన్నారు. అప్పుడు వారు అంత తక్కువ వడిందా? తెలుగుదేశం పార్టీ ఎంత మోసం చేస్తుందని అన్నారు.

(అంతరాయం)

ఆ రాజశేఖర్ రెడ్డిగారు మాటలు మాటలు రు.3వేలు క్వింటాలుకు పెట్టి చేస్తాము అని అన్నారు. 500 క్వింటాలును మద్దతు ధర ఇస్తాము. రు.500 కోట్లు నిధిని ఏర్పాటు చేస్తామని అన్నారు. తెలుగుదేశం పార్టీ వారు రు.2700 నుండి రు.2800 పరకు రేటు ఇస్తే 2004-5, 2005-6లో రు.1800 లేక రు.1900 మాత్రమే ఇచ్చారు. ప్రకృతే ఉన్న మహరాష్ట్రలో క్వింటాల్కు రు.500 మద్దతు ధర ఇస్తున్నారని, రు.500 కోట్లు నిధిని ఏర్పాటు చేశారని తాము ముఖ్యమంత్రిగారిని కలిసి చెప్పాము. రు.1200 కోట్లు ఖర్చు పెట్టారు. మీరు ఎన్నికల మ్యానిఫస్టోలో పెట్టారు. రు.1800కు పడిపోయిందని రైతులు అందరూ ఆత్మహత్యలు చేసుకుంటున్నారని తెలుగుదేశం పార్టీ వారు ముఖ్యమంత్రిగారి దగ్గరకు వెళ్లి అడిగితే మద్దతు ధర రు.1 ఇప్పసని చెప్పారా, లేదా? ఒకసారి గుర్తు చేసుకోవాలని కోరుతున్నాను. ఈ రోజు రు.1600కు పడిపోయింది. తడిసిన పత్రి రు.800 కు కూడా కొనే పరిస్థితి లేదు. జీవన్ రెడ్డిగారు మంత్రి పడవి వచ్చిన తరువాత పెద్ద ఉపాయాసం చెప్పగలుగుతున్నారు. కరెంటు నిషయంలో ఒకసారి ఆలోచించండి. ఆ రోజు నాయకులు మ్యానిఫస్టోలో 9 గంటలు కరెంటు ఇస్తామని ప్రామిన్ చేశారు. మీ ఆజాద్గారు పచ్చి మాటల్దారు. మేను ఒక గంట ఇబ్బంది పడకుండా మంచి కరెంటు ఇచ్చాము. తొమ్మిది గంటలు కరెంటు ఇస్తామని నెల రోజులు తిరగకుండా ఏడు గంటలు చేశారు. రెండు గంటలు కరెంటు అమ్ముకుంటే రు.860 కోట్లు పస్తుంది. మీరు ఇచ్చే కరెంటు రు.400 కోట్లు రైతుకు టోపి పెట్టారు తప్ప ఇంకొకటి కాదు. ఈ రోజు సిగ్గులేకుండా మేము రు. 1200కు అమ్మించాము నుఫీంకోర్చు ఆర్థర్.

మ 1.20

కాని ప్రత్తి క్వింటాల్కు 1800 రూపాయలకు అమ్ముతున్నది, అది మికు కసబడడం లేదా? మేము ఒక్కటే అంటున్నాము. వరంగల్ పత్రి మార్కెట్లో ఒక రైతు దగ్గర 500 రూపాయలు పోయాయి. ఎరువులు కొండామని మార్కెట్కు పస్తే 500 రూపాయలు పోయాయి మేడం. 500 రూపాయలు పోతే ఆయన రోడ్డు మీద పడి ఏడుస్తున్నాడు. 500 రూపాయలు పోయినవి, 500 రూపాయలు పోయినవని రోడ్డు మీద పడి ఏడుస్తుంటే పక్కన పున్న రైతులు అందరూ కూడా జమ అయ్యారు. పొపం పోయింది, పోయిందని బాధపడ్డారు. ఎరువులు కొనుక్కొపోవాలి, నాకు తిండి లేదని ఆయన ఏడుస్తుంటే, మూడు రంగుల జెండా వేసుకున్న జీవన్‌రెడ్డి, మూడు రంగుల పంచాయన జీవన్‌రెడ్డి దగ్గరకు వచ్చాడు. అయ్యో పొపం అని ఆయన కూడా ఏడ్చి 50 రూపాయలు ఇచ్చాడు ఆయనకు. 50 రూపాయలు ఇస్తే సంబరపడ్డాడు. ఆయన డ్యూల్స్‌కి పోయి అందరికీ చెప్పుకున్నాడు. ఆయన చూడు పొపం, మూడు రంగుల ఇధ్యరు వేసుకున్నాయన 50 రూపాయలు ఇచ్చాడని అందరికీ గొప్పగా చెప్పుకున్నాడు కాని 500 రూపాయలు కొట్టివేసింది ఎవరో వీళ్లకి చెప్పలా. కాని తరువాత అందరికీ తెలిసిందేమీటంటే ఆ మూడు రంగుల పంచాయనే 500 రూపాయలు కొట్టివేశాడనే సంగతి ఒకసారి గుర్తు చేసున్నా. ఇవాళ తొమ్మిది గంటలు కరెంటు ఇస్తామన్న కరెంటు 7 గంటలు ఇస్తే మోసపోయిన రైతులు తేరుకుంటున్నారు. 400 కోట్లు రూపాయలు మిగుల్చుకుంటున్నారు. ఈ రోజు ప్రత్తి నిషయంలో కూడా 750,800 రూపాయలు క్వింటాలుకు ఇస్తామన్నారు. ఆ రోజు చంద్రబాయి నాయుడు గారు మార్కెట్టు చుట్టూ తిరిగి, ప్రత్తి ధర గురించి సిసిటి.,లతో, వ్యాపారస్తులందరితో మాటల్డాడి 2,800 రూపాయలకు అమ్మించారు. మీ కరీంసగర్ జిల్లాలో కూడా గుర్తుపెట్టుకో ఈ రోజున 1600, 1800 రూపాయలకు పడిపోతున్నది. ఇంకా సిగ్గు లేకుండా మీది రైతు ప్రభుత్వమని చెబుతున్నారు.

(అధికార పార్టీ సభ్యుల నుండి అంతరాయం)

మీరు దైతుల కోసం ఒక్క రూపాయి అయినా ఖర్చు పెట్టారా? మద్దతు ఘర కోసం ఒక్క రూపాయి అయినా ఖర్చు పెట్టారా? ఆ రోజు చంద్రబాబు నాయుడు గారు మార్కెట్ చుట్టూ తిరిగి మార్కెట్ ద్వారా మిర్చి కొనిపించారు. ఈ రోజు వెలుగు ద్వారా వరి ఎవరు కొంటున్నారు అయ్యా. మేము డ్వోక్ మహిళలే కొనిపిస్తున్నాం అని చెబుతున్నారు. ఎందుకు మంత్రిగా పుండి అబద్ధం చెబుతున్నాపు. ఆ రోజు వెలుగు పథకం పెట్టిన చంద్రబాబు నాయుడు గారు డ్వోక్ మహిళల ద్వారా మొక్క జోస్పులు, వరి మండ, మండలంలో పెట్టించింది కూడా చంద్రబాబు నాయుడు గారే అని గుర్తుపెట్టుకోలేదా. ఈ రోజున జీవన్ రెడ్డి గారు మహిళల గురించి గొప్పగా చెబుతున్నారు. ఛాలింజ్ చేస్తున్నాను, దమ్మంలే ఈ రోజు వరంగల మార్కెట్కి పోదాం. నిన్ను దైతులు తరిమి, తరిమి తంతారు.

(అధికార పార్ట్ సభ్యుల నుండి అంతరాయం)

సిగ్గు లేకుండా మాట్లాడుతున్నారు. ఈ రోజున చంద్రబాబు నాయుడు గారు ఆనేదన వ్యక్తం చేస్తుంటే అది మీకు బాధ అనిపిస్తుంది. నిస్సులికి రాజశేఖర రెడ్డి గారు వారోక తీరు మాట్లాడారు. కన్నా ల్షీష్ నారాయణ గారు మాట్లాడారు. ఈయన కుటుంబములో గాని, ఈయనకు గాని ఒక రౌడ్ పీటర్ ముద్రో, ఒక మర్కర్ చేసిన ముద్రో లేదా? అటువంటి ముద్ర మా నాయకుడికి లేదు, మా గొప్పతనం అది. మీ నాయకుడి చరపతి చూసుకో. ఈయన మీద పేపర్లో రాసినవి చూసుకో, అయనకు ఎన్ని కేసులు పున్నాయో, ఎన్ని క్రిమినల్ కేసులు పున్నాయో, ఎంత ముద్ర పుండి ఒకసారి గుర్తుపెట్టుకో. మా నాయకుడికి తెలుగు దేశం పార్ట్లో ఏ ముద్ర లేకుండా, ఒక రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రిగా మంచి పేరు తెచ్చుకున్నారు. అతను మన రాష్ట్రంలో పుండడం అందరికీ ఆదర్శం అని కూడా మీకు గుర్తు చేస్తున్నాను.

(అంతరాయం)

మేడం డిప్యూటీ స్పీకర్ : ఇప్పుడే చెప్పారు కదా, ఎన్నిసార్లు అంటారు. వాళ్ళ పార్ట్ వాళ్ళ మాట్లాడితే మరలా రసాభనా అయినదని అంటారు.

శ్రీ జి. కిషన్ రెడ్డి : ఈ రోజు మంత్రులు, ముఖ్య మంత్రులు, మాట్లాడితే మంత్రులు వీళ్లందరినీ కూడా నేను కోరేది ఒక్కటే మేడం. కొద్దిగా సంయమసంతో వ్యవహారించండి. ఈ రోజు నేరు లేనటువంటి, సంఘంగా లేనటువంటి, సమైక్యంగా లేనటువంటి దైతుల గురించి చర్చ జరుగుతున్నది. దైతుల సమస్య మీద చర్చ జరుపుతున్నారు. మనం ఈ రాజకీయాలకు, రాజకీయపరమైన ఆరోపణలకు, ప్రత్యారోపణలకు ప్రాధాన్యత ఇచ్చినట్లయితే దైతు నష్టపోతాడు.

(అంతరాయం)

మంత్రులను కూర్చోమనండి మేడం. మంత్రులు ఎందుకు నిలబడతారు. అక్కడ చూడండి, ఇద్దరు మంత్రులు ఎందుకు మాట్లాడతారు, ఇదెక్కడి డిసిప్లయిన్ మేడం? మేడం మీరు నాకు మైకు ఇచ్చిన తరువాత ఇదేమిటి? ఒక్క నిమిషం కూర్చోపయ్యా? ఈ 12వ శాసన సభకు ఏదో భూతం పట్టుకున్నట్లు పుండి. ఒక భూత వెద్దుడిని పిలిపించి వీళ్లందరికీ శాంతి చేయించండి. లేకపోతే 12వ శాసన సభ తరువాత మనం ప్రజల మధ్యకు వెళ్లినప్పుడు భూతం వదిలే విధంగా ప్రజలు బుద్ధి చెబుతారు ఇక్కడ పుస్తుటువంటి వారందరికీ. శాసన సభ్యులందరికీ భూతం పట్టిసట్లు పుండి. కొద్దిగా శాంతి చేయించాలి.

మేడం డిప్యూలీ స్పీకర్ : సద్గై, కూర్చోండి.

శ్రీ జి. కిషన్ రెడ్డి : నేను చెప్పేది ఎందుకంటే మేడం అందరికీ, ఎవరైతే మాటల్లాడుతున్నారో అభ్యాసం, ఈ రోజు సంయమంతో వ్యవహారించవలసిన అవసరం పుంది. ఈ రోజు రైతుల సమస్య, నోరు లేసటువంటి రైతులు, రైతులకు ఎప్పుడూ ఈ అరవై సంపత్తురాలుగా న్యాయం జరగడం లేదు. రైతుల సమస్య వచ్చినప్పుడు రాజకీయపరమైన విషయాలకు ప్రాధాన్యత ఇచ్చి మనం ఈ రాజకీయ ఆరోపణలు, ప్రత్యారోపణలు, వ్యక్తిగతమైన ఆరోపణలతో డీవియేషన్ అయి మాటల్లాడడం ద్వారా రైతులకు సప్పం జరుగుతుంది. ఈ శాసన సభ ద్వారా మాకు న్యాయం జరుగుతుందని ఎవరైతే రైతులు చూస్తున్నారో, ఈ చర్చ చూస్తున్న తరువాత అతను తనలో తాను కుమిలిపోయి, బాధపడే పరిస్థితి పస్తుంది. మేము ఎన్నుకున్నటువంటి శాసన సభ్యులు ఈ రకంగా మా సమస్యల గురించి చర్చించుకోకుండా వ్యక్తిగతమైన ఆరోపణలకు ప్రాధాన్యత ఇస్తూ మాటల్లాడుకుంటున్నారని రైతులు బాధపడుతున్నారు. మంత్రులు గానీ, ఎవరైతే ఈ రకంగా డీవియేషన్ అయి మాటల్లాడుతున్నటువంటి శాసన సభ్యులు పున్నారో దయచేసి వాళ్ళను మాత్రమే నేను కోరేది అభ్యాసం. మనం రైతుల గురించి మాటల్లాడాము. అందరి మధ్యలో ఒక నిర్మణాత్మకమైనటువంటి ఒక యాఖ్యన్ ప్లాన్స్ ను మనం ఇక్కడ ఏర్పాటు చేసుకొని రైతులకు న్యాయం జరిగే విధంగా, అవసరమయితే కేంద్ర ప్రభుత్వం తోటి పోరాట రాజకీయాలకు అతీతంగా పోరాటం చేసి అంధ్ర ప్రదేశ్ రైతులకు న్యాయం జరగడం కోసం మనం ఇక్కడ రైతుల విషయంలో ఆలోచన చేయవలసిందిగా మీ అందరినీ కోరుతూ మీ అందరికి దండం పెడుతున్నాను. ఎవరూ కూడా మీరు రాజకీయపరమైన అంశాలకు, వ్యక్తిగత పరమైన అంశాలకు తెలుగుదేశం పార్టీలో అప్పుడు ఏమి జరిగింది అని కాదు, ఏమి చేద్దామని అందరమూ ఆలోచిద్దామని చెప్పి కోరుతున్నాము.

శ్రీ కన్నా లక్ష్మీ నారాయణ : మేడం, ఇష్టం వచ్చినట్లు మాటల్లాడితే ఎట్లా? వరికి మద్దతు ధర కావాలి, రైతుల గురించి చర్చించాలి, వ్యవసాయాదారులకు ఆత్మ గౌరవం పెరగాలి అనేటటువంటిది ఈ ప్రభుత్వం ఉచ్చేశ్యం. ఈ ప్రభుత్వ ఉచ్చేశ్యానికి అనుగుణంగా అందరూ రాజశేఖర రెడ్డి గారి చేక్కు పట్టుకొని పరిగెడుతుంటే సంతోషం. ఎందుకంటే వ్యవసాయం దండగ అన్నటువంటి వాళ్ళ లక్ష రూపాయలకు రైతు ఆత్మహత్య చేసుకున్నాడు అని చెప్పించాడు. వాళ్ళ ఇవాళ రాజశేఖర రెడ్డి గారి చేక్కు పట్టుకొని పరిగెట్టడం అంటే సంతోషం, కాదనడం లేదు. అందరూ రైతు జపం జపిస్తున్నందుకు రాజశేఖర రెడ్డి గారికి ఈ సభ తరపున, అంధ్ర రాష్ట్ర ప్రజల తరపున, రైతుల తరపున ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను.

ఏ రొడీ పీటర్ చరిత్ర మా కటుంబానికి లేదు. ఎవరిని మోసం చేసినటువంటి చరిత్ర లేదు. అదేమన్నా పుంటే వాళ్ళ నాయకుడికి పుంది. పొపం, పిల్లనిచ్చిన మామనే వెన్నుపోటు పొడిచి, చెప్పులు తీసుకొని కొట్టించి ఆ చరిత్ర వాళ్ళ నాయకుడికి పుంది తప్ప మక్కలే ఎవరిని వెన్నుపోటు పొడిచిన చరిత్ర గానీ, మోసం చేసిన చరిత్ర గానీ, రొడీష్ట్ పున్న చరిత్ర గానీ లేదు. గుంటూరు జిల్లలో కన్నా లక్ష్మీస్వారాయణ చరిత్ర ఏమిటో అందరికి తెలుసు. అభ్యాసం, గుంటూరు జిల్లలో కన్నా లక్ష్మీస్వారాయణ చరిత్ర .....

(అంతరాయం)

(తెలుగుదేశం ప్రార్థి శాసన సభ్యులు స్పీకరు పోడియం దగ్గరకు దూసుకువచ్చారు)

MADAM DEPUTY SPEAKER: The House is adjourned to meet again at 8.30 AM tomorrow.

(The House then adjourned at 1.29PM to meet again at 8.30 AM tomorrow i.e., on 07.11.2007.)